

แนวทางการส่งเสริมจิตวิญญาณความเป็นครูของครูการศึกษาพิเศษ กลุ่มเครือข่ายส่งเสริม
ประสิทธิภาพศูนย์การศึกษาพิเศษ กลุ่มเครือข่าย 7 สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ

ฉัตรนัยน์ พุฒฟัก

การค้นคว้าอิสระเสนอบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร
เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา หลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต
สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
ปีการศึกษา 2566
ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยนเรศวร

แนวทางการส่งเสริมจิตวิญญาณความเป็นครูของครูการศึกษาพิเศษ กลุ่มเครือข่ายส่งเสริม
ประสิทธิภาพศูนย์การศึกษาพิเศษ กลุ่มเครือข่าย 7 สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ

การค้นคว้าอิสระเสนอบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร
เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา หลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต
สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
ปีการศึกษา 2566
ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยนเรศวร

การค้นคว้าอิสระ เรื่อง "แนวทางการส่งเสริมจิตวิญญาณความเป็นครูของครูการศึกษาพิเศษ กลุ่ม
เครือข่ายส่งเสริมประสิทธิภาพศูนย์การศึกษาพิเศษ กลุ่มเครือข่าย 7 สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษา
พิเศษ"

ของ ฉัตรนัยน์ พุดมพิภ

ได้รับการพิจารณาให้นับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

.....
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สถิรพร เซาว์ชัย)

อาจารย์ที่ปรึกษาการค้นคว้าอิสระ

.....
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อัจฉรา ศรีพันธ์)

หัวหน้าภาควิชาบริหาร วิจัย และพัฒนานวัตกรรมทางการศึกษา

ชื่อเรื่อง	แนวทางการส่งเสริมจิตวิญญาณความเป็นครูของครูการศึกษาพิเศษ กลุ่มเครือข่ายส่งเสริมประสิทธิภาพศูนย์การศึกษาพิเศษ กลุ่มเครือข่าย 7 สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ
ผู้วิจัย	ฉัตรนัยน์ พุฒพิท
ประธานที่ปรึกษา	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สถิรพร เขาวนชัย
ประเภทสารนิพนธ์	การค้นคว้าอิสระ กศ.ม. การบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยนเรศวร, 2566
คำสำคัญ	จิตวิญญาณความเป็นครู, ครูการศึกษาพิเศษ, แนวทางส่งเสริม

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาจิตวิญญาณความเป็นครูของครูการศึกษาพิเศษและ
ศึกษาแนวทางการส่งเสริมจิตวิญญาณความเป็นครูของครูการศึกษาพิเศษ กลุ่มเครือข่ายส่งเสริม
ประสิทธิภาพศูนย์การศึกษาพิเศษ กลุ่มเครือข่าย 7 สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ โดยมีการ
ดำเนินการวิจัยแบ่งออกเป็น 2 ขั้นตอน ได้แก่ ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาจิตวิญญาณความเป็นครูของครู
การศึกษาพิเศษ กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ครูในสถานศึกษา กลุ่มเครือข่ายส่งเสริมประสิทธิภาพ ศูนย์
การศึกษาพิเศษ กลุ่มเครือข่าย 7 สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ จำนวน 214 คน โดยกำหนด
กลุ่มตัวอย่างด้วยการเปิดตารางเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie & Morgan) และเลือกกลุ่มตัวอย่างโดย
วิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified random sampling) ตามสัดส่วนของครูในแต่ละสถานศึกษา ปี
การศึกษา 2566 จากทั้งหมด 9 สถานศึกษา เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่
แบบสอบถามจิตวิญญาณความเป็นครูของครูการศึกษาพิเศษ มีลักษณะเป็นมาตราประมาณค่า 5
ระดับ วิเคราะห์ข้อมูลด้วยค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ขั้นตอนที่ 2 การศึกษาแนวทางการ
ส่งเสริมจิตวิญญาณความเป็นครูของครูการศึกษาพิเศษ กลุ่มผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ ผู้ทรงคุณวุฒิที่มี
ประสบการณ์เรื่องจิตวิญญาณความเป็นครูของครูการศึกษาพิเศษ จำนวน 5 คน เก็บรวบรวมข้อมูล
ด้วยแบบสัมภาษณ์ วิเคราะห์ข้อมูลด้วยการวิเคราะห์เนื้อหา ผลการวิจัยพบว่า

1. ผลการศึกษาจิตวิญญาณความเป็นครูของครูการศึกษาพิเศษ โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ใน
ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการมีคุณธรรม
จริยธรรม และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านการพัฒนาตนเอง

2. ผลการศึกษาแนวทางการส่งเสริมจิตวิญญาณความเป็นครูของครูการศึกษาพิเศษ พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาควรส่งเสริมให้ครูเข้าร่วมกิจกรรมทางวิชาชีพครู ส่งเสริมให้ครูจัดตั้งกลุ่มชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) สร้างความตระหนักให้ครูศึกษาหาความรู้เกี่ยวกับการประพุดิตนตามระเบียบของทางราชการด้วยตนเองผ่านการสืบค้นข้อมูลออนไลน์หรือฐานข้อมูล รณรงค้ให้ครูเกิดจิตสำนึกในการแต่งกายให้เหมาะสมตามกาลเทศะ ส่งเสริมให้ครูเข้าศึกษาต่อระดับปริญญาโทหรือเข้าร่วมอบรมเฉพาะทางการศึกษาพิเศษ และส่งเสริมให้ครูนำเทคโนโลยีรวมทั้ง ประยุกต์ใช้สื่อ เทคโนโลยี ในการจัดการเรียนการสอนและการปฏิบัติงานด้านการศึกษาพิเศษ

Title	GUIDELINES FOR PROMOTING THE TEACHING SPIRIT OF SPECIAL EDUCATION TEACHERS NETWORK GROUP PROMOTING THE EFFICIENCY OF SPECIAL EDUCATION CENTERS NETWORK GROUP 7 UNDER SPECIAL EDUCATION BUREAU.
Author	Chatranai Pootfak
Advisor	Assistant Professor Sathiraporn Chaowachai, Ed.D.
Academic Paper	M.Ed. Independent Study in Educational Administration, Naresuan University, 2023
Keywords	Teacher Spirit, Special Education Teacher, Promotion Guidelines

ABSTRACT

The purposes of this research were to study the teaching spirit of special education teachers and to study the guidelines for promoting the teaching spirit of special education teachers in special education center network group 7 under the Office of Special Education Bureau. The research was divided into 2 steps: Step 1: Study of the teacher spirit of special education teachers. The sample group includes teachers in educational from special education center network group 7 under the Office of Special Education Bureau, totaling 214 people. The sample was determined by opening the Krejcie & Morgan table and selecting the sample by using stratified random sampling according to the proportion of teachers in each educational institution in the academic year 2023 from a total of 9 educational institutions. The instrument used to collect data was the Teacher Spirituality Questionnaire of Special Education Teachers. It has a 5-level estimation scale. Data is analyzed using mean and standard deviation. Step 2: Study the guidelines for promoting the teaching spirit of special education teachers. The group of information providers consisted of qualified individuals totaling 5 people who has experience in the teaching spirit of special

education teachers. Collecting data through interviews and analyzing the information using content analysis.

The research results found that

1. The results of the study of the teacher spirit of special education teachers found that overall the average level was at the highest level. When considering each aspect, it was found that the aspect with the highest average was the aspect of having morals and ethics, and the aspect with the lowest average was the aspect of self-development.

2. The results of the study of guidelines for promoting the teaching spirit of special education teachers found that school administrators should encourage teachers to participate in professional teaching activities. Encourage teachers to establish professional learning communities (PLC) Create awareness for teachers to study and gain knowledge about how to behave according to government regulations by themselves through online information searches or databases. Campaign for teachers to be conscious of dressing appropriately for the occasion. Encourage teachers to pursue a master's degree or attend specialized training in special education. and encourage teachers to use technology and apply media technology in teaching and performing work in special education.

ประกาศคุณูปการ

การค้นคว้าอิสระฉบับนี้ ประสบความสำเร็จได้ด้วยความเมตตากรุณาอย่างยิ่งจากผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สถิรพร เขาวนชัย อาจารย์ที่ปรึกษา ที่ได้ให้คำปรึกษา แนะนำ ชี้แนะแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ตลอดจนให้กำลังใจด้วยความเอาใจใส่เป็นอย่างดีจนการค้นคว้าอิสระฉบับนี้สำเร็จลุล่วงได้อย่างสมบูรณ์และทรงคุณค่า ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งในความเมตตากรุณาของท่านเป็นอย่างยิ่ง จึงขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

ขอขอบพระคุณท่านคณะกรรมการสอบปากเปล่าการค้นคว้าอิสระ ประกอบไปด้วย รองศาสตราจารย์ ดร.ฉลอง ชาตुरुประชีวิน ประธานกรรมการสอบ รองศาสตราจารย์ ดร.ธีรศักดิ์ อุโปไมยอติชัย กรรมการสอบ และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ทัศนะ ศรีปัดดา กรรมการสอบ ที่ได้กรุณาให้คำแนะนำ ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ในการแก้ไขข้อบกพร่องของการค้นคว้าอิสระครั้งนี้ จนทำให้การศึกษาอิสระฉบับนี้สมบูรณ์มากยิ่งขึ้น จึงขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงครับ

ขอขอบพระคุณ ดร.ศฤงคาร ใจปันหา ผู้อำนวยการ โรงเรียนพิจิตรปัญญานุกูล ดร.กาญจนา ฮวดศรี ผู้อำนวยการ ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดนครสวรรค์ นางสาวชลธิชา เปรมปรี รองผู้อำนวยการ ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดพิจิตร ผู้เชี่ยวชาญที่กรุณาให้ความอนุเคราะห์ตรวจสอบให้คำแนะนำและข้อเสนอแนะในการปรับปรุงเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลสำหรับการวิจัย จนทำให้การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้สมบูรณ์และมีคุณค่ามากยิ่งขึ้น

ขอขอบพระคุณ นายวิษณุ โพธิ์ใจ ผู้อำนวยการ โรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 23 จังหวัดพิษณุโลก ดร.กาญจนา ฮวดศรี ผู้อำนวยการ ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดนครสวรรค์ นายวิทยา นุ่นโหมม ผู้อำนวยการ ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดพิจิตร อาจารย์จิรุตต์ ภูเจริญ ประธานสาขาการศึกษาพิเศษ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม อาจารย์กาญจนา สุขพิทักษ์ อาจารย์สาขาการศึกษาพิเศษ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม ผู้ทรงคุณวุฒิที่ให้ความอนุเคราะห์แก่ผู้วิจัยในการสัมภาษณ์ ให้คำแนะนำ และข้อมูลที่เป็นประโยชน์ในการทำวิจัยครั้งนี้เป็นอย่างดีจนสามารถทำวิจัยฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยดี

ขอขอบพระคุณผู้อำนวยการสถานศึกษาและคณะครู กลุ่มเครือข่ายส่งเสริมประสิทธิภาพศูนย์การศึกษาพิเศษ กลุ่มเครือข่าย 7 สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ ที่ได้ให้อนุเคราะห์ อำนวยความสะดวกและให้ความร่วมมือเป็นอย่างดีในการตอบแบบสอบถามและเก็บข้อมูลที่เป็นประโยชน์

ขอขอบพระคุณพี่น้องนิสิตปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา รุ่นที่ 34 ที่ได้ให้คำปรึกษาช่วยเหลือ สนับสนุน และมอบกำลังใจตลอดการทำวิจัยในครั้งนี้ ทำให้การวิจัยนี้ประสบความสำเร็จอย่างราบรื่น

เหนือสิ่งอื่นใดขอกราบขอบพระคุณบิดาและมารดาของผู้วิจัยที่ให้งำลังใจ ให้คำปรึกษา และการสนับสนุนในทุก ๆ ด้านอย่างดีที่สุดเสมอมา คุณค่าและคุณประโยชน์อันพึงมีจากการศึกษาค้นคว้า อีสรระณบับนี้ ผู้วิจัยขอมอบและอุทิศแด่ผู้มีพระคุณทุก ๆ ท่าน ผู้วิจัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่างานวิจัยนี้จะเป็น ประโยชน์ต่อการส่งเสริมครูให้เป็นครูที่มีจิตวิญญาณความเป็นครู ต่อไป

ฉัตรนัยน์ พุฒพิก

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ค
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
ประกาศคุณูปการ.....	ช
สารบัญ.....	ฅ
สารบัญตาราง.....	ฉ
สารบัญภาพ.....	ฐ
บทที่ 1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	7
ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย.....	7
ขอบเขตของการวิจัย.....	7
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	9
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	12
แนวคิดเกี่ยวกับครู.....	13
แนวคิดเกี่ยวกับครูการศึกษาพิเศษ.....	19
แนวคิดเกี่ยวกับจิตวิญญาณความเป็นครู.....	21
เครือข่ายส่งเสริมประสิทธิภาพศูนย์การศึกษาพิเศษ กลุ่มเครือข่ายที่ 7 สังกัดสำนัก บริหารงานการศึกษาพิเศษ.....	28
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	36

กรอบแนวคิดในการวิจัย	42
บทที่ 3 วิธีดำเนินงานวิจัย	44
ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาจิตวิญญาณความเป็นครูของครูการศึกษาพิเศษ กลุ่มเครือข่าย ส่งเสริมประสิทธิภาพศูนย์การศึกษาพิเศษ กลุ่มเครือข่าย 7 สังกัดสำนักบริหารงาน การศึกษาพิเศษ	44
ขั้นตอนที่ 2 การศึกษาแนวทางการส่งเสริมจิตวิญญาณความเป็นครูของครูการศึกษา พิเศษ กลุ่มเครือข่ายส่งเสริมประสิทธิภาพศูนย์การศึกษาพิเศษ กลุ่มเครือข่าย 7 สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ	50
บทที่ 4 ผลการวิจัย	54
ตอนที่ 1 ผลการศึกษาจิตวิญญาณความเป็นครูของครูการศึกษาพิเศษ กลุ่มเครือข่าย ส่งเสริมประสิทธิภาพศูนย์การศึกษาพิเศษ กลุ่มเครือข่าย 7 สังกัดสำนักบริหารงาน การศึกษาพิเศษ	55
ตอนที่ 2 ผลการศึกษาแนวทางการส่งเสริมจิตวิญญาณความเป็นครูของครูการศึกษา พิเศษ กลุ่มเครือข่ายส่งเสริมประสิทธิภาพศูนย์การศึกษาพิเศษ กลุ่มเครือข่าย 7 สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ	67
บทที่ 5 บทสรุป	82
สรุปผลการวิจัย	82
อภิปรายผลการวิจัย	85
ข้อเสนอแนะ	91
บรรณานุกรม	92
ภาคผนวก	97
ประวัติผู้วิจัย	117

สารบัญตาราง

หน้า

ตาราง 1 แสดงการสังเคราะห์ห้องค์ประกอบจิตวิญญาณความเป็นครู	27
ตาราง 2 แสดงจำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างของครูผู้สอนในศูนย์การศึกษาพิเศษ กลุ่มเครือข่ายส่งเสริมประสิทธิภาพศูนย์การศึกษาพิเศษ กลุ่มเครือข่าย 7 สังกัดสำนัก บริหารงานการศึกษาพิเศษ ปีการศึกษา 2566.....	45
ตาราง 3 แสดงวัน และเวลาที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากการสัมภาษณ์	53
ตาราง 4 แสดงจำนวนและร้อยละของข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม.....	55
ตาราง 5 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับจิตวิญญาณความเป็นครูของครู การศึกษาพิเศษ กลุ่มเครือข่ายส่งเสริมประสิทธิภาพศูนย์การศึกษาพิเศษ กลุ่มเครือข่าย 7 สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ ในภาพรวม	57
ตาราง 6 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับจิตวิญญาณความเป็นครูของครู การศึกษาพิเศษ กลุ่มเครือข่ายส่งเสริมประสิทธิภาพศูนย์การศึกษาพิเศษ กลุ่มเครือข่าย 7 สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ ด้านความรักและศรัทธาในวิชาชีพครู	58
ตาราง 7 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับจิตวิญญาณความเป็นครูของครู การศึกษาพิเศษ กลุ่มเครือข่ายส่งเสริมประสิทธิภาพศูนย์การศึกษาพิเศษ กลุ่มเครือข่าย 7 สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ ด้านการมีคุณธรรม จริยธรรม	59
ตาราง 8 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับจิตวิญญาณความเป็นครูของครู การศึกษาพิเศษ กลุ่มเครือข่ายส่งเสริมประสิทธิภาพศูนย์การศึกษาพิเศษ กลุ่มเครือข่าย 7 สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ ด้านการเป็นแบบอย่างที่ดีต่อศิษย์.....	61
ตาราง 9 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับจิตวิญญาณความเป็นครูของครู การศึกษาพิเศษ กลุ่มเครือข่ายส่งเสริมประสิทธิภาพศูนย์การศึกษาพิเศษ กลุ่มเครือข่าย 7 สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ ด้านการจัดการเรียนรู้ที่ตอบสนองความแตกต่าง ระหว่างบุคคล.....	63

ตาราง 10 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับจิตวิญญาณความเป็นครูของครู การศึกษาพิเศษ กลุ่มเครือข่ายส่งเสริมประสิทธิภาพศูนย์การศึกษาพิเศษ กลุ่มเครือข่าย 7 สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ ด้านการพัฒนาตนเอง	65
ตาราง 11 แสดงแนวทางการส่งเสริมจิตวิญญาณความเป็นครูของครูการศึกษาพิเศษ กลุ่มเครือข่ายส่งเสริมประสิทธิภาพศูนย์การศึกษาพิเศษ กลุ่มเครือข่าย 7 สังกัดสำนัก บริหารงานการศึกษาพิเศษ ด้านความรักและศรัทธาในวิชาชีพครู.....	77
ตาราง 12 แสดงแนวทางการส่งเสริมจิตวิญญาณความเป็นครูของครูการศึกษาพิเศษ กลุ่มเครือข่ายส่งเสริมประสิทธิภาพศูนย์การศึกษาพิเศษ กลุ่มเครือข่าย 7 สังกัดสำนัก บริหารงานการศึกษาพิเศษ ด้านการมีคุณธรรม จริยธรรม.....	78
ตาราง 13 แสดงแนวทางการส่งเสริมจิตวิญญาณความเป็นครูของครูการศึกษาพิเศษ กลุ่มเครือข่ายส่งเสริมประสิทธิภาพศูนย์การศึกษาพิเศษ กลุ่มเครือข่าย 7 สังกัดสำนัก บริหารงานการศึกษาพิเศษ ด้านการเป็นแบบอย่างที่ดีต่อศิษย์	79
ตาราง 14 แสดงแนวทางการส่งเสริมจิตวิญญาณความเป็นครูของครูการศึกษาพิเศษ กลุ่มเครือข่ายส่งเสริมประสิทธิภาพศูนย์การศึกษาพิเศษ กลุ่มเครือข่าย 7 สังกัดสำนัก บริหารงานการศึกษาพิเศษ ด้านการจัดการเรียนการสอนที่ตอบสนองความแตกต่าง ระหว่างบุคคล.....	80
ตาราง 15 แสดงแนวทางการส่งเสริมจิตวิญญาณความเป็นครูของครูการศึกษาพิเศษ กลุ่มเครือข่ายส่งเสริมประสิทธิภาพศูนย์การศึกษาพิเศษ กลุ่มเครือข่าย 7 สังกัดสำนัก บริหารงานการศึกษาพิเศษ ด้านการพัฒนาตนเอง	81

สารบัญภาพ

หน้า

ภาพ 1 แสดงกรอบแนวคิดในการวิจัย.....42

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 มาตรา 54 ระบุว่า รัฐต้องดำเนินการให้เด็กทุกคนได้รับการศึกษาเป็นเวลาสิบสองปี ตั้งแต่ก่อนวัยเรียนจนจบการศึกษาภาคบังคับอย่างมีคุณภาพโดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย รัฐต้องดำเนินการให้เด็กเล็กได้รับการดูแลและพัฒนาก่อนเข้ารับการศึกษิตตามวาระหนึ่งเพื่อพัฒนาตัวร่างกาย จิตใจ วินัย อารมณ์ สังคม และสติปัญญาให้เหมาะสมกับวัย โดยส่งเสริมและสนับสนุนให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และภาคเอกชนเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินการด้วย รัฐต้องดำเนินการให้ประชาชนได้รับการศึกษาตามความต้องการในระบบต่าง ๆ รวมทั้งส่งเสริมให้มีการเรียนรู้ตลอดชีวิต และจัดให้มีการร่วมมือกันระหว่างรัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และภาคเอกชนในการจัดการศึกษาทุกระดับโดยรัฐมีหน้าที่ดำเนินการกำกับส่งเสริม และสนับสนุน ให้การจัดการศึกษาดังกล่าวมีคุณภาพ และได้มาตรฐานสากล ทั้งนี้ตามกฎหมายว่าด้วยการศึกษาแห่งชาติ (รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560, น.14)

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 มาตรา 10 ระบุว่า การจัดการศึกษาต้องจัดให้บุคคลมีสิทธิและโอกาสเสมอกันในการรับการศึกษาขั้นพื้นฐานไม่น้อยกว่าสิบสองปี ที่รัฐต้องจัดให้อย่างทั่วถึงและมีคุณภาพโดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย การจัดการศึกษาสำหรับบุคคลที่มีความบกพร่องทางร่างกาย จิตใจ สติปัญญา อารมณ์ สังคม การสื่อสาร และการเรียนรู้ หรือมีร่างกายพิการ หรือทุพพลภาพ หรือบุคคลซึ่งไม่สามารถพึ่งตนเองได้ หรือไม่มีผู้ดูแลหรือด้อยโอกาส ต้องจัดให้บุคคลดังกล่าวมีสิทธิและโอกาสได้รับการศึกษาขั้นพื้นฐานเป็นพิเศษ การจัดการศึกษาสำหรับคนพิการให้จัดตั้งแต่แรกเกิด หรือพบความพิการโดยไม่เสียค่าใช้จ่าย และให้บุคคลดังกล่าวมีสิทธิได้รับสิ่งอำนวยความสะดวก สื่อ บริการ และความช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษา การจัดการศึกษาสำหรับบุคคลซึ่งมีความสามารถพิเศษต้องจัดด้วยรูปแบบที่เหมาะสมโดยคำนึงถึงความสามารถของบุคคลนั้น (พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542, น.4)

จากบทบัญญัติข้อกฎหมายที่ได้กล่าวข้างต้น แสดงให้เห็นว่าการศึกษาเป็นเครื่องมือสำคัญในการสร้างคน สร้างสังคม และสร้างชาติ เป็นกลไกหลักในการพัฒนากำลังคนให้มีคุณภาพ สามารถดำรงชีวิตอยู่ร่วมกับบุคคลอื่นในสังคมได้อย่างมีความสุขในกระแสการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วของโลกศตวรรษที่ 21 เนื่องจากการศึกษามีบทบาทสำคัญในการสร้างความได้เปรียบของประเทศ

เพื่อการแข่งขันและยืนหยัดในเวทีโลก ภายใต้ระบบเศรษฐกิจและสังคมที่เป็นพลวัต ประเทศต่าง ๆ ทั่วโลกให้ความสำคัญและทุ่มเทกับการพัฒนาการศึกษา เพื่อพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ของตนให้สามารถก้าวทันการเปลี่ยนแปลงของระบบเศรษฐกิจ และสังคมของประเทศ ภูมิภาค และของโลก ควบคู่กับการดำรงรักษาอัตลักษณ์ของประเทศ ในส่วนของประเทศไทยได้ให้ความสำคัญกับการจัดการศึกษา การพัฒนาศักยภาพและขีดความสามารถของคนไทยให้มีทักษะ ความรู้ ความสามารถ และสมรรถนะ ที่สอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงานและการพัฒนาประเทศ ภายใต้แรงกดดันภายนอก จากกระแสโลกาภิวัตน์ และแรงกดดันภายในประเทศที่เป็นปัญหาวิกฤตที่ประเทศต้องเผชิญ เพื่อให้คนไทยมีคุณภาพชีวิตที่ดี สังคมไทยเป็นสังคมคุณธรรมจริยธรรม และประเทศไทยสามารถก้าวข้ามกับดักประเทศที่มีรายได้ปานกลางไปสู่ประเทศที่พัฒนาแล้ว รองรับการเปลี่ยนแปลงของโลกในปัจจุบัน และอนาคต (แผนการศึกษาชาติ พ.ศ. 2560-2579, น.1) ผลการพัฒนาการศึกษาในช่วงปี พ.ศ. 2552 – พ.ศ. 2559 พบว่า ประเทศไทยประสบความสำเร็จในหลายด้าน แต่มีอีกหลายด้านอย่างเป็นปัญหา ที่ต้องได้รับการพัฒนาอย่างเร่งด่วนในระยะต่อไป ได้แก่ ด้านโอกาสทางการศึกษา พบว่า รัฐมีนโยบายส่งเสริมสนับสนุนโอกาสทางการศึกษาค่อนข้างมาก ส่งผลให้ประชากรในวัยเรียนรวมทั้งเด็กด้อยโอกาสและผู้มีความจำเป็นพิเศษมีโอกาสได้รับการศึกษาสูงขึ้น แต่ยังคงเข้าเรียนไม่ครบทุกคนและมีปัญหาการออกกลางคันอยู่บ้าง จึงต้องเร่งดำเนินการสนับสนุนส่งเสริมการพัฒนาคนตลอดช่วงชีวิตและมีมาตรการต่าง ๆ ให้เด็กและประชาชนทุกช่วงวัยสามารถเข้าถึงโอกาสทางการศึกษา ที่มีคุณภาพเพิ่มขึ้น เพื่อยกระดับการศึกษาของคนไทยให้เป็นที่กำลังสำคัญในการพัฒนาเศรษฐกิจ และสังคมของประเทศ (แผนการศึกษาชาติ พ.ศ.2560-2579, น.ง)

การจัดการเรียนการสอนของครู กล่าวได้ว่า เป็นงานที่ครูต้องปฏิบัติด้วยความมุ่งมั่น สนใจต่อผู้เรียนทั้งโดยรวมและเป็นรายบุคคล เพราะผู้เรียนแต่ละคนมีความแตกต่างกันทั้งในด้านศักยภาพ หรือสติปัญญา และพฤติกรรมของแต่ละคนที่ได้รับการอบรมมาจากบ้าน หรือความคุ้นเคยตามประเพณี วัฒนธรรมของชุมชนครูจะต้องจัดการเรียนการสอนโดยยึดตามแนวทางการจัดการศึกษาที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติการจัดการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 มาตรา 22 ที่ระบุไว้ว่า การจัดการศึกษาต้องยึดหลักว่าผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด กระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพ คำสำคัญของมาตรา 22 นี้ คือ ครูต้องยึดมั่นเป็นหลักประจำใจในการจัดการเรียนการสอน คือ ผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ การจัดการเรียนรู้ให้ผู้เรียนนั้นต้องเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญที่สุด ครูต้องส่งเสริมเพื่อให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตนเองตามธรรมชาติและต้องพัฒนาให้ผู้เรียนได้เรียนรู้เต็มตามศักยภาพ ครูที่ปฏิบัติหน้าที่ได้ครบตามที่กล่าวมาถือว่าเป็นครูที่มีจิตวิญญาณความเป็นครู (นิวัตต์ น้อยมณี, 2560, น.40)

จิตวิญญาณความเป็นครู นับว่าเป็นคุณลักษณะที่สำคัญยิ่งสำหรับคนเป็นครูทุกคน เพราะการปฏิบัติหน้าที่ครูด้วยจิตวิญญาณ จะทำให้ครูมีความรัก เมตตา ปราถนาดีต่อศิษย์ ศรัทธา และยึดมั่นในอุดมการณ์แห่งวิชาชีพ มุ่งมั่น ทุ่มเท ประพฤติ ปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีในการทำงาน เมื่อครูมีอาชีพทำงานด้วยจิตวิญญาณความเป็นครู แน่แน่นอนว่าศิษย์ซึ่งเป็นที่รักและเป็นผลผลิตของครูมีอาชีพย่อมมีคุณลักษณะตามที่สังคมต้องการ ดังนั้นครูมีอาชีพที่มีจิตวิญญาณความเป็นครู ต้องมีเป้าหมายที่สำคัญคือ พัฒนาคุณภาพการทำงานของตน ฝึกฝนศิลป์และศาสตร์ในวิชาชีพครู ให้เกิดความเจริญทางปัญญาสู่การเป็นวิชาชีพชั้นสูง (Profession) ที่คำนึงถึงการให้บริการแก่สังคมเป็นหลัก (Social Service) อาศัยวิธีการทางปัญญาในการบริการ ซึ่งต้องได้รับการศึกษาอบรมมาเป็นระยะเวลานานพอสมควร มีความเป็นอิสระในการดำเนินการทางวิชาชีพ มีจรรยาบรรณของวิชาชีพ และเคารพตนเองโดยการเป็นสมาชิกขององค์กร ควบคุม พิทักษ์ คุ้มครองและพัฒนาวิชาชีพ ทางด้านความรู้ ทักษะ กระบวนการ และคุณธรรมจริยธรรมควบคู่กันไปเพื่อความเจริญวัฒนาในตัวผู้เรียนอย่างแท้จริง (กิตติชัย สุธาสิโนบล, 2564, น.2)

ในการกลับกัน หากครูไม่มีจิตวิญญาณความเป็นครู เช่น ในช่วงที่ผ่านมาปรากฏข่าวการใช้ความรุนแรงต่อเด็กนักเรียน กรณีครูโรงเรียนเอกชนแห่งหนึ่งทำร้ายเด็กอนุบาล ซึ่งการทำร้ายหรือใช้ความรุนแรงต่อเด็กเป็นการละเมิดต่อสิทธิในเนื้อตัวร่างกายของเด็กอย่างชัดเจน ขัดกับหลักการคุ้มครองเด็กและเยาวชนมิให้ถูกใช้ความรุนแรงหรือการปฏิบัติอย่างไม่เป็นธรรมตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย สมควรอย่างยิ่งที่ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องต้องร่วมกันแก้ไขปัญหาดังกล่าวด้วยวิธีการที่เหมาะสม สถาบันการศึกษาต้องจัดให้มีการเรียนการสอนเพื่อเสริมสร้างจิตวิญญาณของความเป็นครู ส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรม ความรู้ ทักษะ และความสามารถในการจัดการเรียนการสอน เพื่อดูแลและพัฒนาเด็กปฐมวัยตามหลักการและปรัชญาของการพัฒนาเด็กปฐมวัย เพื่อป้องกันปัญหาในลักษณะเดียวกันอันอาจเกิดขึ้นได้ในอนาคต (บ้านเมือง, 2563)

การพัฒนาจิตวิญญาณความเป็นครูเป็นกระบวนการปลูกฝังความคิด ความเชื่อ และจิตสำนึกความเป็นครู ให้บุคคลที่ประกอบวิชาชีพครูได้เกิดการรับรู้ ความรู้สึกที่มีต่อบทบาท หน้าที่ และความรับผิดชอบในวิชาชีพครู เกิดความตระหนักในคุณค่าของการปฏิบัติงานครูด้วยความรัก ความทุ่มเท เสียสละ ตามอุดมการณ์ความเป็นครู (รักชาติ สุทธิพงษ์, 2563, น.8) หากทุกหน่วยงานที่มีครูในสังกัด รวมถึงองค์กรวิชาชีพครูมีความมุ่งมั่นและเชื่อตรงกันว่าการสร้างหรือการปลูกฝังจิตวิญญาณความเป็นครูให้กับผู้ที่จะมาเข้าสู่เส้นทางของวิชาชีพครู คือ เริ่มต้นตั้งแต่สถาบันผลิตครู หน่วยงานที่รับผิดชอบครู หน่วยงานพัฒนาครู รวมถึงองค์กรทั้งภาครัฐและภาคเอกชน ที่ได้สร้างและพัฒนากรอบแนวทางในการพัฒนาจิตวิญญาณครูให้เป็นไปในทิศทางเดียวกัน เราจะได้ครูผู้มีจิตวิญญาณที่จะเป็นพลังสำคัญอย่างยิ่งที่จะสร้างคุณภาพการศึกษาให้กับประเทศ และผู้เรียนทุกคนจะเป็นทรัพยากรมนุษย์ที่มีคุณค่าของชุมชนและบ้านเมือง (นิวัตต์ น้อยมณี, 2560, น.119)

ประเทศไทยนอกจากจะมีผู้เรียนที่เป็นเด็กปกติที่ได้รับการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานแล้วยังมีเด็กพิการหรือที่เรียกว่าผู้เรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษที่ต้องได้รับการจัดการศึกษา เพื่อให้ผู้เรียนมีพัฒนาการที่ดีขึ้น ตามพัฒนาการด้านทางด้านกาย สติปัญญา อารมณ์ จิตใจ สังคม และเพื่อให้ผู้เรียนสามารถช่วยเหลือตนเองได้ ไม่เป็นภาระแก่สังคม รวมทั้งผู้เรียนที่เป็นเด็กพิการต้องได้รับการศึกษาตั้งแต่แรกเกิดหรือพบความพิการโดยไม่เสียค่าใช้จ่าย และให้บุคคลดังกล่าวมีสิทธิได้รับสิ่งอำนวยความสะดวก สื่อ บริการ และความช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษา การจัดการศึกษาสำหรับบุคคลซึ่งมีความสามารถพิเศษต้องจัดด้วยรูปแบบที่เหมาะสมโดยคำนึงถึงความสามารถของบุคคลนั้น ตามที่ระบุไว้ในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542

พระราชบัญญัติการจัดการศึกษาสำหรับคนพิการ พ.ศ. 2551 มาตรา 3 ระบุว่า คนพิการ คือ บุคคลซึ่งมีข้อจำกัดในการปฏิบัติกิจกรรมในชีวิตประจำวันหรือเข้ามีส่วนร่วมทางสังคม เนื่องจากมีความบกพร่องทางการเห็น การได้ยิน การเคลื่อนไหว การสื่อสาร จิตใจ อารมณ์ พฤติกรรม สติปัญญา การเรียนรู้ หรือความบกพร่องอื่นใด ประกอบกับมีอุปสรรคในด้านต่าง ๆ และมีความต้องการจำเป็นพิเศษของการศึกษาที่ต้องได้รับความช่วยเหลือด้านใดด้านหนึ่งเพื่อให้สามารถปฏิบัติกิจกรรมในชีวิตประจำวันหรือเข้าไปมีส่วนร่วมทางสังคมได้อย่างบุคคลทั่วไป ทั้งนี้ ตามประเภทและหลักเกณฑ์ที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการประกาศกำหนด

การศึกษาพิเศษ เป็นการให้การศึกษาแก่ผู้เรียนเป็นพิเศษทั้งโดยวิธีการสอน การจัดการและการให้บริการ ทั้งนี้เพราะบุคคลเหล่านี้เป็นผู้ด้อยโอกาสและขาดความเสมอภาคในการได้รับสิทธิที่รัฐจัดการศึกษาภาคบังคับให้แก่เด็กในวัยเรียนโดยทั่วไป ซึ่งสาเหตุของความขาดโอกาสนั้น เป็นผลมาจากสภาพความบกพร่องทางด้านร่างกาย สติปัญญา อารมณ์ จิตใจ และสังคม ในอดีตเด็กที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษในประเทศไทยมักจะถูกผู้ปกครองทำร้าย ถูกละเลย หรือทอดทิ้ง ไม่ได้รับการดูแลและไม่มีการจัดการศึกษาให้กับเด็กได้เรียนตามพระราชบัญญัติประถมศึกษา พ.ศ. 2478 ต่อมา นักการศึกษาพิเศษได้พยายามจัดการศึกษาสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษขึ้น และในปัจจุบันการจัดบริการด้านการศึกษาจะคำนึงถึงเด็กที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษทุกประเภท และเน้นให้เด็กที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษทุกคนได้รับการศึกษาอย่างทั่วถึงตั้งแต่แรกเกิดหรือแรกพบความบกพร่อง (กรองทอง จุลรัชนิกร, 2554, น.45) ครูการศึกษาพิเศษ พระราชบัญญัติการจัดการศึกษาสำหรับคนพิการ พ.ศ. 2551 หมายความว่า ครูที่มีวุฒิทางการศึกษาพิเศษสูงกว่าระดับปริญญาตรีขึ้นไป และปฏิบัติหน้าที่ในสถานศึกษาทั้งของรัฐและเอกชน (พระราชบัญญัติการจัดการศึกษาสำหรับคนพิการ พ.ศ. 2551, น.2) หรือครูที่มีวุฒิทางการศึกษาพิเศษระดับปริญญาตรีที่ผ่านการประเมินทักษะการสอนคนพิการตามที่คณะกรรมการส่งเสริมการจัดการศึกษาสำหรับคนพิการกำหนด และปฏิบัติหน้าที่สอน จัดการศึกษา นิเทศหรือหน้าที่อื่น ที่เกี่ยวกับการจัดการศึกษาสำหรับคนพิการในสถานศึกษาทั้งของรัฐและเอกชน (ยุวดี วิริยางกูร, 2565, น.4)

ศูนย์การศึกษาพิเศษ คือ สถานศึกษาของรัฐที่จัดการศึกษานอกระบบหรือตามอัธยาศัยแก่คนพิการ ตั้งแต่แรกเกิดหรือแรกพบความพิการจนตลอดชีวิต และจัดการศึกษา อบรมแก่ผู้ดูแลคนพิการ ครู บุคลากรและชุมชน รวมทั้งจัดสื่อ เทคโนโลยี สิ่งอำนวยความสะดวก บริการ และความช่วยเหลืออื่นใดตลอดจนปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่กำหนดในประกาศกระทรวง (พระราชบัญญัติการจัดการศึกษาสำหรับคนพิการ, 2551 น.2) ศูนย์การศึกษาพิเศษเป็นหน่วยงานในสังกัด สำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ สำนักงานคณะกรรมการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ มีบทบาทหน้าที่ คือ จัดและส่งเสริม สนับสนุนการศึกษาในลักษณะศูนย์บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่ม (Early Intervention: EI) และเตรียมความพร้อมของคนพิการเพื่อเข้าสู่ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก โรงเรียนอนุบาล โรงเรียนเรียนร่วม โรงเรียนเฉพาะความพิการ ศูนย์การเรียนเฉพาะความพิการ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง พัฒนาและฝึกอบรมผู้ดูแลคนพิการ บุคลากรที่จัดการศึกษาสำหรับคนพิการ จัดระบบและส่งเสริม สนับสนุนการจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (Individualized Education Program: IEP) สิ่งอำนวยความสะดวก สื่อ บริการและความช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษาสำหรับคนพิการ จัดระบบบริการช่วงเชื่อมต่อสำหรับคนพิการ (Transitional Services) ให้บริการฟื้นฟูสมรรถภาพคนพิการโดยครอบครัว และชุมชนด้วยกระบวนการทางการศึกษา เป็นศูนย์ข้อมูลรวมทั้งจัดระบบข้อมูลสารสนเทศด้านการศึกษาสำหรับคนพิการ จัดระบบสนับสนุนการจัดการเรียนร่วมและประสานงานการจัดการศึกษาสำหรับคนพิการในจังหวัด และภาระหน้าที่อื่นตามที่กฎหมายกำหนดหรือตามที่ได้รับมอบหมาย ศูนย์การศึกษาพิเศษเป็นสถานศึกษาที่มีอยู่ทุกจังหวัดของประเทศไทยรวมทั้งสิ้น 77 แห่ง จัดการศึกษาระดับเตรียมความพร้อม เพื่อให้นักเรียนที่มีความบกพร่องค่อนข้างรุนแรงสามารถเข้าเรียนในสถานศึกษา หรือห้องเรียนที่มีความจำกัดน้อยลงได้ เนื้อหาที่สอนและกิจกรรมที่ทำในศูนย์การศึกษาพิเศษนั้นแตกต่างจากเด็กทั่วไปโดยสิ้นเชิง ศูนย์การศึกษาพิเศษส่วนใหญ่มักสอนเรื่องการดูแลตนเองการขับถ่าย การทำความสะอาดร่างกาย การสื่อสารและการทำตามคำสั่ง จึงถือว่าการศึกษาพิเศษรูปแบบนี้แตกต่างจากการศึกษาสำหรับเด็กทั่วไปมาก (ยุวดี วิริยางกูล, 2565, น.11)

กลุ่มเครือข่ายส่งเสริมประสิทธิภาพศูนย์การศึกษาพิเศษมีจำนวน 12 กลุ่มและในส่วนของเครือข่ายส่งเสริมประสิทธิภาพศูนย์การศึกษาพิเศษ กลุ่มเครือข่ายที่ 7 นั้นประกอบด้วย 9 จังหวัด ดังนี้ ศูนย์การศึกษาพิเศษ เขตการศึกษา 7 จังหวัดพิษณุโลก ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดตาก ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดกำแพงเพชร ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดสุโขทัย ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดเพชรบูรณ์ ศูนย์การศึกษาพิเศษประจำ จังหวัดนครสวรรค์ ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดพิจิตร ศูนย์การศึกษาพิเศษประจำ จังหวัดอุทัยธานี และ ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดอุตรดิตถ์

จากความเป็นมาดังกล่าว จะเห็นได้ว่า การศึกษาเป็นเครื่องมือสำคัญในการสร้างคน สร้างสังคม และสร้างชาติ เป็นกลไกหลักในการพัฒนากำลังคนให้มีคุณภาพ สามารถดำรงชีวิตอยู่ร่วมกับบุคคลอื่นในสังคมและสร้างความได้เปรียบทางการแข่งขันของประเทศ เด็กทุกคนต้องได้รับการจัดการศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติและตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ครูซึ่งเป็นบุคคลสำคัญที่มีบทบาทหน้าที่ในการพัฒนา ส่งเสริม สนับสนุน การจัดการเรียนการสอนให้กับผู้เรียน เด็กพิการหรือผู้เรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษก็เป็นผู้เรียนอีกกลุ่มหนึ่งที่จำเป็นต้องได้รับการจัดการศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติและตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย เพื่อให้มีพัฒนาการที่เพิ่มขึ้นเหมาะสมกับความสามารถและศักยภาพของแต่ละบุคคล สามารถช่วยเหลือตนเองได้ และไม่เป็นภาระของผู้อื่น เนื่องจากกลุ่มผู้เรียนที่เป็นเด็กพิการนั้นจะช่วยเหลือตนเองและเรียนรู้ได้น้อยกว่ากลุ่มผู้เรียนที่เป็นเด็กปกติ ครูที่จัดการเรียนการสอนเด็กพิการ หรือผู้เรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษนั้น ครูจำเป็นต้องมีความรักและเอาใจใส่ผู้เรียน เข้าใจความแตกต่างของผู้เรียนแต่ละบุคคล มีความวิริยะอุสาหะ อดทน เสียสละมากกว่าเด็กกลุ่มอื่น การที่ครูมีลักษณะดังกล่าว ถือว่าเป็นครูที่มีจิตวิญญาณความเป็นครู

สำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ นอกจากจะมีครูที่จบสาขาวิชาเอกการศึกษาพิเศษมาโดยตรงแล้ว ยังมีครูสาขาวิชาเอกอื่นที่ไม่ได้จบสาขาวิชาเอกการศึกษาพิเศษ ปฏิบัติหน้าที่จัดการเรียนการสอนในสังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษด้วย ตามที่ประกาศ อ.ก.ค.ศ. สำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ เรื่อง รับสมัครสอบแข่งขันเพื่อบรรจุและแต่งตั้งบุคคลเข้ารับราชการเป็นข้าราชการและบุคลากรทางการศึกษา ตำแหน่งครูผู้ช่วย สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ปี พ.ศ. 2564 นั้น พบว่า จำนวนตำแหน่งว่างที่เปิดรับทั้งหมด 249 คน เป็นสาขาวิชาเอกการศึกษาพิเศษ 21 คน คิดเป็น ร้อยละ 8.43 และเป็นสาขาวิชาเอกอื่นคิดเป็นร้อยละ 91.57 (ประกาศ อ.ก.ค.ศ. สำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ, 2564) ซึ่งทางสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษจะจัดอบรมหลักสูตรการฝึกอบรมครูด้านการสอนคนพิการ ให้กับครูที่ไม่ได้จบสาขาวิชาเอกการศึกษาพิเศษมาโดยตรง เพื่อให้มีความรู้เรื่องเด็กพิการหรือผู้เรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ และสามารถนำไปใช้ในการจัดการเรียนการสอนได้ แต่ยังไม่เป็นที่แน่ชัดว่า ครูสังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษซึ่งมีหลากหลายสาขาวิชาเอคนั้น มีจิตวิญญาณความเป็นครูการศึกษาพิเศษในระดับใด หรือผู้บริหารสถานศึกษาหรือหน่วยงานต้นสังกัดจะมีแนวทางในการพัฒนาจิตวิญญาณความเป็นครูการศึกษาพิเศษอย่างไร

ดังนั้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจศึกษาแนวทางการส่งเสริมจิตวิญญาณความเป็นครูของครูการศึกษาพิเศษ เครือข่ายส่งเสริมประสิทธิภาพศูนย์การศึกษาพิเศษ กลุ่มเครือข่ายที่ 7 สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ เพื่อไปใช้ในการวางแผน ปรับปรุง พัฒนาจิตวิญญาณความเป็นครู ให้ครูสามารถจัดการเรียนการสอนผู้เรียนให้มีประสิทธิภาพสูงสุด

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาจิตวิญญาณความเป็นครูของครูการศึกษาพิเศษ กลุ่มเครือข่ายส่งเสริมประสิทธิภาพศูนย์การศึกษาพิเศษ กลุ่มเครือข่าย 7 สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ
2. เพื่อศึกษาแนวทางการส่งเสริมจิตวิญญาณความเป็นครูของครูการศึกษาพิเศษ กลุ่มเครือข่ายส่งเสริมประสิทธิภาพศูนย์การศึกษาพิเศษ กลุ่มเครือข่าย 7 สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ

ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย

1. ครูการศึกษาพิเศษและครูโรงเรียนปกติ สามารถนำข้อมูลมาใช้เป็นแนวทางการปรับปรุงพัฒนา และส่งเสริมจิตวิญญาณความเป็นครู
2. ผู้บริหารสถานศึกษา สามารถนำข้อมูลที่ได้เป็นแนวทางในการพัฒนา ส่งเสริมจิตวิญญาณความเป็นครูของครูผู้สอนภายในโรงเรียน

ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยเรื่อง แนวทางการส่งเสริมจิตวิญญาณความเป็นครูของครูการศึกษาพิเศษ กลุ่มเครือข่ายส่งเสริมประสิทธิภาพศูนย์การศึกษาพิเศษ กลุ่มเครือข่าย 7 สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ ผู้วิจัยแบ่งขอบเขตของการวิจัยออกเป็น 2 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาจิตวิญญาณความเป็นครูของครูการศึกษาพิเศษ กลุ่มเครือข่ายส่งเสริมประสิทธิภาพศูนย์การศึกษาพิเศษ กลุ่มเครือข่าย 7 สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ

ขอบเขตด้านเนื้อหา

การวิจัยครั้งนี้ มุ่งศึกษาจิตวิญญาณความเป็นครูของครูการศึกษาพิเศษ กลุ่มเครือข่ายส่งเสริมประสิทธิภาพศูนย์การศึกษาพิเศษ กลุ่มเครือข่าย 7 สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ ตามแนวคิดของ ธีรังกูร วรบำรุงกุล (2560), ปริยาภรณ์ ตั้งคุณานันต์ (2561), ภาวิดา มหาวงศ์ (2561), มลิวัลย์ สมศักดิ์ (2561), ดวงใจ ชนะสิทธิ์ (2562), อริศรา แก้วสุข (2562), กฤษดา ผ่องพิทยา (2563), ปริญา บัญญัติ (2564), พรวิไล สุขมาก (2565) จำนวน 5 ด้าน ดังนี้

1. ด้านความรักและศรัทธาในวิชาชีพครู
2. ด้านการมีคุณธรรม จริยธรรม
3. ด้านการเป็นแบบอย่างที่ดีต่อศิษย์
4. ด้านการจัดการเรียนรู้ที่ตอบสนองความแตกต่างระหว่างบุคคล
5. ด้านการพัฒนาตนเอง

ขอบเขตด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร ได้แก่ ครูในสถานศึกษา กลุ่มเครือข่ายส่งเสริมประสิทธิภาพศูนย์การศึกษาพิเศษ กลุ่มเครือข่าย 7 สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ ปีการศึกษา 2566 จำนวน 478 คน จากทั้งหมด 9 สถานศึกษา ตามข้อมูล ณ วันที่ 15 พฤศจิกายน 2566

2. กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ครูในสถานศึกษา กลุ่มเครือข่ายส่งเสริมประสิทธิภาพศูนย์การศึกษาพิเศษ กลุ่มเครือข่าย 7 สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ ปีการศึกษา 2566 จำนวน 214 คน ได้มาโดยกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างด้วยการเปิดตารางเครซี่และมอร์แกน (สลิทพร เซวานชัย, 2561, น.43) และเลือกกลุ่มตัวอย่าง โดยวิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified random sampling) ตามสัดส่วนของครูผู้สอนในแต่ละศูนย์การศึกษาพิเศษ กลุ่มเครือข่ายส่งเสริมประสิทธิภาพศูนย์การศึกษาพิเศษ กลุ่มเครือข่าย 7 สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ ปีการศึกษา 2566 จากทั้งหมด 9 สถานศึกษา

ขอบเขตด้านตัวแปรที่ศึกษา

ตัวแปรที่ศึกษา ได้แก่ จิตวิญญาณความเป็นครูของครูการศึกษาพิเศษ กลุ่มเครือข่ายส่งเสริมประสิทธิภาพศูนย์การศึกษาพิเศษ กลุ่มเครือข่าย 7 สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ

ขั้นตอนที่ 2 การศึกษาแนวทางการส่งเสริมจิตวิญญาณความเป็นครูของครูการศึกษาพิเศษ กลุ่มเครือข่ายส่งเสริมประสิทธิภาพศูนย์การศึกษาพิเศษ กลุ่มเครือข่าย 7 สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ

ขอบเขตด้านเนื้อหา

ผู้วิจัยได้นำข้อมูลจากการศึกษาจิตวิญญาณความเป็นครูของครูการศึกษาพิเศษ กลุ่มเครือข่ายส่งเสริมประสิทธิภาพศูนย์การศึกษาพิเศษ กลุ่มเครือข่าย 7 สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ โดยการเลือกจากข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดของแต่ละด้าน ในขั้นตอนที่ 1 มาเป็นกรอบในการศึกษา แนวทางการส่งเสริมจิตวิญญาณความเป็นครูของครูการศึกษาพิเศษ กลุ่มเครือข่ายส่งเสริมประสิทธิภาพศูนย์การศึกษาพิเศษ กลุ่มเครือข่าย 7 สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ

ขอบเขตด้านกลุ่มผู้ให้ข้อมูล

กลุ่มผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ ผู้ทรงคุณวุฒิที่มีประสบการณ์ในเรื่องจิตวิญญาณความเป็นครูของครูการศึกษาพิเศษ จำนวน 5 คน โดยการคัดเลือกแบบเจาะจง (Purposive Selection) มีคุณสมบัติตามเกณฑ์ ดังนี้

1. ผู้บริหารสถานศึกษา ที่มีวุฒิการศึกษาปริญญาโทหรือเทียบเท่า มีวิทยฐานะชำนาญการขึ้นไป สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ มีความรู้และประสบการณ์ทางการบริหารครูการศึกษาพิเศษมาแล้วไม่น้อยกว่า 10 ปี จำนวน 3 คน

2. อาจารย์ในสถาบันอุดมศึกษา ที่มีความรู้และประสบการณ์เกี่ยวกับการศึกษาพิเศษ โดยเป็นอาจารย์ผู้สอนในมหาวิทยาลัย สาขาการศึกษาพิเศษ และมีประสบการณ์ในการสอนทางการศึกษาพิเศษมาแล้วไม่น้อยกว่า 5 ปี จำนวน 2 คน

ขอบเขตด้านตัวแปรที่ศึกษา

ตัวแปรที่ศึกษา ได้แก่ แนวทางการส่งเสริมจิตวิญญาณความเป็นครูของครูการศึกษาพิเศษ กลุ่มเครือข่ายส่งเสริมประสิทธิภาพศูนย์การศึกษาพิเศษ กลุ่มเครือข่าย 7 สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. จิตวิญญาณความเป็นครู หมายถึง คุณลักษณะทางจิตใจและพฤติกรรมของครู ที่แสดงออกถึงการเป็นครูที่ดีตามมาตรฐานและจรรยาบรรณวิชาชีพครู ประพฤติปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่ด้วยเกียรติและความภาคภูมิใจในวิชาชีพครู เพื่อให้วิชาชีพครูเป็นที่เคารพและศรัทธาจากผู้เรียนและสังคม ประกอบด้วยองค์ประกอบ 5 องค์ประกอบ ได้แก่ ความรักและศรัทธาในวิชาชีพครู การมีคุณธรรม จริยธรรม การเป็นแบบอย่างที่ดีต่อศิษย์ การจัดการเรียนรู้ที่ตอบสนองความแตกต่างระหว่างบุคคล และการพัฒนาตนเอง

1.1 ด้านความรักและศรัทธาในวิชาชีพครู หมายถึง ครูมีความรักในการประกอบวิชาชีพครูการศึกษาพิเศษ มีความจริงใจต่อเพื่อนร่วมวิชาชีพ ปฏิบัติตนตามจรรยาบรรณวิชาชีพครู เข้าร่วมปฏิบัติกิจกรรมทางวิชาชีพครู มีแรงจูงใจในการปฏิบัติงานด้านการศึกษาพิเศษ เสียสละ มีจิตอาสา อุทิศเวลาส่วนตนเพื่อดูแลเด็กพิเศษ รักและมีความสุขในการสอนผู้เรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ

1.2. ด้านการมีคุณธรรม จริยธรรม หมายถึง ครูมีความเมตตา กรุณาต่อผู้เรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ มีความวิริยะ อุตสาหะ อุตุน มุ่งมั่น ในการดูแลเด็กพิเศษ มีความซื่อสัตย์ สุจริต ทั้งต่อเพื่อนครู ต่อผู้เรียน และต่อวิชาชีพครูด้านการศึกษาพิเศษ ปฏิบัติต่อศิษย์ด้วยความเสมอภาค และตระหนักในคุณค่าศักดิ์ศรีของความเป็นมนุษย์

1.3 ด้านการเป็นแบบอย่างที่ดีต่อศิษย์ หมายถึง ครูประพฤติตนเป็นแบบอย่างที่ดีต่อผู้เรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ มีความระมัดระวังเป็นอย่างสูงในการกระทำของตนเอง ไม่พูดจา ก้าวร้าว หยาบคาย ต่อผู้เรียน มีกิจกรรมรยาที่ดีงาม มีบุคลิกภาพและการแต่งกายสุภาพเรียบร้อย เหมาะสมกับกาลเทศะ และมีการกระทำตนให้สอดคล้องกับวัฒนธรรมประเพณีที่ดีงามของไทย

1.4 ด้านการจัดการเรียนรู้ที่ตอบสนองความแตกต่างระหว่างบุคคล หมายถึง ครูจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP) ให้เหมาะสมกับศักยภาพของผู้เรียนแต่ละบุคคล คิดค้นวิธีการ จัดการเรียนการสอนผู้เรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษให้มีประสิทธิภาพ ประยุกต์ความรู้ที่

มีจัดการเรียนการสอนได้อย่างเหมาะสมกับศักยภาพของผู้เรียน มีความเชี่ยวชาญเฉพาะทางด้านการศึกษาพิเศษ มีเป้าหมายในการทำงานเพื่อผู้พิการ สร้างแรงจูงใจให้ผู้เรียนใฝ่เรียนรู้ และมีจิตวิทยาในการสอน

1.5 ด้านการพัฒนาตนเอง หมายถึง ครูแสวงหาความรู้ ทักษะ ความสามารถเกี่ยวกับการศึกษาพิเศษอยู่เสมอ รับรู้ข้อมูล ข่าวสาร ทันทต่อการเปลี่ยนแปลงของเหตุการณ์บ้านเมือง ริเริ่มสร้างสรรค์สิ่งใหม่ ๆ เพื่อนำมาใช้กับผู้เรียน ก้าวทันการใช้เทคโนโลยี และมีการนำเทคโนโลยีมาประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียนการสอนผู้เรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ

2. แนวทางการส่งเสริม หมายถึง ข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิในการส่งเสริมหรือพัฒนาจิตวิญญาณความเป็นครูของครูการศึกษาพิเศษ

3. ครูการศึกษาพิเศษ หมายถึง ครูที่มีวุฒิทางการศึกษาพิเศษสูงกว่าระดับปริญญาตรีขึ้นไป หรือครูที่มีวุฒิทางการศึกษาพิเศษระดับปริญญาตรีที่ผ่านการประเมินทักษะการสอนคนพิการตามที่คณะกรรมการส่งเสริมการจัดการศึกษาสำหรับคนพิการกำหนด ปฏิบัติหน้าที่สอน จัดการศึกษา นิเทศ หรือหน้าที่อื่นที่เกี่ยวกับการจัดการศึกษาสำหรับคนพิการในสถานศึกษาทั้งของรัฐและเอกชน รวมทั้งการใช้สิ่งอำนวยความสะดวก สื่อ บริการ และความช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษา ในการส่งเสริม สนับสนุนการจัดการเรียนการสอนเด็กที่มีความต้องการพิเศษ

4. ศูนย์การศึกษาพิเศษ หมายถึง สถานศึกษาของรัฐที่จัดการศึกษานอกระบบ หรือตามอัธยาศัยแก่คนพิการ ตั้งแต่แรกเกิดหรือแรกพบความพิการจนตลอดชีวิต และจัดการศึกษาอบรมแก่ผู้ดูแลคนพิการครอบครัวและชุมชน รวมทั้งการจัดสื่อเทคโนโลยี สิ่งอำนวยความสะดวก บริการ และความช่วยเหลืออื่นใด ตลอดจนปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่กำหนดในประกาศกระทรวง

5. กลุ่มเครือข่ายส่งเสริมประสิทธิภาพศูนย์การศึกษาพิเศษ กลุ่มเครือข่ายที่ 7 สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ หมายถึง กลุ่มเครือข่ายส่งเสริมประสิทธิภาพศูนย์การศึกษาพิเศษในประเทศไทยมีจำนวน 12 กลุ่ม และในส่วนของเครือข่ายส่งเสริมประสิทธิภาพศูนย์การศึกษาพิเศษ กลุ่มเครือข่ายที่ 7 ประกอบด้วยศูนย์การศึกษาพิเศษจำนวน 9 สถานศึกษา ดังนี้ ศูนย์การศึกษาพิเศษ เขตการศึกษา 7 จังหวัดพิษณุโลก ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดตาก ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดกำแพงเพชร ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดสุโขทัย ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดเพชรบูรณ์ ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดนครสวรรค์ ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดพิจิตร ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดอุทัยธานี และศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดอุตรดิตถ์

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยเรื่อง แนวทางการการส่งเสริมจิตวิญญาณความเป็นครูของครูการศึกษาพิเศษ กลุ่มเครือข่ายส่งเสริมประสิทธิภาพศูนย์การศึกษาพิเศษ กลุ่มเครือข่าย 7 สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ ซึ่งผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสาร ตำรา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำมากำหนดเป็นกรอบแนวคิดในการวิจัยโดยมีหัวข้อตามลำดับดังนี้

1. แนวคิดเกี่ยวกับครู
 - 1.1 ความหมายของครู
 - 1.2 ความสำคัญของครู
 - 1.3 บทบาทหน้าที่ของครู
2. แนวคิดเกี่ยวกับครูการศึกษาพิเศษ
 - 2.1 ความหมายของการศึกษาพิเศษ
 - 2.2 ความหมายของครูการศึกษาพิเศษ
3. แนวคิดเกี่ยวกับจิตวิญญาณความเป็นครู
 - 3.1 ความหมายของจิตวิญญาณความเป็นครู
 - 3.2 องค์ประกอบของจิตวิญญาณความเป็นครู
4. เครือข่ายส่งเสริมประสิทธิภาพศูนย์การศึกษาพิเศษ กลุ่มเครือข่ายที่ 7 สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ
 - 4.1 ความหมายของศูนย์การศึกษาพิเศษ
 - 4.2 ความเป็นมาของการจัดตั้งศูนย์การศึกษาพิเศษ
 - 4.3 บทบาทหน้าที่ศูนย์การศึกษาพิเศษ
 - 4.4 สถานศึกษาเครือข่ายส่งเสริมประสิทธิภาพศูนย์การศึกษาพิเศษ กลุ่มเครือข่ายที่ 7 สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ
5. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
6. กรอบแนวคิดในการวิจัย

แนวคิดเกี่ยวกับครู

ความหมายของครู

วิไล ตั้งจิตสมคิด (2557, น.133) กล่าวว่า ครู หมายถึง ผู้อบรมสั่งสอน ถ่ายทอดวิชาความรู้ให้แก่ศิษย์ เป็นผู้ที่มีความหนักแน่นควรแก่การเคารพบูชาของศิษย์ แต่ปัจจุบันครู หมายถึง ผู้ประกอบวิชาชีพอย่างหนึ่งที่ทำหน้าที่สอนคน และมักจะใช้กับผู้สอนในระดับที่ต่ำกว่าวิทยาลัย และมหาวิทยาลัย หรืออุดมศึกษา

สันติ บุญภิรมย์ (2557, น.3) กล่าวว่า ครู หมายถึง บุคลากรวิชาชีพ ที่ทำหน้าที่หลักในการสั่งสอนและถ่ายทอดความรู้ให้แก่ศิษย์ด้วยความหนักแน่นในด้านการเรียนการสอนและการส่งเสริมการเรียนรู้ด้วยวิธีการต่าง ๆ ในสถานศึกษาทั้งภาครัฐและเอกชน ซึ่งสิทธิ์ควรแก่การให้ความเคารพ

ยนต์ ชุ่มจิต (2558, น.6) กล่าวว่า ครู หมายถึง ผู้ประกอบวิชาชีพอย่างหนึ่งที่ทำหน้าที่สอนคน คือเป็นผู้สั่งสอนศิษย์ หรือถ่ายทอดความรู้ให้แก่ศิษย์และจะใช้กับผู้ที่ทำการสอนในสถานศึกษาทั้งของรัฐและเอกชนระดับต่ำกว่าปริญญา

นิวัตต์ น้อยมณี (2560, น.48) กล่าวว่า ครู หมายถึง ผู้ที่มีหน้าที่อบรม สั่งสอน เผยแพร่ความรู้ ทักษะความคิด คุณธรรม จริยธรรม ให้แก่นักเรียน โดยมีความมุ่งมั่นที่จะให้ผู้เรียนทุกคนได้เรียน มีความรู้ทางวิชาการมี ทักษะทางด้านส่วนตัวอาชีพ เพื่อการดำรงตนเป็นคนดีของสังคม ครูต้องเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ผู้เรียน

ธารรัตน์ มาลัยเถาว์ (2561, น.6) กล่าวว่า ครู หมายถึง วิชาชีพชั้นสูงอันเป็นที่ต้องการของสังคมซึ่งต้องมีความรักและความเมตตาต่อศิษย์ เสียสละ หมั่นเพียรศึกษา ปรับปรุงวิธีการสอน เพื่อพัฒนาตนเองอยู่เสมอ เอาใจใส่ต่อศิษย์ทุกคน เป็นกำลังใจและช่วยสร้างแรงบันดาลใจให้กับศิษย์ เพื่อให้เป็นคนใฝ่รู้ใฝ่เรียนเป็นแบบอย่างที่ดี มีจรรยาบรรณ มีจิตวิญญาณของความเป็นครู ใช้วิธีการสอนที่หลากหลาย มีวิสัยทัศน์ที่กว้างไกลรักความยุติธรรม ยอมรับและเข้าใจความแตกต่างของเด็กแต่ละคน มีอุดมการณ์ ยึดมั่นปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงและมีคุณธรรมยึดเหนี่ยวจิตใจของตนเอง

ปรียาภรณ์ ตั้งคุณานันต์ (2561, น.3) กล่าวว่า ครู หมายถึง ผู้ทำหน้าที่อบรม สั่งสอน ถ่ายทอดความรู้ให้แก่ศิษย์อย่างหนักแน่นด้วยวิธีการที่หลากหลาย ไม่ปิดบัง ไม่ลำเอียง โดยมุ่งส่งเสริม นำศิษย์ให้ไปสู่ทิศทางการที่ดี

ธีรศักดิ์ อุปไมยอริชัย (2563, น.4) กล่าวว่า ครู หมายถึง บุคคลที่ทำหน้าที่หลักทางด้านการสอนในสถานศึกษาทั้งของรัฐและเอกชน โดยได้รับใบอนุญาตประกอบวิชาชีพทางการศึกษาที่ได้รับการรับรองจากคุรุสภาให้สามารถทำการสอนได้ ตามที่กฎหมายกำหนดให้ทำหน้าที่ถ่ายทอดความรู้ โดยวิธีการสอนและส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้ให้แก่ศิษย์ ผนวกกับมีจิตวิญญาณและมีคุณธรรมอันเป็นคุณลักษณะเฉพาะตัวยึดมั่นต่อชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์

รักชิต สุทธิพงษ์ (2563, น.8) กล่าวว่า ครู หมายถึง บุคคลผู้ที่ทำหน้าที่หลักในการอบรม สั่งสอน ถ่ายทอดวิชาความรู้และประสบการณ์ทางวิชาการและวิชาชีพให้แก่ศิษย์ เต็มเต็มและให้คำแนะนำสิทธิ์โดยวิธีการที่ติงามและหลากหลาย เพื่อพัฒนาศิษย์ให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ มีคุณธรรม มีทักษะการดำรงชีวิตและการประกอบอาชีพ ตลอดจนสามารถใช้ชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข

กิตติชัย สุธาสิโนบล (2564, น.6) กล่าวว่า ครู หมายถึง ผู้ที่ทำหน้าที่สอนให้ศิษย์เกิดความรู้ และมีคุณธรรม จริยธรรมที่ดี นำประโยชน์ให้แก่สังคมได้ในอนาคตและเป็นผู้ที่เป็นแบบอย่างที่ดีของลูกศิษย์ที่จะปฏิบัติตัวตามอย่างครู เสียสละ เอาใจใส่เพื่อความเจริญของศิษย์ ซึ่งเป็นบุคคลที่ควรเคารพเทิดทูน

สรุปได้ว่า ครู หมายถึง บุคคลที่ประกอบวิชาชีพ ทำหน้าที่หลักในการอบรม สั่งสอน ถ่ายทอดความรู้ ประสบการณ์ทางวิชาการและวิชาชีพให้แก่ศิษย์ด้วยวิธีการที่ติงามและหลากหลาย เพื่อส่งเสริมให้ศิษย์เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ มีความรู้ มีคุณธรรม มีทักษะการดำรงชีวิตและการประกอบอาชีพ ตลอดจนสามารถใช้ชีวิตร่วมกับสังคมได้อย่างมีความสุขและได้มีใบประกอบวิชาชีพ

ความสำคัญของครู

ยนต์ ชุ่มจิต (2558, น.71) กล่าวว่า ครูมีความสำคัญต่อสังคมมาก ดังนั้น สังคมจึงยกย่องครู โดยให้สมญานามต่าง ๆ เช่น ครู คือ แม่พิมพ์ ครู คือ ทหารเอกของชาติ ครู คือ กระจกเงาของเด็ก ครู คือ ดวงประทีปส่องแสง และครู คือ วิศวกรสังคม เป็นต้น การที่ครูได้รับการยกย่องให้เป็นวิศวกรสังคมก็เพราะครูมีบทบาทต่อสังคมเช่นเดียวกับงานที่วิศวกรในฐานะที่เป็นนักวิทยาศาสตร์ประยุกต์ได้กระทำ กล่าวคือ ครูเป็น นักสร้าง นักออกแบบ นักแก้ไขปรับปรุงและนักพัฒนาคน นอกจากนี้ครูยังมีความสำคัญต่อการพัฒนาในด้านอื่น ๆ อีกมากมาย เช่น พัฒนาสังคม พัฒนาการเมืองการปกครอง พัฒนาเศรษฐกิจ และส่งเสริมความมั่นคงทางศาสนาและวัฒนธรรม เป็นต้น

ธารรัตน์ มาลัยเถาว์ (2561, น.14) กล่าวว่า ความสำคัญของวิชาชีพครู คือ ลักษณะของงานของครูและการประกอบวิชาชีพครูที่มีลักษณะพิเศษไปจากการประกอบอาชีพอื่น ๆ ทั้งนี้เนื่องด้วยความมีคุณค่าแห่งความเป็นวิชาที่ต้องใช้ความรู้ ความชำนาญ เป็นการเฉพาะที่ไม่ซ้ำกับวิชาชีพอื่นและมีมาตรฐานในการประกอบวิชาชีพเพื่อให้การแก่สาธารณชน ดังนั้นอาชีพครูถือว่ามีความสำคัญในระดับหนึ่ง ซึ่งเป็นอาชีพที่ภาคภูมิใจในการประกอบวิชาชีพ เนื่องด้วยเหตุผลของความมั่นคง ความก้าวหน้า ซึ่งเป็นที่ยอมรับของสังคมและวิชาชีพอื่น พร้อมทั้งองค์กรวิชาชีพทำหน้าที่ในการคุ้มครองสิทธิ ประโยชน์ ความก้าวหน้าและอื่น ๆ

ปริยาภรณ์ ตั้งคุณานันต์ (2561, น.27) กล่าวว่า ครูเป็นบุคคลสำคัญในการชี้แนะ ดำเนินการสร้างสรรค์ แก้ปัญหา และพัฒนาการศึกษาในทุกระดับอย่างกล้าหาญและชาญฉลาดเพื่อสร้างคนดีคนเก่งไปพัฒนาสังคมและประเทศชาติให้มีความเจริญก้าวหน้า

รักชิต สุทธิพงษ์ (2563, น.10) กล่าวว่า ความสำคัญของครู คือ ครูเป็นผู้พัฒนาการเรียนรู้ และคุณลักษณะที่พึงประสงค์ให้กับศิษย์ ให้ศิษย์มีความเจริญงอกงามทางด้านร่างกายอารมณ์ สังคม และสติปัญญา มีความรู้ มีคุณธรรมและจริยธรรม รู้เท่าทันความเปลี่ยนแปลงของโลกและเทคโนโลยี มีทักษะการคิดแก้ปัญหาและการประกอบอาชีพ มีความสามารถในการปรับตัวและทำงานร่วมกับผู้อื่น ได้และเป็นพลเมืองที่ดีในการพัฒนาเศรษฐกิจ สังคมและประเทศชาติ

กิตติชัย สุทธสินบอล (2564, น.12) กล่าวว่า อาชีพครูถือได้ว่าเป็นอาชีพที่มีความสำคัญอย่างยิ่งในการพัฒนาประเทศให้เจริญรุ่งเรือง ความสำคัญของครูในอดีตและปัจจุบันมีความแตกต่างกัน ไม่ว่าจะเป็นทางด้านหลักสูตร จำนวนครู จำนวนผู้เรียน และความรู้สึกของผู้เรียนและผู้ปกครองที่มีต่อครู ทั้ง ๆ ที่ในความเป็นจริงความสำคัญของครูไม่ได้ลดน้อยลงไปเลย ครูยังมีบทบาทและความสำคัญอยู่เสมอ เพียงแต่คนบางกลุ่มในยุคปัจจุบันมิได้เห็นความสำคัญว่าครูมีความสำคัญต่อตนเองเช่นเดียวกับลูกศิษย์ในสมัยก่อน จึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่ครูในปัจจุบันจะต้องเร่งพัฒนาตนเองให้เป็นครูมืออาชีพ เพื่อเป็นที่ศรัทธาและเป็นที่พึ่งของสิทธิ์ในยุคปัจจุบันอย่างแท้จริง

สรุปได้ว่า ครูเป็นบุคคลสำคัญในการชี้นำ ดำเนินการ สร้างสรรค์ พัฒนาการศึกษาย่างกล้าหาญและชาญฉลาด พัฒนาการเรียนรู้และคุณลักษณะที่พึงประสงค์ให้กับศิษย์ ให้ศิษย์มีความเจริญงอกงามทางด้านอารมณ์ สังคม สติปัญญา มีความรู้ มีคุณธรรมและจริยธรรม รู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงของโลก เทคโนโลยี มีทักษะการคิด แก้ปัญหา การประกอบอาชีพ มีความสามารถในการปรับตัวทำงานร่วมกับผู้อื่นได้และเป็นพลเมืองที่ดีในการพัฒนาเศรษฐกิจ สังคมและประเทศชาติให้มีความเจริญก้าวหน้าต่อไป

บทบาทหน้าที่ของครู

วิไล ตั้งจิตสมคิด (2557, น.142) กล่าวว่า บทบาทหน้าที่ของครูจำแนกได้เป็น 3 บทบาท คือ

1. บทบาททั่วไป คือ ใฝ่รู้และศรัทธาในวิชาชีพ กล้าแสดงออก อยู่ในกรอบของศีลธรรม
2. บทบาทต่อนักเรียน คือ ฝึกความคิดริเริ่ม การทำงานเป็นกลุ่ม ส่งเสริมความถนัดของศิษย์ และปลูกฝังคุณธรรมให้แก่ศิษย์
3. บทบาทต่อสังคม คือ ร่วมกิจกรรมกับชุมชน ส่งเสริมชีวิตแบบประชาธิปไตย มีจิตวิญญานของความเป็นครู

สันติ บุญภิรมย์ (2557, น.21) กล่าวว่า บทบาทของครู หมายถึง ครูได้แสดงพฤติกรรมออกมาตามตำแหน่งที่ครูได้รับขึ้นอยู่กับสภาพของโรงเรียนนั้น ๆ ที่มีความแตกต่างกัน สำหรับในอดีต บทบาทของครูเป็นที่ปรึกษาของกษัตริย์ที่เรียกว่า ราชครูหรือปุโรหิต และมาถึงยุคปัจจุบัน มีบทบาทเพิ่มขึ้นตามคำคาดหวังของสังคมที่ต้องช่วยเหลือเด็ก เยาวชน นักเรียน ให้เจริญเติบโตเป็นผู้ใหญ่ที่มีคุณภาพของสังคม ให้มีความเจริญก้าวหน้าและเป็นปกติสุขอย่างยั่งยืน

ยนต์ ชุ่มจิต (2558, น.71) กล่าวถึง บทบาทหน้าที่ของครู ไว้ดังนี้

1. การสั่งสอนศิลปะวิทยาการต่าง ๆ ให้แก่ศิษย์
2. การฝึกอบรมคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงงามให้แก่ศิษย์
3. การปกครองดูแลความทุกข์สุขของศิษย์
4. การประเมินผลความเจริญก้าวหน้าของศิษย์
5. การแนะแนวการศึกษาและอาชีพให้แก่ศิษย์
6. การจัดกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างความเจริญงอกงามให้แก่ศิษย์
7. การปฏิบัติงานในหน้าที่และงานที่ได้รับมอบหมายให้สำเร็จเรียบร้อยและมีคุณภาพ
8. การดูแลสอดส่องป้องกันภัยพิบัติมิให้เกิดแก่ทรัพย์สินของโรงเรียน
9. การสร้างเสริมสมรรถภาพทางวิชาการให้แก่ตนเองอย่างสม่ำเสมอ
10. การรักษาวินัยและประพฤติตนให้เป็นแบบอย่างที่ดีแก่ศิษย์และบุคคลทั่วไป

ธีรังกูร วรบำรุงกุล (2560, น. 28) กล่าวถึง บทบาทของครู ไว้ดังนี้

1. บทบาทของครูในการจัดการเรียนการสอน
2. บทบาทของครูในการส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียน

และกล่าวถึงหน้าที่ของครู ไว้ดังนี้

1. หน้าที่ของครูในฐานะผู้นำทางจิตวิญญาณ
2. หน้าที่ของครูในฐานะเป็นผู้สร้างโลก
3. หน้าที่ของครูในฐานะเป็นผู้จรรโลงสังคม

นิวัตต์ น้อยมณี (2560, น.75) กล่าวว่า บทบาทหลักของครู คือ ทำหน้าที่หลักทางด้าน การเรียนการสอนและการส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียน ซึ่งหมายความว่า ครูนอกจากจะจัดการเรียน การสอนให้มีคุณภาพและยังต้องมีหน้าที่กระตุ้นให้ผู้เรียนเป็นผู้แสวงหาความรู้ เป็นผู้มีความต้องการ จะเรียนรู้ตลอดเวลา ซึ่งครูจะต้องมีความรอบรู้ในศาสตร์ต่าง ๆ เพียงพอที่จะจัดการเรียนการสอนและ สนับสนุนให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ด้วยกระบวนการที่เหมาะสมกับผู้เรียนแต่ละวัย

ธารารัตน์ มาลัยเถาว์ (2561, น.27) กล่าวว่า ครู คือ บุคลากรซึ่งทำหน้าที่อบรม สั่งสอน ถ่ายทอดองค์ความรู้ ประสบการณ์ต่าง ๆ ให้ศิษย์ เพื่อพัฒนาให้ศิษย์มีความรู้ ความสามารถทางด้าน การศึกษา ครูถือเป็นบุคคลที่สำคัญอย่างยิ่งคนหนึ่งที่ทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ เพราะเป็นบทบาท หน้าที่ ของครูที่ต้องรับผิดชอบให้ความรู้กับผู้เรียน ทำให้ผู้เรียนเกิดองค์ความรู้ใหม่ ๆ มีทักษะชีวิต มีความคิดสร้างสรรค์ตลอดเวลาตั้งนั้น บทบาทหน้าที่และภาระงานที่ครูได้รับมอบหมายให้ครูทำนั้น จึงนับเป็นสิ่งสำคัญจำเป็นอย่างยิ่งต่อครูไทยทุกคนและครูพึงทำให้ดีที่สุด นอกจากนี้ ครูจะต้องปฏิบัติ ตนตามบทบาทหน้าที่รวมทั้งจรรยาบรรณวิชาชีพครูอย่างเคร่งครัด เพื่อเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ศิษย์อัน เป็นอนาคตที่ดีต่อประเทศชาติสืบไป

ปริญญารัตน์ ตั้งคุณานันต์ (2561, น.34) กล่าวถึง บทบาทหน้าที่ของครูตามกฎหมาย ไว้ดังนี้

1. จัดการเรียนการสอนโดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญและคำนึงถึงผลที่จะเกิดแก่ผู้เรียน
2. วางแผนการจัดการเรียนการสอนอย่างเป็นระบบ
3. บริหารจัดการชั้นเรียนเพื่อพัฒนาความรู้ ทักษะ คุณธรรม จริยธรรมและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน โดยเน้นผลถาวรที่เกิดแก่ผู้เรียน
4. พัฒนาการจัดการเรียนการสอนโดยใช้สื่อ เทคโนโลยี และแหล่งเรียนรู้ เพื่ออำนวยความสะดวกแก่ผู้เรียนและสนับสนุนบรรยากาศการเรียนรู้
5. ปฏิบัติกิจกรรมทางวิชาการ บริการวิชาการแก่สังคมและศึกษา ค้นคว้า ข้อมูลสาระสนเทศที่สนับสนุนการพัฒนาวิชาชีพครูอย่างสม่ำเสมอ
6. ร่วมมือกับบุคคลองค์กรและหน่วยงานต่าง ๆ ทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษาในการพัฒนาผู้เรียนอย่างต่อเนื่องและสร้างสรรค์

ปริญญารัตน์ ตั้งคุณานันต์ (2561, น.34) กล่าวถึง บทบาทหน้าที่ของครูตามทัศนะของบุคคลหรือความคาดหวังของสังคม ไว้ดังนี้

1. บทบาทในการจัดการเรียนการสอนและพัฒนาทรัพยากรมนุษย์
2. บทบาทในการดูแลช่วยเหลือและพัฒนาผู้เรียน ให้มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์
3. บทบาทในการเป็นแบบอย่างที่ดี เป็นผู้นำและเป็นกัลยาณมิตร
4. บทบาทในการพัฒนาตนเองและพัฒนาวิชาชีพครู
5. บทบาทในการพัฒนาการเรียนรู้และพัฒนาสถานศึกษา
6. บทบาทในการพัฒนาชุมชน สังคม และประเทศ
7. บทบาทในการธำรงไว้ซึ่งวัฒนธรรมไทยและความเป็นประชาธิปไตย

กิตติชัย สุธาสิโนบล (2564, น.367) กล่าวว่า บทบาทหน้าที่ และความรับผิดชอบของครูตามรูปคำภาษาอังกฤษ TEACHER นั้นผู้ที่ประกอบวิชาชีพครูจะต้องเป็นผู้ที่อบรมสั่งสอนศิษย์ให้เป็นคนดี ประพฤติปฏิบัติตนให้เป็นผู้มีจริยธรรมอันดีงามเหมาะสมด้วย เพื่อเป็นตัวอย่างที่ดีแก่ศิษย์ ความรับผิดชอบในทางวิชาการทั้งของตนเองและของศิษย์ การปฏิบัติตนตามขนบธรรมเนียมประเพณีที่ดีงามของชาติ มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี การประเมินผลการเรียนการสอนของผู้เรียนด้วยความเที่ยงธรรม เป็นนักวิจัยเพื่อแก้ปัญหาและคิดค้นนวัตกรรม ตลอดจนให้บริการแก่ศิษย์ ผู้ปกครอง และชุมชน

กฤษดา ผ่องพิทยา (2563, น.10) กล่าวถึง บทบาทหน้าที่ของครู ไว้ดังนี้

1. ปฏิบัติตามระเบียบวินัยข้าราชการครูและเป็นแบบอย่างที่ดี
2. ปฏิบัติหน้าที่ตามงานที่กำหนดตามบทบาทหน้าที่ ที่โรงเรียนมอบหมาย
3. ปรับปรุงพัฒนาการสอนให้สอดคล้องกับเป้าหมายการจัดการศึกษาและจุดมุ่งหมายของ

หลักสูตร

4. จัดทำแผนการสอนและกิจกรรมการเรียนรู้ที่หลากหลายโดยเน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางการเรียนรู้
 5. จัดทำ ผลิต เลือกใช้สื่อ พัฒนาสื่อ นวัตกรรม เทคโนโลยี ให้สอดคล้องกับเนื้อหาและกระบวนการเรียนรู้
 6. วัดและประเมินผลได้ตามหลักการประเมินผลของหลักสูตร นำผลการประเมินไปใช้ในการปรับปรุงการเรียนการสอน
 7. ประเมินผลนักเรียนตามสภาพที่แท้จริง
 8. จัดทำการวิจัยในชั้นเรียนและโครงการเพื่อพัฒนาและปรับปรุงการเรียนการสอนให้มีคุณภาพ
 9. เป็นผู้ที่แสวงหาความรู้และสร้างองค์ความรู้เพื่อพัฒนาการเรียนรู้
 10. สร้างมนุษยสัมพันธ์ มีสุขภาพจิตที่ดี พร้อมที่จะแนะนำและรับคำแนะนำจากผู้อื่น เพื่อร่วมแก้ปัญหาของนักเรียน โรงเรียน และชุมชนท้องถิ่น
 11. มีวินัย ความรับผิดชอบ ตรงต่อเวลา เสียสละ อุทิศตนและเวลา ในการพัฒนานักเรียน โรงเรียนและชุมชน
 12. มีความรัก เอื้ออาทร เอาใจใส่ ดูแลนักเรียนอย่างสม่ำเสมอ
 13. มีความซื่อสัตย์ สุจริต และยุติธรรม มีความเป็นประชาธิปไตย
 14. มีเจตนาที่ดีต่อวิชาชีพครู
- รักชิต สุทธิพงษ์ (2563, น.97) กล่าวว่า บทบาทของครูสามารถสังเคราะห์ได้ 7 บทบาท ดังนี้
1. เป็นผู้นำทางการศึกษาและการเรียนรู้ตลอดชีวิต กล่าวคือ ครูเป็นผู้ศึกษาค้นคว้าและพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง เป็นแบบอย่างที่ดีให้กับผู้เรียนทางวิชาการและวิชาชีพ เป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้เป็นผู้นำทางวิชาการ พัฒนาตนเองตามสมรรถนะวิชาชีพครูและจรรยาบรรณวิชาชีพครู
 2. เป็นผู้นำทางปัญญาในชุมชน สังคมและประเทศ กล่าวคือ ครูเป็นผู้ให้บริการวิชาการแก่ผู้เรียนชุมชนและท้องถิ่นเป็นผู้นำในการแก้ไขปัญหาเศรษฐกิจในสังคม ชุมชน เป็นผู้ได้รับความเคารพนับถือและความไว้วางใจจากท้องถิ่น มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีกับผู้ปกครองและชุมชน
 3. เป็นผู้นำทางศีลธรรม จรรยาและความประพฤติ กล่าวคือ ครูเป็นแบบอย่างที่ดีในการทำงาน การแสดงออกทางสังคมและการดำรงชีวิตอย่างพอเพียง เป็นผู้มีความซื่อสัตย์สุจริตและมีบุคลิกภาพและสุขภาพที่ดี รู้จักกาลเทศะ เป็นผู้ยกระดับมาตรฐานวิชาชีพครูและจรรยาบรรณของวิชาชีพครูให้สูงขึ้น
 4. เป็นผู้นำทางศิลปะ วัฒนธรรมและประเพณีของชาติ กล่าวคือ ครูเป็นผู้ส่งเสริมศิลปะ วัฒนธรรมของชาติ ศาสนาและพระมหากษัตริย์ ถ่ายทอดและปลูกฝังค่านิยมของไทยที่งดงาม วิถีชีวิตขนบธรรมเนียมและประเพณีในท้องถิ่นให้ผู้เรียนและชุมชนท้องถิ่นได้ภาคภูมิใจในความเป็นไทย

5. เป็นผู้นำการสอนสมัยใหม่และการพัฒนาวิชาชีพ กล่าวคือ ครูเป็นผู้อำนวยความสะดวกในการจัดการเรียนรู้ การวัดและประเมินผลเพื่อพัฒนาผู้เรียน เป็นผู้จัดสภาพแวดล้อมและอำนวยความสะดวกในการเรียนรู้ตามทฤษฎีการศึกษาสมัยใหม่ เป็นสมาชิกที่ดีในองค์กรวิชาชีพ

6. เป็นผู้สนับสนุนผู้เรียนในด้านวิชาการและวิชาชีพ กล่าวคือ ครูเป็นผู้ให้ความรัก ความเมตตา และความปรารถนาดีต่อผู้เรียน เป็นผู้ให้คำปรึกษาปัญหาการเรียน ปัญหาสุขภาพ ปัญหาการเงินและปัญหาส่วนตัวร่วมกับผู้ปกครอง ครอบครัว หรือหน่วยงานภายในและภายนอกสถานศึกษา

7. เป็นผู้บริหารจัดการศึกษาและสนับสนุนการเรียนรู้ กล่าวคือ ครูเป็นหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ หัวหน้างาน หัวหน้าฝ่าย หัวหน้าระดับ เป็นครูประจำชั้น เป็นครูเวรประจำวันและเป็นคณะกรรมการดำเนินงานสนับสนุนการจัดการเรียนการสอนและการพัฒนาผู้เรียนร่วมกับสถานศึกษา

สรุปได้ว่า ครูมีหน้าที่จัดการศึกษา จัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบบูรณาการที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้ทุกที่ ทุกเวลา ตามความถนัดและความสนใจ ประเมินผล วิจัยและจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ให้ผู้เรียนมีความรู้ คุณธรรม และค่านิยมที่ถูกต้อง ให้คำปรึกษาผู้เรียน พัฒนางานวิชาการ บริการวิชาการแก่ชุมชน อนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรม เป็นแบบอย่างที่ดีในการพัฒนาตนเอง สร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างสถานศึกษากับชุมชนเพื่อพัฒนาการศึกษาโดยคำนึงผลประโยชน์ของผู้เรียนเป็นสำคัญ ดำเนินชีวิตอยู่ในระเบียบวินัยและปฏิบัติหน้าที่อื่น ๆ ที่ได้รับมอบหมาย นอกจากนี้ ครูจะต้องปฏิบัติตนตามบทบาทหน้าที่ รวมทั้งจรรยาบรรณวิชาชีพครูอย่างเคร่งครัด เพื่อเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ผู้เรียนซึ่งจะเป็นอนาคตที่ดีต่อประเทศชาติต่อไป

แนวคิดเกี่ยวกับครูการศึกษาพิเศษ

ความหมายของการศึกษาพิเศษ

วารี ธีระจิตร (2545, น.1) กล่าวว่า การศึกษาพิเศษ หมายถึง การศึกษาทางด้านการเรียน การสอนและบริการที่จัดให้แก่เด็กพิเศษที่มีความบกพร่องด้านต่าง ๆ ได้แก่ เด็กปัญญาอ่อน เด็กพิการทางกายและสุขภาพ เด็กพิการทางตา ทางหู เด็กที่มีปัญหาทางอารมณ์และสังคม และเด็กที่มีปัญหาทางการพูด รวมทั้งเด็กปัญญาเลิศ ให้ได้รับความรู้เพิ่มในส่วนที่ขาดไป ตัดทอนความรู้ที่ไม่จำเป็น

กรองทอง จุลิรัชนิกร (2556, น.45) กล่าวว่า การศึกษาพิเศษ หมายถึง การให้การศึกษาแก่ผู้เรียนเป็นพิเศษทั้งโดยวิธีการสอน การจัดการ และการให้บริการ ทั้งนี้เพราะบุคคลเหล่านี้เป็นผู้ด้อยโอกาสและขาดความเสมอภาคในการได้รับสิทธิตามที่รัฐจัดการศึกษาภาคบังคับให้แก่เด็กในวัยเรียนโดยทั่วไป ซึ่งสาเหตุของความด้อยโอกาสนั้นเป็นผลมาจากสภาพความบกพร่องทางร่างกาย สติปัญญา อารมณ์ จิตใจ และสังคม

ยุวดี วิริยางกูร (2565, น.4) กล่าวว่า การศึกษาพิเศษ หมายถึง การจัดการศึกษาสำหรับนักเรียนที่ไม่สามารถเรียนรู้ได้ด้วยวิธีการของเด็กทั่วไปได้ หรืออาจกล่าวได้ว่าการศึกษาพิเศษ คือ การปรับการเรียนการสอนให้เหมาะสมกับความต้องการเฉพาะตัวของนักเรียนเป็นรายบุคคล ดังนั้นครูที่ดีจึงไม่ควรเหมารวมว่านักเรียนที่มีความต้องการพิเศษทุกคนจะมีลักษณะและความสามารถเหมือนกัน ครูต้องคำนึงถึงความต้องการเฉพาะตัวแล้วสอนและให้ความช่วยเหลือนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษเป็นรายบุคคล

สรุปได้ว่า การจัดการศึกษา การจัดการและบริการสำหรับนักเรียนที่มีความบกพร่องด้านต่าง ๆ ปรับการเรียนการสอนให้เหมาะสมกับความต้องการเฉพาะตัวของนักเรียนเป็นรายบุคคล เพราะบุคคลเหล่านี้เป็นผู้ด้อยโอกาส และขาดความเสมอภาคในการได้รับสิทธิตามที่รัฐจัดการศึกษาภาคบังคับให้แก่เด็กในวัยเรียนโดยทั่วไป ซึ่งสาเหตุของความด้อยโอกาสนั้นเป็นผลมาจากสภาพความบกพร่องทางร่างกาย สติปัญญา อารมณ์ จิตใจ และสังคม

ความหมายของครูการศึกษาพิเศษ

พระราชบัญญัติการจัดการศึกษาสำหรับคนพิการ (2551, น.2) กล่าวว่า ครูการศึกษาพิเศษ หมายถึง ครูที่มีวุฒิทางการศึกษาพิเศษสูงกว่าระดับปริญญาตรีขึ้นไป และปฏิบัติหน้าที่ในสถานศึกษาทั้งของรัฐและเอกชน

กรองทอง จุลรัชนีกร (2556, น.52) กล่าวว่า ครูการศึกษาพิเศษ หมายถึง ครูที่มีวุฒิทางการศึกษาพิเศษ หรือผ่านการอบรมด้านการจัดการศึกษาสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ รวมทั้งการใช้สิ่งอำนวยความสะดวก สื่อ บริการ และความช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษา ในการจัดการเรียนการสอนเด็กที่มีความต้องการพิเศษ

ยุวดี วิริยางกูร (2565, น.4) กล่าวว่า ครูการศึกษาพิเศษ หมายถึง ครูที่มีวุฒิทางการศึกษาพิเศษ สูงกว่าระดับปริญญาตรีขึ้นไป หรือครูที่มีวุฒิทางการศึกษาพิเศษระดับปริญญาตรีที่ผ่านการประเมินทักษะการสอนคนพิการตามที่คณะกรรมการส่งเสริมการจัดการศึกษาสำหรับคนพิการกำหนด และปฏิบัติหน้าที่สอน จัดการศึกษา นิเทศ หรือหน้าที่อื่นที่เกี่ยวกับการจัดการศึกษาสำหรับคนพิการในสถานศึกษาทั้งของรัฐและเอกชน

สรุปได้ว่า ครูที่มีวุฒิทางการศึกษาพิเศษสูงกว่าระดับปริญญาตรีขึ้นไป หรือครูที่มีวุฒิทางการศึกษาพิเศษระดับปริญญาตรีที่ผ่านการประเมินทักษะการสอนคนพิการตามที่คณะกรรมการส่งเสริมการจัดการศึกษาสำหรับคนพิการกำหนด ปฏิบัติหน้าที่สอน จัดการศึกษา นิเทศ หรือหน้าที่อื่นที่เกี่ยวกับการจัดการศึกษาสำหรับคนพิการในสถานศึกษาทั้งของรัฐและเอกชน รวมทั้งการใช้สิ่งอำนวยความสะดวก สื่อ บริการ และความช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษา ในการส่งเสริม สนับสนุนการจัดการเรียนการสอนเด็กที่มีความต้องการพิเศษ

แนวคิดเกี่ยวกับจิตวิญญาณความเป็นครู

ความหมายของจิตวิญญาณความเป็นครู

ธีรังกูร วรบำรุงกุล (2560, น.84) กล่าวว่า จิตวิญญาณความเป็นครู หมายถึง คุณลักษณะ ส่วนตัวของครูแต่ละคน ที่ประกอบด้วยคุณธรรม จริยธรรม มีความวิริยะ อุตสาหะ เมตตา กรุณา ซื่อสัตย์ มีเหตุผลตระหนักรู้และปฏิบัติตนบนวิถีความเป็นครูด้วยการทำงานเพื่อสิทธิ์ ปฏิบัติตนตาม จรรยาบรรณวิชาชีพครูเป็นแบบอย่างที่ดี มีความรักและศรัทธาในวิชาชีพครู มีความเชี่ยวชาญในการ สอนมีการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่องตลอดจนไม่แสวงหาอามิสสินจ้างใด ๆ จากศิษย์ อุทิศตนในการ อบรมสั่งสอนศิษย์ให้มีความรู้ คู่คุณธรรม เพื่อเป็นกำลังในการสร้างประเทศชาติต่อไป

ปรียาภรณ์ ตั้งคุณานันต์ (2561, น.89) กล่าวว่า จิตวิญญาณความเป็นครู หมายถึง คุณลักษณะทางจิตและพฤติกรรมการทำงานตามบทบาทหน้าที่ ด้วยเกียรติและความภาคภูมิใจเพื่อให้บรรลุเป้าหมายสูงสุดแห่งวิชาชีพครู

กฤษดา ผ่องพิทยา (2563, น.55) กล่าวว่า จิตวิญญาณความเป็นครู หมายถึง พฤติกรรม การแสดงออกที่ดีของครูที่มีต่อศิษย์ซึ่งบุคคลที่ประกอบวิชาชีพครูพึงมี และพึงปฏิบัติ และอุทิศตนอบรม สั่งสอนศิษย์ให้มีความรู้คู่คุณธรรมเพื่อเป็นกำลังในการสร้างประเทศชาติต่อไป

รักษิต สุทธิพงษ์ (2563, น.5) กล่าวว่า จิตวิญญาณความเป็นครู หมายถึง ความเชื่อ ความรู้สึกตัวและจิตสำนึกในความเป็นครูของบุคคลที่ประกอบวิชาชีพครูที่มีต่อการปฏิบัติหน้าที่ครู ตามมาตรฐานและจรรยาบรรณวิชาชีพ ซึ่งสามารถแสดงออกเป็นคุณลักษณะของครูที่พึงประสงค์ได้ เช่น การอบรมสั่งสอนผู้เรียนให้บรรลุจุดมุ่งหมายทางการศึกษา การประพฤติตนเป็นแบบอย่างที่ดีและการดำรงตนไว้ซึ่งเกียรติ ศักดิ์ศรี และความภาคภูมิใจในความเป็นครู เพื่อให้วิชาชีพครูได้เป็นที่เคารพ และศรัทธาจากผู้เรียน และสังคมต่อไป

พรวิไล สุขมาก (2565, น.93) กล่าวว่า จิตวิญญาณความเป็นครู หมายถึง ความรู้สึก ความเชื่อหรือศรัทธา ที่ลึกซึ้งเกี่ยวกับแก่นแท้ในการเป็นครู หลอมรวมกับอุดมการณ์ครู บุคคลที่จะ ประกอบอาชีพครูให้ประสบความสำเร็จได้นั้นจำเป็นต้องประกอบอาชีพด้วยจิตวิญญาณความเป็นครู มุ่งมั่นในการปฏิบัติงานสอน เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เป็นคนเก่งและดี มีความสุขในการดำเนินชีวิต วางตัว และความเป็นตนเป็นแบบอย่างที่ดีดำรงไว้ซึ่งเกียรติและศักดิ์ศรีในวิชาชีพครู

สรุปได้ว่า จิตวิญญาณความเป็นครู หมายถึง คุณลักษณะทางจิตใจและพฤติกรรมของบุคคล ที่แสดงออกถึงการเป็นครูที่ดีตามมาตรฐานและจรรยาบรรณวิชาชีพครู ประพฤติปฏิบัติตามบทบาท หน้าที่ ด้วยเกียรติและความภาคภูมิใจในวิชาชีพครู เพื่อให้วิชาชีพครูเป็นที่เคารพและศรัทธาจาก ผู้เรียนและสังคมต่อไป

องค์ประกอบจิตวิญญาณความเป็นครู

ธีรังกูร วรบำรุงกุล (2560, น.87) กล่าวว่า จิตวิญญาณความเป็นครู ประกอบด้วย 5 องค์ประกอบ ดังนี้

1. ความรักและศรัทธาในวิชาชีพครู
2. ความตระหนักรู้และปฏิบัติตนบนวิถีความเป็นครู
3. มีคุณธรรม จริยธรรม
4. มีเมตตา กรุณา
5. การเป็นเป็นแบบอย่างที่ดีให้กับศิษย์

ปรียาภรณ์ ตั้งคุณานันต์ (2561, น.94) กล่าวว่า จิตวิญญาณความเป็นครู ประกอบด้วย 3 องค์ประกอบ ดังนี้

1. ด้านจิตใจ
 - 1.1 มีตัวแบบที่ดีในความเป็นครู
 - 1.2 มีแรงจูงใจในการเข้าสู่อาชีพครู
 - 1.3 ตระหนักรู้และเข้าใจในความเป็นครู
 - 1.4 ศรัทธาและภาคภูมิใจในวิชาชีพครู
 - 1.5 มีประสบการณ์ที่เกี่ยวข้องกับชีวิตที่ยากลำบาก
2. ด้านพฤติกรรมส่วนตัว
 - 2.1 ปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดี
 - 2.2 รัก เมตตา เอื้ออาทร ผู้อื่น
 - 2.3 อุดหนุน อุทิศตน และเสียสละ
 - 2.4 ซื่อสัตย์ และปฏิบัติตนให้เป็นที่น่าไว้วางใจได้
 - 2.5 มีความเข้าใจตนเองและผู้อื่น
 - 2.6 มีเหตุผล และเที่ยงธรรม
 - 2.7 มีอารมณ์ขัน
3. ด้านวิชาชีพ
 - 3.1 มีจุดมุ่งหมายในการทำงานเพื่อผู้เรียน
 - 3.2 กระตือรือร้นในการปฏิบัติกิจกรรมทางวิชาชีพ
 - 3.3 เชื้อในศักยภาพของมนุษย์
 - 3.4 รอบรู้ในเนื้อหาวิชา
 - 3.5 มุ่งมั่นและเชี่ยวชาญในงานสอน
 - 3.6 กระตุ้นและสร้างแรงจูงใจให้ผู้เรียนกระหายใคร่เรียนรู้

3.7 เอาใจใส่ และรับฟังผู้เรียนเป็นรายบุคคลอย่างเสมอภาค

3.8 พัฒนาตนเอง และวิชาชีพอย่างต่อเนื่อง

ภาวิดา มหาวงศ์ (2561, น.129) กล่าวว่า จิตวิญญาณความเป็นครู ประกอบด้วย 3 ด้าน 7 องค์ประกอบ ดังนี้

ด้านที่เกิดกับตนเอง

1. บุคลิกภาพความเป็นครู
2. บทบาทหน้าที่ด้านการสอน
3. การพัฒนาตนเองในวิชาชีพครู

ด้านที่เกิดกับผู้เรียน

4. การปฏิบัติต่อผู้เรียนด้วยความเมตตากรุณา
5. การปฏิบัติต่อผู้เรียนด้วยความเสมอภาค

ด้านที่เกิดกับวิชาชีพครู

6. เจตคติที่ดีต่อวิชาชีพครู
7. ศรัทธาในวิชาชีพครู

มลิวลัย สมศักดิ์ (2561, น.55) กล่าวว่า จิตวิญญาณความเป็นครู ประกอบด้วย 13 องค์ประกอบ ดังนี้

1. การจัดการกระบวนการเรียนรู้
2. ความสุขจากการทำหน้าที่
3. เป็นแบบอย่างที่ดี
4. ปฏิบัติตนตามจรรยาบรรณวิชาชีพ
5. รักและศรัทธาในอาชีพครู
6. มีเป้าหมายในการทำงานเพื่อนักเรียน
7. เข้าใจคนอื่น
8. ศรัทธาสิ่งที่อยู่เหนือธรรมชาติ
9. คุณธรรม จริยธรรม
10. ก้าวทันและใช้เทคโนโลยี
11. พัฒนาตนเอง
12. เห็นคุณค่าของจิตใจมากกว่าวัตถุ
13. รู้และเข้าใจตนเอง

ดวงใจ ชนะสิทธิ์ (2562, น.123) กล่าวว่า จิตวิญญาณความเป็นครู ประกอบด้วย 6 องค์ประกอบ ดังนี้

1. รักการสอน มีความสุขในการสอน
2. รักและศรัทธาในวิชาชีพครู
3. เสียสละ จิตอาสา
4. เป็นแบบอย่างที่ดีต่อศิษย์
5. ช่วยเหลือ เอื้ออาทร เมตตาศิษย์
6. รอบรู้ความเป็นครู

อริศรา แก้วสุข (2562, น.80) กล่าวว่า จิตวิญญาณความเป็นครู ประกอบด้วย 4 องค์ประกอบ ดังนี้

1. การปฏิบัติตามหน้าที่ครู
2. การปฏิบัติต่อสิทธิโดยเสมอภาค
3. พัฒนาตนเองด้านความรู้อย่างต่อเนื่อง
4. ความเชี่ยวชาญในการสอน

กฤษฎดา ผ่องพิทยา (2563, น.55) กล่าวว่า จิตวิญญาณความเป็นครู ประกอบด้วย 6 องค์ประกอบ ดังนี้

1. เจตคติที่ดีต่ออาชีพครู หมายถึง การมีความศรัทธาในอาชีพครู มีใจรักความเป็นครู มีความมุ่งมั่นที่จะแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นไม่ว่าจะมาจากศิษย์ หรือเพื่อนครูด้วยกัน รักความก้าวหน้า ตลอดจนตั้งใจพัฒนาการทำงานให้ดียิ่งขึ้นอยู่เสมอ

2. ความรัก ความเมตตาต่อศิษย์ หมายถึง การให้ความรู้สึกเป็นมิตรเป็นที่พึ่งพาและไว้วางใจ สามารถแนะนำให้กำลังใจแก่ศิษย์ทุกคน ได้มีใจเป็นกลางปฏิบัติต่อศิษย์โดยเท่าเทียมกัน มีน้ำใจโอบอ้อมอารี ให้ความรักความเมตตาต่อศิษย์

3. ความเสียสละ หมายถึง การสละความสุข ความสะดวกสบาย อุทิศตนทั้งกำลังกาย กำลังใจและเวลา ตั้งใจอบรมสั่งสอนให้ความรู้แก่ศิษย์ด้วยความเต็มใจโดยไม่หวังสิ่งตอบแทนเพื่อประโยชน์ของศิษย์

4. ความอดทน หมายถึง การเป็นผู้มีความเพียรพยายาม ขยันขันแข็ง มีจิตใจเข้มแข็ง ไม่ย่อท้อต่ออุปสรรคใด ๆ มีความอดทนในการสอนศิษย์และต่อวิชาชีพครู ตลอดจนอดทนต่อการเรียนรู้ และพฤติกรรมต่าง ๆ ของศิษย์

5. ความซื่อสัตย์ หมายถึง การปฏิบัติตนทางกาย วาจา ใจ ของครูด้วยความจริงใจ ตรงไปตรงมา ลั่นวาจาว่าจะทำงานสิ่งใดก็ต้องทำให้สำเร็จ ไม่กล่าวอ้างนำผลงานของเพื่อนร่วมงาน

หรือศิษย์มาเป็นของตนเอง มีความซื่อสัตย์ สุจริต ต่อวิชาชีพ ถ่ายทอดความรู้ให้แก่สิทธิ์โดยไม่ปิดป้องหรือปิดบัง

6. การเป็นแบบอย่างที่ดีต่อศิษย์ หมายถึง การประพฤติตนเป็นแบบอย่างที่ดีระมัดระวังในการกระทำและการพูดของตนอยู่เสมอ ไม่พูดจาก้าวร้าว หยาบคาย ไม่โกรธง่าย กระทำตนให้สอดคล้องกับวัฒนธรรมประเพณีที่ดำรง มีกิจกรรมรยาท แต่งกายสุภาพเรียบร้อย เหมาะสมกับกาลเทศะ เพื่อเป็นแนวทางในการดำเนินตนของศิษย์

ปริญญา บัณฑิต (2564, น.101) กล่าวว่า จิตวิญญาณความเป็นครู ประกอบด้วย 7 องค์ประกอบหลัก 20 องค์ประกอบย่อย ดังนี้

1. ความผูกพันระหว่างครูกับศิษย์
 - 1.1 รักเมตตาต่อศิษย์
 - 1.2 การพัฒนาชีวิตศิษย์ให้มีความก้าวหน้า
2. ความรักความศรัทธาในวิชาชีพ
 - 2.1 การมีทัศนคติที่ดีต่อวิชาชีพ
 - 2.2 การรักษาชื่อเสียงวิชาชีพ
3. การมีจิตวิทยาในการสอน
 - 3.1 การยอมรับความแตกต่างระหว่างบุคคลของศิษย์
 - 3.2 การสร้างบรรยากาศในชั้นเรียนได้ดี
 - 3.3 การเห็นคุณค่าของตนเองและผู้อื่น
4. การเป็นแบบอย่างที่ดี
 - 4.1 บุคลิกภาพที่ดี
 - 4.2 การมีกิริยา วาจา สุภาพเรียบร้อย
 - 4.3 การมีสุขภาพกายและใจที่สมบูรณ์ แข็งแรง
5. การมีคุณธรรมและจริยธรรม
 - 5.1 ความซื่อสัตย์ สุจริต
 - 5.2 ความอดทน อดกลั้น
 - 5.3 ความรับผิดชอบ
 - 5.4 การยึดมั่นปฏิบัติในคุณงามความดี
6. การปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่
 - 6.1 การมีความรู้ในหลักสูตรเนื้อหาวิชาที่สอน
 - 6.2 การถ่ายทอดความรู้ตามหลักวิชาการ
 - 6.3 การอบรมสั่งสอนศิษย์

7. การปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่ การมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีและมีความเป็นกัลยาณมิตร

7.1 การสร้างความสัมพันธ์อันดีและร่วมมือกับชุมชน

7.2 การช่วยเหลือเกื้อกูลซึ่งกันและกัน

7.3 การร่วมมือกับทางราชการเพื่อพัฒนาชุมชน

พรวิไล สุขมาก (2565, น. 87) กล่าวว่า จิตวิญญาณความเป็นครู ประกอบด้วย 10 องค์ประกอบ ดังนี้

1. ด้านจิตใจ

1.1 รักและศรัทธาในวิชาชีพครู

1.2 มีอุดมการณ์เพื่อศิษย์

1.3 เข้าใจความแตกต่างระหว่างบุคคล

1.4 เห็นคุณค่าของสิ่งใจมากกว่าวัตถุ

1.5 มีความภาคภูมิใจในตนเอง

2. ด้านร่างกาย

2.1 สุขภาพร่างกายแข็งแรง

2.2 แต่งกายสุภาพเรียบร้อย ถูกกาลเทศะ

2.3 มนุษยสัมพันธ์ดี ยิ้มแย้มแจ่มใส

3. ด้านพฤติกรรม

3.1 ปฏิบัติหน้าที่ครูอย่างเต็มความสามารถ

3.2 ปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดี

3.3 ปฏิบัติตนตามจรรยาบรรณวิชาชีพ

4. ด้านวิชาชีพ

4.1 ซื่อสัตย์สุจริต

4.2 ทุ่มเทพการทำงานไม่หวังผลตอบแทน

4.3 มุ่งมั่นพัฒนาตนเอง

4.4 รอบรู้ในศาสตร์การสอน

4.5 มีเหตุผลในการปฏิบัติงาน

4.6 อดทน อดสาหัส และเสียสละ

จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ผู้วิจัยได้ทำตารางสังเคราะห์องค์ประกอบ

จิตวิญญาณความเป็นครู ดังตาราง 1

ตาราง 1 แสดงการสังเคราะห์องค์ประกอบจิตวิญญาณความเป็นครู

องค์ประกอบ จิตวิญญาณความเป็นครู	นักวิชาการที่ผู้วิจัยศึกษา									
	ธีรภัทร วรบำรุงกุล (2560)	ปริญญารัตน์ ตั้งคุณานันต์ (2561)	ภาวิตา มทางค์ (2561)	มลิวลย์ สมศักดิ์ (2561)	ดวงใจ ชนะสิทธิ์ (2562)	อริศรา แก้วสุข (2562)	กฤษดา ทองพิทยา (2563)	ปริญญา บุญญิต (2564)	พรวิไล สุขมาก (2565)	ความถี่ (Frequency)
1. การพัฒนาตนเอง	/	/	/	/	/	/	/	/	/	5*
2. การมีคุณธรรม จริยธรรม	/	/	/	/	/	/	/	/	/	9*
3. การตระหนักรู้และเข้าใจใน ความเป็นครู	/	/			/					3
4. ความรักและศรัทธาในวิชาชีพ ครู	/	/	/	/	/	/	/	/	/	9*
5. การจัดการเรียนการสอนที่ ตอบสนองความแตกต่างระหว่าง บุคคล		/	/	/	/	/		/		6*
6. การเป็นแบบอย่างที่ดีต่อศิษย์	/	/	/	/	/		/	/	/	8*
7. ความเข้าใจตนเองและผู้อื่น		/		/					/	3
8. ความศรัทธาสิ่งที่อยู่เหนือ ธรรมชาติ				/						1
9. การมีประสบการณ์ชีวิตที่ ยากลำบาก		/								1
10. การมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี								/	/	2

จากตาราง 1 ผู้วิจัยได้รวบรวมตัวแปรจากผลการสังเคราะห์เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และสามารถสรุปได้ว่า องค์ประกอบจิตวิญญาณความเป็นครู มีจำนวนทั้งสิ้น 10 องค์ประกอบ ซึ่งผู้วิจัยได้ใช้เกณฑ์ในการเลือกเฉพาะด้านที่มีนักวิชาการรับรองอย่างน้อย 5 คนขึ้นไป ตลอดจนมีการเชื่อมโยงคุณลักษณะที่มีความคล้ายคลึงกันเข้าไว้ด้วยกัน จึงมีจำนวนทั้งสิ้น 5 องค์ประกอบ ได้แก่

1. ด้านความรักและศรัทธาในวิชาชีพครู หมายถึง มีความรักและศรัทธาในวิชาชีพครู มีใจรักในความเป็นครู มีความมุ่งมั่นที่จะแก้ไขปัญหาต่าง ๆ รักความก้าวหน้า ตั้งใจพัฒนาการทำงานให้ดียิ่งขึ้นอยู่เสมอ ปฏิบัติตามจรรยาบรรณวิชาชีพครู เข้าร่วมปฏิบัติกิจกรรมทางวิชาชีพครู มีแบบอย่างหรือต้นแบบในความเป็นครูที่ดีและมีแรงจูงใจในการเข้าสู่อาชีพครู

2. ด้านการมีคุณธรรม จริยธรรม หมายถึง เมตตา กรุณา วิริยะ อุตสาหะ ขยันตั้งใจในการทำงาน กระตือรือร้น อุทิศเวลา ปฏิบัติหน้าที่อย่างเต็มความสามารถ อุดม มีจิตใจเข้มแข็ง ไม่ย่อท้อต่ออุปสรรค ซื่อสัตย์ สุจริต เสียสละ มีจิตอาสา ไม่แอบอ้างหรือนำผลงานของผู้อื่นมาเป็นของตน ไม่แสวงหาผลประโยชน์จากศิษย์ ปฏิบัติต่อศิษย์ด้วยความเสมอภาค เห็นคุณค่าทางจิตใจมากกว่าวัตถุ ตระหนักในคุณค่าศักดิ์ศรีของความเป็นมนุษย์

3. ด้านการเป็นแบบอย่างที่ดีต่อศิษย์ หมายถึง การประพฤติตนเป็นแบบอย่างที่ดีต่อผู้เรียน มีความระมัดระวังในการกระทำของตนเอง ไม่พูดจាក้าวร้าว หยาดคาย ไม่โกรธง่าย มีกิจกรรมรยาท และการแต่งกายสุภาพเรียบร้อย กระทำตนให้สอดคล้องกับวัฒนธรรมประเพณีที่ดีงาม

4. ด้านการจัดการเรียนรู้ที่ตอบสนองความแตกต่างระหว่างบุคคล หมายถึง การคิดค้นวิธีการจัดการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพ ประยุกต์ความรู้ที่มีอยู่จัดการเรียนการสอนได้อย่างเหมาะสม กับศักยภาพของผู้เรียน รักและมีความสุขในการสอน มีความเชี่ยวชาญในการสอน มีเป้าหมายในการทำงานเพื่อนักเรียน มีอารมณ์ขัน สร้างแรงจูงใจให้ผู้เรียนใฝ่เรียนรู้ และมีจิตวิทยาในการสอน

5. ด้านการพัฒนาตนเอง หมายถึง การกระทำที่เสริมสร้างความรู้ ทักษะ ความสามารถ และคุณลักษณะต่าง ๆ ให้แก่ตนเอง การริเริ่มสร้างสรรค์ สร้างนวัตกรรม ก้าวทันการใช้เทคโนโลยี ใฝ่หาความรู้ในการพัฒนาตนเอง ขยันหมั่นเพียรในการแสวงหาความรู้ใหม่ ๆ อยู่เสมอ ซึ่งอาจจะมีทั้งในกรณีที่ทำด้วยตนเองหรือได้รับการสนับสนุนจากองค์กรด้วย

เครือข่ายส่งเสริมประสิทธิภาพศูนย์การศึกษาพิเศษ กลุ่มเครือข่ายที่ 7 สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ

ความหมายของศูนย์การศึกษาพิเศษ

พระราชบัญญัติการจัดการศึกษาสำหรับคนพิการ พ.ศ.2551 กล่าวว่า ศูนย์การศึกษาพิเศษ หมายถึง สถานศึกษาของรัฐที่จัดการศึกษานอกระบบ หรือตามอัธยาศัยแก่คนพิการ ตั้งแต่แรกเกิดหรือแรกพบความพิการจนตลอดชีวิต และจัดการศึกษาอบรมแก่ผู้ดูแลคนพิการครอบครัวและชุมชน รวมทั้งการจัดสื่อเทคโนโลยี สิ่งอำนวยความสะดวก บริการ และความช่วยเหลืออื่นใด ตลอดจนปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่กำหนดในประกาศกระทรวง (พระราชบัญญัติการจัดการศึกษาสำหรับคนพิการ พ.ศ.2551, น.2)

ความเป็นมาของการจัดตั้งศูนย์การศึกษาพิเศษ

กระทรวงศึกษาธิการตระหนักเห็นว่าจำเป็นต้องพัฒนาการศึกษาพิเศษให้แก่คนพิการ หรือผู้ที่บกพร่องทางร่างกาย สติปัญญา อารมณ์และจิตใจ เพื่อให้คนพิการซึ่งเป็นกลุ่มด้อยโอกาสได้รับบริการทางการศึกษาอย่างเต็มศักยภาพของแต่ละบุคคลอย่างกว้างขวางทั่วถึงและมีประสิทธิภาพ อันเป็นนโยบายการพัฒนาการศึกษาที่สำคัญประการหนึ่งของรัฐบาลและ

กระทรวงศึกษาธิการ ซึ่งต้องการการศึกษาให้เกิดความเสมอภาคทั้งเชิงโอกาสและเชิงคุณภาพ เป็นการรองรับพระราชบัญญัติการฟื้นฟูสมรรถภาพคนพิการ พ.ศ. 2534 ดังนั้น เพื่อการดำเนินงานบรรลุผลตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการจัดการ การศึกษาพิเศษภายในและนอกกระทรวงศึกษาธิการทั้งภาครัฐและเอกชนจึงได้ร่วมกันจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาพิเศษด้านคนพิการขึ้นเพื่อให้เป็นแผนแม่บท ซึ่งคณะรัฐมนตรีได้ให้ความเห็นชอบเมื่อวันที่ 21 มีนาคม พ.ศ. 2538 เพื่อให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐและเอกชนนำไปเป็นแนวทางในการจัดทำแผนรายละเอียดแผนงาน โครงการและงบประมาณต่อไป ซึ่งในส่วนดังกล่าวได้กำหนดเป็นนโยบายและมาตรการด้านการบริการว่า จัดให้มีศูนย์หรือหน่วยงานให้บริการด้านการปรึกษา แนะนำ วินิจฉัยความพิการ ตลอดจนช่วยเหลือระยะแรกเริ่มแก่คนพิการและครอบครัวโดยในระยะเร่งด่วน ให้กรมสามัญศึกษาจัดตั้งศูนย์การศึกษาพิเศษส่วนกลาง ศูนย์การศึกษาพิเศษเขตการศึกษา และศูนย์การศึกษาพิเศษประจำจังหวัดขึ้นมา (ประวัติศูนย์การศึกษาพิเศษ, 2564, น.1)

บทบาทหน้าที่ของศูนย์การศึกษาพิเศษ

สำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ (2555, น.9) กล่าวถึง บทบาทหน้าที่ของศูนย์การศึกษาพิเศษ ไว้ดังนี้

บทบาทที่ 1 จัดและส่งเสริมสนับสนุนการจัดการศึกษาในลักษณะศูนย์บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่ม(Early Intervention : EI) และเตรียมความพร้อมของคนพิการ เพื่อเข้าสู่ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก โรงเรียนอนุบาล โรงเรียนเรียนร่วม โรงเรียนเฉพาะความพิการ ศูนย์การเรียนเฉพาะความพิการ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เป็นต้น

ดำเนินการโดยจัดและส่งเสริม สนับสนุน การให้บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่มสำหรับเด็กพิการ โดยจัดทำแผนให้บริการช่วยเหลือเฉพาะครอบครัว (Individualized Family Service Plan : IFSP) แผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (Individualized Education Program : IEP) แผนการสอนรายบุคคล (Individualized Implementation Plan : IIP) และให้บริการตามแผนจัดฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการผู้เกี่ยวข้องเรื่องการจัดทำแผนให้บริการช่วยเหลือเฉพาะครอบครัว (IFSP) แผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP) แผนการสอนรายบุคคล (IIP) ให้คำปรึกษาแนะนำและบริการพัฒนาศักยภาพการต่าง ๆ แต่ละประเภทด้วยการรวบรวมข้อมูลพื้นฐาน ข้อมูลทั่วไป การคัดกรองคนพิการทางการศึกษาตามแบบคัดกรองของกระทรวงศึกษาธิการ การประเมินศักยภาพพื้นฐานของเด็กพิการ จัดหาสื่อ อุปกรณ์ที่เหมาะสมและสอดคล้องกับความต้องการจำเป็นทางการศึกษา การประเมินความก้าวหน้า การสรุปพัฒนาการตามแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล การนิเทศ ติดตาม ประเมินผล และการส่งต่อเด็กพิการไปรับบริการที่เหมาะสม เช่น บริการทางการแพทย์ โรงเรียนจัดการเรียนร่วม โรงเรียนเฉพาะความพิการ และศูนย์การเรียนเฉพาะความพิการ เป็นต้น

บทบาทที่ 2 พัฒนา และฝึกอบรมผู้ดูแลคนพิการ บุคลากรที่จัดการศึกษาสำหรับคนพิการ

ดำเนินการโดยการจัดฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการ และพัฒนาให้ความรู้ด้านการจัดการศึกษา สำหรับคนพิการแก่ผู้บริหาร ครูผู้สอน ผู้ดูแลคนพิการ ผู้ที่สนใจ หรือผู้ที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งจัดทำ หลักสูตรและคู่มือการฝึกอบรมด้านการจัดการศึกษาสำหรับคนพิการ ส่งเสริมให้มีการผลิตสื่อคู่มือ และเอกสารทางวิชาการ จัดประชุมอบรมเชิงปฏิบัติการ สร้างวิทยากรแกนนำ และครูต้นแบบ ด้านการศึกษาพิเศษ ส่งเสริมสนับสนุนสถาบันที่ผลิตบุคลากรซึ่งเกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาสำหรับ คนพิการ และประกาศเกียรติคุณแก่บุคลากรที่มีผลงานดีเด่นด้านการศึกษาพิเศษ

บทบาทที่ 3 จัดระบบและส่งเสริมสนับสนุนการจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (Individualized Education Program : IEP) สิ่งอำนวยความสะดวก สื่อ บริการ และความช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษาสำหรับคนพิการ

ดำเนินการโดยส่งเสริม สนับสนุนให้สถานศึกษาทั่วไปจัดทำ จัดหา ประสานงาน ตลอดจน จัดสรรงบประมาณสนับสนุนการให้บริการสิ่งอำนวยความสะดวก สื่อ บริการ และความช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษารวมทั้งส่งเสริม สนับสนุน บุคลากรในการจัดการเรียนการสอนแก่คนพิการ ครอบครัว สถานศึกษา และทุกภาคส่วนในจังหวัด จัดให้มีการส่งเสริมการผลิต การให้บริการคำปรึกษา การพัฒนาองค์ความรู้ เผยแพร่ ประชาสัมพันธ์สื่อการเรียนการสอนสำหรับคนพิการแต่ละประเภท

บทบาทที่ 4 จัดระบบบริการช่วงเชื่อมต่อสำหรับคนพิการ (Transitional Services)

ดำเนินการโดยประสานเครือข่ายในการบริการช่วงเชื่อมต่อสำหรับคนพิการ (Transitional Services) ในลักษณะสหวิทยาการ เช่น ส่งไปรับบริการวินิจฉัยหรือฟื้นฟูทางการแพทย์ ส่งต่อไปฝึก อาชีพ เป็นต้นสถานศึกษามีการเพิ่มการจัดการการให้บริการช่วงเชื่อมต่อสำหรับคนพิการโดยการ สืบค้น จัดทำ และจัดเก็บข้อมูลของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ประสานให้คนพิการได้รับบริการอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องจากผู้ปฏิบัติงานและผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับคนพิการทางการศึกษา การแพทย์ การสังคม สงเคราะห์ และการอาชีพ เช่น วินิจฉัยหรือฟื้นฟูทางการแพทย์ การเรียนร่วม การสังคมสงเคราะห์ การได้รับสิทธิทางกฎหมาย และการฝึกอาชีพ เป็นต้น รวมทั้งจัดเตรียมคนพิการให้มีความพร้อมโดย คำนึงถึงความต้องการของคนพิการด้านสภาพแวดล้อมช่วงระยะเวลาในสภาพแวดล้อมหนึ่งไปสู่ สภาพแวดล้อมหนึ่ง เช่น จากสถานศึกษาหนึ่งไปอีกสถานศึกษาหนึ่งจากบ้านไปสู่สถานศึกษา โรงพยาบาล สถานประกอบการอื่น ๆ ตามความต้องการจำเป็นของคนพิการ โดยจะต้องให้คนพิการ ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการตัดสินใจกับคณะบุคคลสหวิชาชีพ เพื่อให้การเปลี่ยนผ่านของคนพิการ มีข้อจำกัดน้อยที่สุด ได้รับโอกาสในการพัฒนาศักยภาพมากที่สุด

บทบาที่ 5 ให้บริการฟื้นฟูสมรรถภาพคนพิการโดยครอบครัวและชุมชนด้วยกระบวนการทางการศึกษา

ดำเนินการโดยให้บริการโดยคำนึงถึงการมีส่วนร่วมของครอบครัวและชุมชน เป็นปัจจัยสำคัญที่มีผลต่อการพัฒนาศักยภาพและให้ความช่วยเหลือคนพิการ การจัดกระบวนการทางการศึกษาให้สามารถเสริมสร้างศักยภาพเพื่อสนองความต้องการจำเป็นพิเศษของคนพิการ ตั้งดำเนินการโดยการให้ครอบครัวและชุมชนเป็นแกนหลักในการดูแลคนพิการอย่างถูกต้องและเหมาะสม ทั้งนี้เพื่อให้คนพิการได้รับการพัฒนาศักยภาพตามแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP) แผนให้บริการช่วยเหลือเฉพาะครอบครัว (IFSP) เช่น ทักษะกล้ามเนื้อใหญ่ ทักษะกล้ามเนื้อเล็ก ทักษะการช่วยเหลือตนเองในชีวิตประจำวัน ทักษะทางสังคม ทักษะการรับรู้และแสดงออกทางภาษา ทักษะการใช้สติปัญญา และเตรียมความพร้อมทางวิชาการ

บทบาที่ 6 เป็นศูนย์ข้อมูล รวมทั้งจัดระบบข้อมูลสารสนเทศด้านการศึกษาสำหรับคนพิการ

ดำเนินการโดยรวบรวมกฎหมาย มติคณะรัฐมนตรี ระเบียบ หลักเกณฑ์ นโยบาย และจัดทำฐานข้อมูลสารสนเทศ สถิติ ทะเบียนคนพิการการให้บริการทางการศึกษาและอาชีพ ความต้องการด้านสิ่งอำนวยความสะดวก สื่อ บริการ และความช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษาของคนพิการ รวบรวมแหล่งเรียนรู้ ผู้เชี่ยวชาญหน่วยงานที่ให้บริการสำหรับคนพิการในพื้นที่ ประสานและเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ข้อมูลกับเครือข่ายที่เกี่ยวข้อง เพื่อเสริมสร้างเจตคติและความตระหนักร่วมในการพัฒนาการศึกษาสำหรับคนพิการ

บทบาที่ 7 จากระบบสนับสนุนการจัดการเรียนร่วมและประสานงานการจัดการศึกษาสำหรับคนพิการในจังหวัด

ดำเนินการโดย สนับสนุนให้สถานศึกษาที่จัดการเรียนร่วม แต่งตั้งคณะกรรมการการจัดการเรียนร่วมของสถานศึกษา คณะกรรมการจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล แผนการสอนรายบุคคลให้สอดคล้องกับความต้องการจำเป็นพิเศษของแต่ละบุคคล พร้อมทั้งสนับสนุนให้บุคคลที่มีความบกพร่องทางการศึกษาได้รับสิ่งอำนวยความสะดวก สื่อ บริการ และความช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษาตามที่กำหนดในกฎกระทรวงสนับสนุนให้สถานศึกษาจัดกระบวนการเรียนการสอน การวัดผล ประเมินผลตามแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล รวมทั้งส่งเสริมและร่วมแก้ปัญหาอุปสรรคต่าง ๆ เพื่อพัฒนาการจัดการเรียนร่วมให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ประสานงาน คณะอนุกรรมการส่งเสริมการจัดการศึกษาสำหรับคนพิการจังหวัดเพื่อพัฒนาการจัดการศึกษาสำหรับคนพิการกับทุกภาคส่วน

ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ (2553, น.23) กล่าวถึง การปฏิบัติหน้าที่อื่นของศูนย์การศึกษาพิเศษ

บทบาทที่ 8 ภาระหน้าที่อื่นตามที่กฎหมายกำหนดหรือตามที่ได้รับมอบหมาย

8.1 ส่งเสริม สนับสนุนการจัดการศึกษาให้แก่คนพิการที่มีความบกพร่องทางสุขภาพ ซึ่งเจ็บป่วยเรื้อรังอยู่ในโรงพยาบาล หรือที่บ้านเป็นระยะเวลานาน จนไม่สามารถไปเรียน ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานได้ตามปกติ

8.2 ส่งเสริมสนับสนุนการจัดการศึกษาสำหรับคนพิการที่มีการเรียนร่วมในสถานศึกษา ขั้นพื้นฐานทั้งของรัฐและเอกชน

8.3 จัดทำระบบส่งต่อ และส่งเสริมสนับสนุนช่วงเชื่อมต่อสำหรับคนพิการ

8.4 ส่งเสริม สนับสนุน การพัฒนาศักยภาพด้านอาชีพให้แก่คนพิการและผู้ดูแลคนพิการตาม ความเหมาะสมและจำเป็น

8.5 ประสานและส่งเสริมให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น องค์กรคนพิการ หน่วยงานภาครัฐ และเอกชนสามารถพัฒนา สนับสนุน และจัดการศึกษาสำหรับคนพิการที่มีการเรียนร่วมทั้งของรัฐ และเอกชน

สถานศึกษาเครือข่ายส่งเสริมประสิทธิภาพศูนย์การศึกษาพิเศษ กลุ่มเครือข่ายที่ 7 สังกัด สำนักงานบริหารงานการศึกษาพิเศษ

กลุ่มเครือข่ายส่งเสริมประสิทธิภาพศูนย์การศึกษาพิเศษมีจำนวน 12 กลุ่ม และในส่วนของ เครือข่ายส่งเสริมประสิทธิภาพศูนย์การศึกษาพิเศษ กลุ่มเครือข่ายที่ 7 นั้นประกอบด้วย ศูนย์การศึกษาพิเศษจำนวน 9 จังหวัด ดังนี้

1. ศูนย์การศึกษาพิเศษ เขตการศึกษา 7 จังหวัดพิษณุโลก

ประกาศจัดตั้งจากกระทรวงศึกษาธิการ เมื่อวันที่ 21 พฤษภาคม 2539

ผู้อำนวยการ นางชุตติพร เหล็กคำ

ที่อยู่ปัจจุบัน 264 หมู่ 8 ตำบลท่าทอง อำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก 65000

เนื้อที่ 25 ไร่

หมายเลขโทรศัพท์ : 055-906074, 055-906075 หมายเลขโทรสาร : 055-906075

Facebook : ศูนย์การศึกษาพิเศษ เขตการศึกษา 7 จังหวัดพิษณุโลก

Website : <http://www.rsec7.ac.th>

E- mail : secr7pit@gmail.com

เขตพื้นที่บริการ : 9 อำเภอในจังหวัดพิษณุโลก ได้แก่ อำเภอเมือง อำเภอวังทอง อำเภอวัดโบสถ์ อำเภอบางระกำ อำเภอบางกระทุ่ม อำเภอนครไทย อำเภอเนินมะปราง อำเภอพรหมพิราม และอำเภอชาติตระการ

2. ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดตาก

ประกาศจัดตั้งจากกระทรวงศึกษาธิการ เมื่อวันที่ 31 กรกฎาคม 2543

ผู้อำนวยการ นายไพฑูรย์ เรืองสุวรรณ

ที่อยู่ปัจจุบัน 203 หมู่ 7 ถนนเจริญยุทธหัตถี ตำบลปามะม่วง อำเภอเมือง จังหวัดตาก
63000

เนื้อที่ 3 ไร่ 2 งาน 59 ตารางวา

หมายเลขโทรศัพท์ : 055-512824

หมายเลขโทรสาร : 055-512824

Facebook : ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดตาก

E- mail : tak.sp.net@gmail.com

เขตพื้นที่บริการ : 9 อำเภอในจังหวัดพิษณุโลก ได้แก่ อำเภอเมือง อำเภอบ้านตาก
อำเภอวังเจ้า อำเภอสากเหล็ก อำเภอแม่สอด อำเภอแม่ระมาด อำเภอพบพระ อำเภอท่าสองยาง
และอำเภออุ้มผาง

3. ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดกำแพงเพชร

ประกาศจัดตั้งจากกระทรวงศึกษาธิการ เมื่อวันที่ 31 กรกฎาคม 2543

ผู้อำนวยการ นางสาวปภาวดี ทนิต๊ะ

ที่อยู่ปัจจุบัน 405 หมู่ 11 ถนนกำแพงเพชร-สุโขทัย ตำบลหนองปลิง อำเภอเมือง
จังหวัดกำแพงเพชร 62000

เนื้อที่ 9 ไร่ 1 งาน 50 ตารางวา

หมายเลขโทรศัพท์ : 055-841599

หมายเลขโทรสาร : 055-841699

Facebook : ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดกำแพงเพชร FC

Website : <http://special-kpp.ac.th/th>

E- mail : saraban.specialkpp@gmail.com

เขตพื้นที่บริการ : 11 อำเภอในจังหวัดกำแพงเพชร ได้แก่ อำเภอเมือง อำเภอลานกระบือ
อำเภอไทรงาม อำเภอลองลาน อำเภอขาณุวรลักษบุรี อำเภอลองคลุง อำเภอพรานกระต่าย
อำเภอลานกระบือ อำเภอทรายทองวัฒนา อำเภอปางศิลา อำเภอบึงสามัคคี และอำเภอโกสัมพีนคร

4. ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดสุโขทัย

ประกาศจัดตั้งจากกระทรวงศึกษาธิการ เมื่อวันที่ 31 กรกฎาคม 2543

ผู้อำนวยการ นางสาวพนรัตน์ วสุวัฒนศรี

ที่อยู่ปัจจุบัน 197 หมู่ 7 ตำบลปากแคว อำเภอเมือง จังหวัดสุโขทัย 62000

เนื้อที่ 5 ไร่

หมายเลขโทรศัพท์ : 055-645297

หมายเลขโทรสาร : 055-645297

Facebook : ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดสุโขทัย

Website : <https://special64000.makewebeasy.co>

E- mail : sp_edustk@hotmail.com

เขตพื้นที่บริการ : 9 อำเภอในจังหวัดสุโขทัย ได้แก่ อำเภอเมือง อำเภอกศรีมาศ อำเภอบ้านด่านลานหอย อำเภอกงไกรลาศ อำเภอศรีสัชชนาลัย อำเภอศรีสำโรง อำเภอสวรรคโลก อำเภอศรีนคร และอำเภอทุ่งเสลี่ยม

5. ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดเพชรบูรณ์

ประกาศจัดตั้งจากกระทรวงศึกษาธิการ เมื่อวันที่ 31 กรกฎาคม 2543

ผู้อำนวยการ ดร.บุรินทร์ สารีคำ

ที่อยู่ปัจจุบัน 51 หมู่ 9 ถนนเพชรบูรณ์-นายน ตำบลบ้านโตก อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบูรณ์ 67000

เนื้อที่ 20 ไร่ 2 งาน 88 ตารางวา

หมายเลขโทรศัพท์ : 056-713447 หมายเลขโทรสาร 056-713447

Facebook : ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดเพชรบูรณ์ ศกศ.พช.

Website : <http://www.phetchabunspecial.com/contact>

E- mail : phetchabunse@hotmail.com

เขตพื้นที่บริการ : 9 อำเภอในจังหวัดเพชรบูรณ์ ได้แก่ อำเภอน้ำหนาว อำเภอหล่มเก่า อำเภอหล่มสัก อำเภอเขาค้อ อำเภอชนแดน อำเภอวังโป่ง อำเภอเมืองเพชรบูรณ์ อำเภอหนองไผ่ อำเภอ빙สามพัน อำเภอวิเชียรบุรี และอำเภอศรีเทพ

6. ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดนครสวรรค์

ประกาศจัดตั้งจากกระทรวงศึกษาธิการ เมื่อวันที่ 31 กรกฎาคม 2543

ผู้อำนวยการ ดร.กาญจนา ฮวดศรี

ที่อยู่ปัจจุบัน 62 หมู่ 6 ตำบลนครสวรรค์ออก อำเภอเมือง จังหวัดนครสวรรค์ 60000

เนื้อที่ 4 ไร่ 36 ตารางวา

หมายเลขโทรศัพท์ : 056-255500 หมายเลขโทรสาร 056-255507

Facebook : ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดนครสวรรค์

E- mail : nakhonsawanspecial@gmail.com

เขตพื้นที่บริการ : 15 อำเภอในจังหวัดนครสวรรค์ ได้แก่ อำเภอเมือง อำเภอหนองบัว อำเภอไพศาลี อำเภอตากฟ้า อำเภอตากสิน อำเภอท่าตะโก อำเภอชุมแสง อำเภอพยุหะคีรี อำเภอบรรพตพิสัย อำเภอลาดยาว อำเภอเก้าเลี้ยว อำเภอโกรกพระ อำเภอแม่วงก์ อำเภอแม่เปิน และอำเภอชุมตาบง

7. ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดพิจิตร

ประกาศจัดตั้งจากกระทรวงศึกษาธิการ เมื่อวันที่ 31 กรกฎาคม 2543

ผู้อำนวยการ นายวิทยา นุ่นโฉม

ที่อยู่ปัจจุบัน 27/144 ถนนคลองคะเชนทร์ ตำบลในเมือง อำเภอเมือง จังหวัดพิจิตร 66000

เนื้อที่ 5 ไร่ 2 งาน 42 ตารางวา

หมายเลขโทรศัพท์ : 056-990413

หมายเลขโทรสาร 056-990412

Facebook : ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดพิจิตร

Website : <http://www.spcph.go.th>

E- mail : spcph17@gmail.com

เขตพื้นที่บริการ : 12 อำเภอในจังหวัดพิจิตร ได้แก่ อำเภอเมือง อำเภอดงเจริญ อำเภอตะพานหิน อำเภอบางมูลนาก อำเภอโพธิ์ประทับช้าง อำเภอโพทะเล อำเภอสว่างงาม อำเภอวังทรายพูน อำเภอทับคล้อ อำเภอสามโก้ อำเภอดงเจริญ อำเภอบึงนาราง และอำเภอรรี

8. ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดอุทัยธานี

ประกาศจัดตั้งจากกระทรวงศึกษาธิการ เมื่อวันที่ 31 กรกฎาคม 2543

ผู้อำนวยการ นางจันทนา พลทรัพย์

ที่อยู่ปัจจุบัน 399 หมู่ 3 ตำบลน้ำซึม อำเภอเมือง จังหวัดอุทัยธานี 61000

เนื้อที่ 12 ไร่

หมายเลขโทรศัพท์ : 056-970109

หมายเลขโทรสาร 056-970108

Facebook : ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดอุทัยธานี

E- mail : spcuthai@hotmail.com

เขตพื้นที่บริการ : 8 อำเภอในจังหวัดอุทัยธานี ได้แก่ อำเภอเมือง อำเภอทัพทัน อำเภอสว่างอารมณ์ อำเภอหนองขาหย่าง อำเภอหนองฉาง อำเภอลานสัก อำเภอห้วยคด และอำเภอบ้านไร่

9. ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดอุตรดิตถ์

ประกาศจัดตั้งจากกระทรวงศึกษาธิการ เมื่อวันที่ 31 กรกฎาคม 2543

ผู้อำนวยการ นางจินดา อุ้นทอง

ที่อยู่ปัจจุบัน 130/5 หมู่ 1 ตำบลทุ่งยั้ง อำเภอลับแล จังหวัดอุตรดิตถ์ 53210

เนื้อที่ 13 ไร่

หมายเลขโทรศัพท์ : 055-427589

หมายเลขโทรสาร 055-427589

Facebook : ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดอุตรดิตถ์

Website : <http://www.spe-utt.com/home/index.html>

E- mail : speutt2@gmail.com

เขตพื้นที่บริการ : 9 อำเภอในจังหวัดอุดรดิตถ์ ได้แก่ อำเภอเมือง อำเภอดอน อำเภอลับแล
อำเภอท่าปลา อำเภอทองแสนขัน อำเภอพิชัย อำเภอน้ำปาด อำเภอปากทำ และอำเภอบ้านโคก

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

สุพิชญา โคทวี (2557) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนตามแนวคิดจิตตปัญญาศึกษาเพื่อสร้างเสริมจิตวิญญาณความเป็นครู สำหรับนักศึกษาครุศาสตร์ในสังกัดมหาวิทยาลัยราชภัฏ ผลการวิจัยพบว่า 1) คุณลักษณะของครูที่มีจิตวิญญาณความเป็นครู คือ การเห็นคุณค่าในตนเอง : มีความรับผิดชอบต่อหน้าที่ มีความรักศรัทธาในวิชาชีพครู และเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ศิษย์ การเห็นคุณค่าผู้อื่น : มีความเสียสละ มีความรักเมตตาผู้อื่นและสรรพสิ่งรอบตัว การเห็นคุณค่าของการอยู่ร่วมกันอย่างสันติ : เคารพสิทธิผู้อื่น เคารพกฎเกณฑ์ของสังคม คิดดีหรือคิดบวก และทำประโยชน์เพื่อผู้อื่น ส่วนด้านวิธีการ และเทคนิคในการพัฒนาจิตวิญญาณความเป็นครูด้วยจิตตปัญญาศึกษาขึ้นอยู่กับความเหมาะสมของสถานการณ์การสอนและสิ่งที่ต้องการให้เกิดกับผู้เรียน ส่วนด้านกระบวนการที่จะนำมาใช้พัฒนาผู้เรียนได้แก่ การทำสมาธิ สุนทรียสนทนา การฟังอย่างลึกซึ้ง การสะท้อนการเรียนรู้ 2) รูปแบบการเรียนการสอนที่พัฒนาขึ้นมี 2 องค์ประกอบคือ องค์ประกอบที่ 1 ที่มาของรูปแบบการเรียนการสอนที่เป็นแนวคิดพื้นฐานในการพัฒนารูปแบบการเรียนการสอน องค์ประกอบที่ 2 ตัวรูปแบบการเรียนการสอนประกอบด้วย หลักการ วัตถุประสงค์ เนื้อหา กิจกรรม การเรียนการสอนการ วัดผลและประเมินผล ส่วนด้านกระบวนการจัดการเรียนการสอนมี 4 ขั้นตอนคือ การเตรียมความพร้อม (Check in) การแลกเปลี่ยนเรียนรู้หรือการเล่าเรื่อง (Conversation) การสรุปบทเรียน (Conclusion) การพิจารณาด้วยใจอย่างใคร่ครวญ (Contemplation) รูปแบบการเรียนการสอนมีความเหมาะสมในระดับมาก และคู่มือการใช้รูปแบบการเรียนการสอนมีความเหมาะสมในระดับมากที่สุด 3) ผู้เรียนที่เรียนโดยใช้รูปแบบการเรียนการสอนที่พัฒนาขึ้นมีคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 รวมทั้งมีผลการเรียนในด้านความรู้ จิตวิญญาณความเป็นครูในแต่ละหน่วยการเรียนรู้ภาพรวมอยู่ในระดับมาก และมีจิตวิญญาณความเป็นครูหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน

ภาสกร เรืองรอง และคณะ (2557) ได้ทำวิจัยเรื่อง เทคโนโลยีการศึกษากับครูไทยในศตวรรษที่ 21 ผลการวิจัยพบว่า ในศตวรรษที่ 21 ครูเปลี่ยนบทบาทจากผู้ถ่ายทอดมาเป็นผู้แนะนำหรือที่ปรึกษา ออกแบบระบบการสอนให้ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติจริงเพื่อสร้างองค์ความรู้จากภายใน ส่งเสริมให้นักเรียนแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง วัดและประเมินผลผู้เรียนด้วยวิธีการและเครื่องมือที่หลากหลายเหมาะสมกับวิธีการหรือรูปแบบการสอน ส่งเสริมให้ผู้เรียนเรียนรู้ร่วมกัน ความสามารถในการสื่อสารและถ่ายทอดความรู้ จัดสภาพแวดล้อมและบรรยากาศการเรียนรู้ในลักษณะเปิด เพื่อส่งเสริมนักเรียน

เกิดความตื่นตัวแบบผ่อน ซึ่งเป็นภาวะที่เหมาะสมกับการเรียนรู้ นอกจากนี้ปัญหาอุปสรรคต่าง ๆ ที่ขัดขวางประสิทธิภาพ การจัดการเรียนการสอนของครูต้องได้รับการแก้ไขให้ถูกต้อง ครอบคลุม และเป็นระบบ แนวทางการพัฒนาครูต้องทำควบคู่กันไปทางด้านนโยบายที่มาสสนับสนุน การพัฒนาตนเองของครู ซึ่งต้องอาศัยความตระหนักและความร่วมมือจากทุกภาคส่วน รวมถึงการเปิดใจรับสิ่งใหม่และการปรับตัวของครู เทคโนโลยีเป็นเครื่องมือสำคัญในการพัฒนาความรู้ความสามารถของครู รวมถึงใช้เพื่ออำนวยความสะดวกและเพิ่มประสิทธิภาพการเรียนการสอนได้เป็นอย่างดี ดังนั้น ทักษะด้านการใช้เทคโนโลยีของครูจึงเป็นสิ่งสำคัญที่ครูจะละเลยไม่ได้

กัญกร เอี่ยมพญา (2561) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การศึกษาเปรียบเทียบระดับจิตวิญญาณครูของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 1 กับจิตวิญญาณของครูตีผลการวิจัยพบว่า 1) ระดับจิตวิญญาณครูของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 1 โดยภาพรวมอยู่ในระดับสูง เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านคุณธรรมอยู่ในระดับสูงมาก ส่วนด้านพฤติกรรมและด้านความรู้อยู่ในระดับสูง 2) ระดับจิตวิญญาณของครูตีทั้งโดยภาพรวมและรายด้าน อยู่ในระดับสูงมาก เรียงลำดับจากสูงไปให้ต่ำ คือ ด้านคุณธรรม ด้านพฤติกรรม และด้านความรู้ 3) ผลการเปรียบเทียบระดับจิตผลงานโดยสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 1 กับจิตวิญญาณของครูตี พบว่า ระดับจิตวิญญาณของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทราเขต 1 กับจิตวิญญาณของครูตี แตกต่างกันอย่างมีนัยยะสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 4) ผลการเปรียบเทียบระดับจิตวิญญาณครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 1 ก่อนและหลังการพัฒนา พบว่า หลังการพัฒนาสูงกว่าก่อนการพัฒนาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

พิมุขพัฒน์ จิรัชธรรมโชติ (2561) ได้ทำการวิจัยเรื่อง จิตวิญญาณความเป็นครูผู้สอนเด็กที่บกพร่องทางการเรียนรู้ ผลการวิจัยพบว่า 1) ลักษณะของจิตวิญญาณความเป็นครูจากแบบวัดจิตวิญญาณความเป็นครูมีองค์ประกอบย่อย 4 ด้าน ด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ได้แก่ การปฏิบัติตนตามหน้าที่ ($\bar{X} = 4.57$) รองลงมาคือความเชื่อมั่นในศักยภาพมนุษย์ ($\bar{X} = 4.42$) ความเสียสละในงานครู ($\bar{X} = 4.31$) และการปฏิบัติต่อสิทธิโดยเสมอภาค ($\bar{X} = 3.61$) คะแนนรวมของทุกคำถาม ($\bar{X} = 4.42$ S.D. = 0.28) ในภาพรวมกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีคะแนนในระดับมากที่สุด 2) ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพพบว่า ครูผู้สอนเด็กที่บกพร่องทางการเรียนรู้ มีองค์ประกอบลักษณะของจิตวิญญาณครบทั้ง 4 ด้าน ได้แก่ องค์ประกอบที่ 1 การปฏิบัติตนตามหน้าที่ครู องค์ประกอบที่ 2 การปฏิบัติต่อสิทธิโดยเสมอภาค องค์ประกอบที่ 3 ความเชื่อมั่นในศักยภาพมนุษย์ และองค์ประกอบที่ 4 ความเสียสละในงานครู

อริศรา แก้วสุข (2562) ได้ทำวิจัยเรื่อง การวิเคราะห์องค์ประกอบจิตวิญญาณความเป็นครู ของนิสิตคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา ผลการวิจัยพบว่า 1) ระดับจิตวิญญาณความเป็นครู ของนิสิตคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา โดยภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับดีมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านโดยเรียงลำดับโดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับ คือ ด้านการพัฒนาตนเองด้านความรู้อย่างต่อเนื่อง ด้านความเชี่ยวชาญในการสอบ และด้านการปฏิบัติตามหน้าที่ ครุตามลำดับ 2) ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันขององค์ประกอบจิตวิญญาณความเป็นครูของ นิสิตคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา มีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ พิจารณาจากค่าสถิติ ที่ใช้ตรวจสอบความสอดคล้องระหว่างโมเดลกับข้อมูลเชิงประจักษ์ ได้แก่ ค่าไค-สแควร์ มีค่าเท่ากับ 976.67 องศาอิสระ เท่ากับ 489 ค่าไค-สแควร์สัมพัทธ์มีค่า 1.99 ซึ่งมีค่าน้อยกว่า 2 ค่าดัชนีวัดความ กลมกลืน (GFI) เท่ากับ 0.94 ค่าดัชนีวัดความกลมกลืนที่ปรับแก้ (AGFI) เท่ากับ 0.92 ค่าดัชนีวัด ระดับความสอดคล้องเปรียบเทียบ (CFI) เท่ากับ 0.95ซึ่งมากกว่า 0.90 ค่าดัชนีรากกำลังสองเฉลี่ยของ ส่วนที่เหลือมาตรฐาน (SRMR) เท่ากับ 0.043 และค่าดัชนีรากของค่าเฉลี่ยกำลังสองของส่วนที่เหลือ ของการประมาณค่า (RMSEA) เท่ากับ 0.048 ซึ่งน้อยกว่า 0.05 โดยเมื่อพิจารณาน้ำหนักองค์ประกอบ พบว่ามีค่าอยู่ระหว่าง 0.74-0.89 และมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และแต่ละองค์ประกอบมี สัมประสิทธิ์การอธิบายอยู่ระหว่าง 0.58-0.80

ดวงใจ ชนะสิทธิ์ (2562) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ปัจจัยเชิงสาเหตุของการส่งเสริมจิตวิญญาณ ความเป็นครูของนักศึกษาคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏภูมิภาควัดตะวันออก ผลการวิจัยพบว่า 1) การศึกษาองค์ประกอบของจิตวิญญาณความเป็นครูของนักศึกษาคณะครุศาสตร์มหาวิทยาลัย ราชภัฏภูมิภาควัดตะวันออกพบว่า องค์ประกอบจิตวิญญาณความเป็นครูมี 6 องค์ประกอบประกอบด้วย รักการสอน มีความสุขในการสอน รักและศรัทธาในวิชาชีพครู เสียสละ จิตอาสา เป็นแบบอย่างที่ดี ต่อศิษย์ ช่วยเหลือ เอื้ออาทร เมตตาศิษย์ และรอบรู้ความเป็นครู 2) ปัจจัยการส่งเสริมจิตวิญญาณ ความเป็นครูของนักศึกษาคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏภูมิภาควัดตะวันออก พบว่า มี 4 ปัจจัย ประกอบด้วย ปัจจัยการพัฒนาด้านนวัตกรรมเทคโนโลยีและความก้าวหน้าสู่วิชาชีพ ปัจจัยด้านการ ยอมรับและการเป็นสมาชิกที่ดีขององค์กร ปัจจัยด้านการพัฒนาบุคลิกภาพและการส่งเสริมสนับสนุน ปัจจัยด้านเจตคติต่อวิชาชีพครู และ 3) การวิเคราะห์ปัจจัยเชิงสาเหตุของการส่งเสริมจิตวิญญาณ ความเป็นครูของนักศึกษาคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏภูมิภาควัดตะวันออก พบว่า ปัจจัยเชิง สาเหตุของการส่งเสริมจิตวิญญาณความเป็นครูของนักศึกษาคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏ ภูมิภาควัดตะวันออก มีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์เมื่อพิจารณาค่าดัชนีความสอดคล้อง กลมกลืนของปัจจัยเชิงสาเหตุจากค่าต่าง ๆ พบว่า ทุกค่าดัชนีมีความสอดคล้องกันทุกตัวได้แก่ค่าดัชนี ความสอดคล้อง ค่าดัชนีวัดระดับความสอดคล้องที่ปรับแล้ว (Goodness-of-fit: GFI) ค่าดัชนีวัดระดับ ความสอดคล้องที่ปรับแล้ว (Adjusted goodness of fit index: AGF) ค่าดัชนีวัดระดับความ

สอดคล้องเปรียบเทียบ (Comparative fit index: CFI) มีค่าเข้าใกล้ 1 คือ ค่า GFI = .997 ค่า AGFI = .949 ค่า CFI = 1.00 ค่า Relative fit index: RFI = .963 ค่า Root mean squared residual: RMR มีค่าเท่ากับ .000 และรากของค่าเฉลี่ยความคลาดเคลื่อนกำลังสองของการประมาณค่า (Root mean square error of approximation: RMSEA) มีค่าเท่ากับ.000 เมื่อพิจารณาความสัมพันธ์สหสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยการส่งเสริมจิตวิญญาณความเป็นครูของนักศึกษาคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏภูมิภาคตะวันตก พบว่า ทั้ง 5 องค์ประกอบมีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทางบวก สำหรับความสัมพันธ์เชิงสาเหตุที่กำหนดเป็นเส้นอิทธิพลตามสมมติฐานการวิจัย พบว่า มีนัยสำคัญทางสถิติ โดยการพัฒนาค่านวัตกรรมเทคโนโลยีและความก้าวหน้าสู่อาชีพ การพัฒนาบุคลิกภาพและการส่งเสริมสนับสนุนการยอมรับและการเป็นสมาชิกที่ดีขององค์กร รวมถึงเจตคติต่อวิชาชีพครู เป็นปัจจัยเชิงสาเหตุของการส่งเสริมจิตวิญญาณความเป็นครูของนักศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏภูมิภาคตะวันตก

เสาวลักษณ์ รอดอุดม (2563) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การศึกษาคูณลักษณะที่พึงประสงค์ของครู การศึกษาพิเศษเครือข่ายส่งเสริมประสิทธิภาพศูนย์การศึกษาพิเศษ เครือข่ายที่ 7 สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ ผลการวิจัยพบว่า 1) การศึกษาคูณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูการศึกษาพิเศษ เครือข่ายส่งเสริมประสิทธิภาพศูนย์การศึกษาพิเศษ กลุ่มเครือข่ายที่ 7 สำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ทั้ง 7 ด้าน ได้แก่ ด้านคุณธรรมจริยธรรม ($\bar{X} = 4.32$) ด้านมนุษยสัมพันธ์ต่อผู้ปกครอง ($\bar{X} = 4.31$) ด้านความสำเร็จในการเรียนร่วม ($\bar{X} = 4.29$) ด้านการสอน ($\bar{X} = 4.28$) ด้านวิชาการ ($\bar{X} = 4.27$) ด้านบุคลิกภาพและอารมณ์ ($\bar{X} = 4.25$) และด้านความรู้ด้านการศึกษาพิเศษ ($\bar{X} = 3.95$) ตามลำดับ 2) การเปรียบเทียบคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครู การศึกษาพิเศษ เครือข่ายส่งเสริมประสิทธิภาพศูนย์การศึกษาพิเศษ กลุ่มเครือข่ายที่ 7 สำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ จำแนกตาม เพศ ระดับการศึกษา และประสบการณ์การทำงานในตำแหน่งปัจจุบัน พบว่า ครูการศึกษาพิเศษ ทั้งเพศชายและเพศหญิงผู้ที่มีประสบการณ์การทำงานในตำแหน่งปัจจุบันต่างกันจะมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ส่วนครูการศึกษาพิเศษที่มีระดับการศึกษาต่างกันจะมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

อนุสรณ์ จันทรประทักษ์ และ จันทรเพ็ญ ภูโสภา (2563) ได้ทำวิจัยเรื่อง การเสริมสร้างคุณลักษณะความเป็นครู ด้านความรักและความศรัทธาในวิชาชีพครูสำหรับนักศึกษาครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม ผลการวิจัย พบว่า 1) แนวทางเสริมสร้างคุณลักษณะความเป็นครู ด้านความรักและความศรัทธาในวิชาชีพครู ได้แก่ ใช้วิธีการตามหลักศาสนาและหลักจิตวิทยา จัดกิจกรรมในชั้นเรียน ใช้การเรียนรู้จากสถานการณ์จริงและเรียนรู้จากตัวแบบ ใช้การเปิดเวทีเสวนา

จัดแบบค่ายโปรแกรมและการอบรมตามหลักสูตรต่าง ๆ 2) ผลการพัฒนากิจกรรมเสริมสร้าง พบว่าประกอบไปด้วย 2 กิจกรรมหลักและ 7 กิจกรรมย่อย และความเหมาะสมของกิจกรรมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 4.46 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานที่ 0.49 ผลการทดลองใช้และประเมินความพึงพอใจต่อกิจกรรมเสริมสร้างพบว่า นักศึกษาที่เข้าร่วมกิจกรรมตระหนักรู้ต่อตนเองในการเป็นครูที่ดีและมีความพึงพอใจต่อกิจกรรมเสริมสร้างคุณลักษณะความเป็นครู ด้านความรักและศรัทธาในวิชาชีพครู โดยรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 4.46 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานที่ 0.58

ชมแข พงษ์เจริญ (2564) ได้ทำการวิจัยเรื่อง คุณลักษณะของครูที่มีจิตวิญญาณความเป็นครู ในโรงเรียนประถมศึกษาสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภูเขต 1 ผลการวิจัยพบว่า 1) ครูโรงเรียนประถมศึกษาสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภูเขตหนึ่งมีคุณลักษณะของครูที่มีจิตวิญญาณความเป็นครูโดยรวมและด้านอยู่ในระดับมากที่สุด 2) การเปรียบเทียบคุณลักษณะของครูที่มีจิตวิญญาณความเป็นครูในโรงเรียนประถมศึกษาสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภูเขต 1 พบว่า 2.1) ครูที่มีเพศต่างกัน มีคุณลักษณะของครูที่มีจิตวิญญาณความเป็นครูโดยรวมไม่แตกต่างกัน 2.2) ครูที่มีมีอายุต่างกัน มีคุณลักษณะของครูที่มีจิตวิญญาณความเป็นครูโดยรวมไม่แตกต่างกัน 2.3) ครูที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีคุณลักษณะของครูที่มีจิตวิญญาณความเป็นครูโดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 2.4) ครูที่มีตำแหน่งต่างกันมีคุณลักษณะของครูที่มีจิตวิญญาณความเป็นครูโดยรวมเฉลี่ยแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 2.5) ครูที่มีประสบการณ์ทำงานต่างกัน มีคุณลักษณะของครูที่มีจิตวิญญาณความเป็นครูโดยรวมไม่แตกต่างกัน

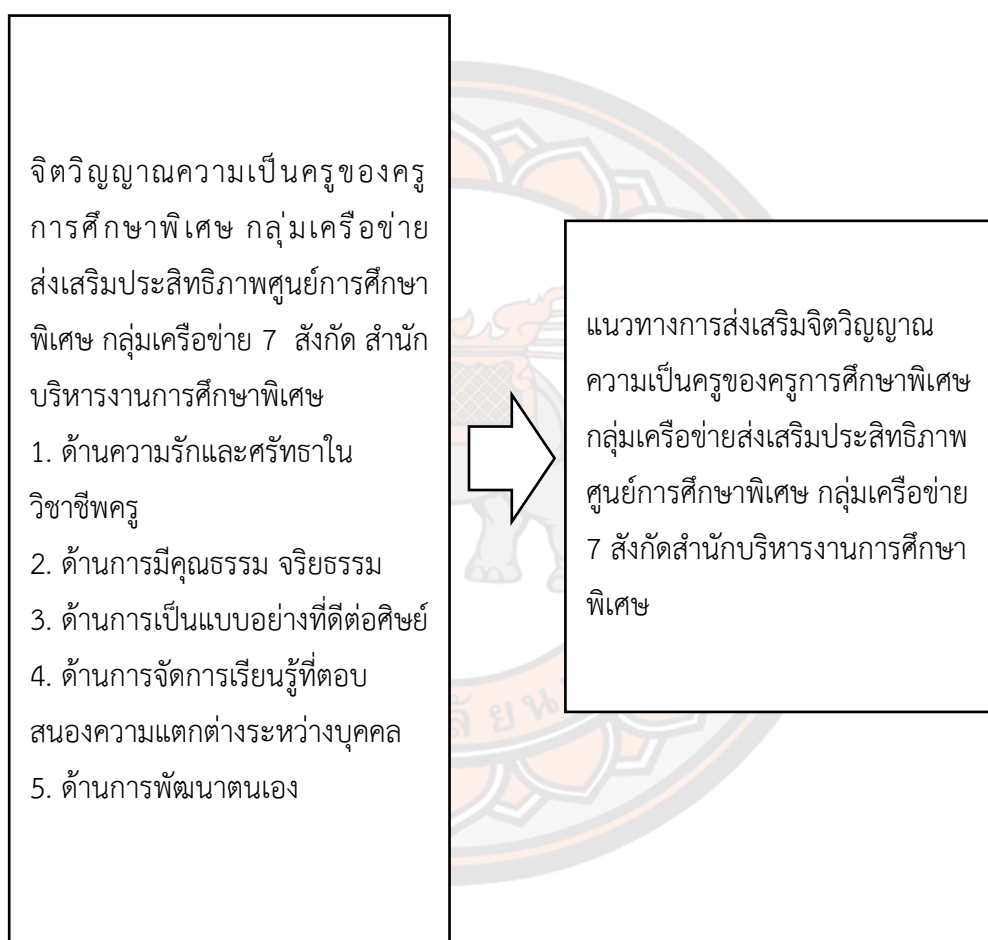
พระใบฎีกาเอกกมล กิตติภทโท (2564) ได้ทำวิจัยเรื่อง ศึกษาการพัฒนาคุณลักษณะของครูในศตวรรษที่ 21 โรงเรียนประถมศึกษาเขตจตุจักรกรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยพบว่า สภาพการพัฒนาคุณลักษณะของครูในศตวรรษที่ 21 ภาพรวม 9 ด้าน อยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณารายด้านอยู่ในระดับมากที่สุด คือ ครูต้องรักและเมตตาศิษย์ ครูผู้สอนควรมีความเมตตาต่อศิษย์เสมอตามความเหมาะสมของยุคร่วมสมัย ครูต้องอบรม สั่งสอน ฝึกฝน สร้างเสริมความรู้ ครูต้องกระตุ้นนักเรียนให้เกิดการแสวงหาความรู้ให้เกิดทักษะและนิสัยที่ถูกต้องและดีงาม ครูต้องไม่กระทำตนเป็นปฏิปักษ์ต่อความเจริญ ครูต้องไม่แสวงหาผลประโยชน์อันเป็นอามิสสินจ้าง ครูยอมพัฒนาตนทั้งในด้านวิชาชีพ พึงช่วยเหลือเกื้อกูลครูและชุมชนในทางสร้างสรรค์ ครูย่อมรักและศรัทธาในวิชาชีพครู ปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ศิษย์ และข้อที่อยู่ในระดับต่ำที่สุด คือ ประพฤติปฏิบัติตนเป็นผู้นำ ครูผู้สอนควรมีความเมตตาต่อศิษย์เสมอ และไม่ใช้อารมณ์ในการสอนศิษย์มากเกินไป ความเอาใจใส่ช่วยเหลือส่งเสริมให้กำลังใจในการศึกษาแก่ศิษย์โดยเสมอหน้า ให้ความสนใจของศิษย์อย่างจริงจัง

ธนันทยา พิลางาม ได้ทำวิจัยเรื่อง (2665) แนวทางการพัฒนาสมรรถนะครูประถมวัยของ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองท้องถิ่นในจังหวัดหนองคาย ผลการวิจัยพบว่า 1) สภาพ ที่เป็นจริงและสภาพที่พึงประสงค์ของสมรรถนะครูประถมวัยในภาพรวม พบว่า มีค่าเฉลี่ยของระดับ สภาพที่เป็นจริงอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 3.62 ส่วนค่าเฉลี่ยระดับสภาพที่พึงประสงค์อยู่ในระดับ มากเช่นเดียวกัน มีค่าเฉลี่ย 4.44 จากผลการวิเคราะห์ข้อมูล พบว่า ระดับสภาพที่เป็นจริงมีค่าเฉลี่ยต่ำ กว่าระดับสภาพที่พึงประสงค์เป็นด้านทุกด้าน โดยความต้องการจำเป็นในการพัฒนาครูภาพรวมพบว่า ลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นจากมากไปน้อยดังนี้ การบริหารหลักสูตรและการจัดการ การเรียนรู้ จริยธรรมและจรรยาบรรณวิชาชีพ และการบริหารจัดการชั้นเรียน 2) แนวทางการพัฒนา สมรรถนะครูประถมวัยโดยรวม พบว่า พัฒนาครูด้านการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ให้ สามารถออกแบบการเรียนรู้ได้หลากหลายเหมาะสมกับผู้เรียน ส่งเสริมให้ครูได้รับการอบรมด้านการ ประเมินผลการจัดการเรียนรู้ให้สามารถทำการประเมินผลการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ และพัฒนาครูด้านจรรยาบรรณวิชาชีพให้เห็นความสำคัญของวิชาชีพครูรักษาชื่อเสียงของ วิชาชีพครูรักและศรัทธาในวิชาชีพ

กาญจนา ฮวดศรี (2566) ได้ทำวิจัยเรื่อง รูปแบบการพัฒนาสมรรถนะครูศูนย์การศึกษาพิเศษ สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ ผลผลการวิจัยพบว่า รูปแบบการพัฒนาสมรรถนะครูศูนย์ การศึกษาพิเศษ ประกอบด้วย 6 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) หลักการของรูปแบบ 2) วัตถุประสงค์ของ รูปแบบ 3) ปัจจัยสนับสนุน ประกอบด้วย 5 ด้าน ได้แก่ ด้านนโยบายและด้านโครงสร้างขององค์กร ด้านงบประมาณ ด้านผู้บริหารสถานศึกษา ด้านหลักสูตร ด้านบุคลากรที่เกี่ยวข้อง 4) กระบวนการพัฒนาครู ประกอบด้วย 3 ขั้นตอน ได้แก่ การวิเคราะห์ความต้องการในการพัฒนา การวางแผนการพัฒนา การดำเนินการพัฒนา การติดตามและประเมินผล 5) วิธีการพัฒนาสมรรถนะ ครู ประกอบด้วย 5 วิธีการ ได้แก่ การฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการ การเรียนรู้ด้วยตนเอง การใช้พี่เลี้ยงสอน งาน กระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) การศึกษาดูงาน 6) สมรรถนะครูศูนย์ การศึกษาพิเศษ ประกอบด้วย 6 สมรรถนะ ได้แก่ สมรรถนะด้านการจัดการศึกษาพิเศษ สมรรถนะ ด้านจิตวิญญาณความเป็นครูการศึกษาพิเศษ สมรรถนะด้านการคัดกรองและประเมินความสามารถ เด็กที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ สมรรถนะด้านการวางแผนการพัฒนาผู้เรียนเป็นรายบุคคล สมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้และพัฒนาศักยภาพเด็กที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ สมรรถนะด้าน การสร้างเครือข่ายและทีมงานในการการศึกษาพิเศษ ผลการประเมินความเป็นไปได้และความเป็น ประโยชน์ของรูปแบบการพัฒนาสมรรถนะครูการศึกษาพิเศษ สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ ผู้อำนวยการศูนย์การศึกษาพิเศษ จำนวน 77 คน มีความเห็นว่า ในการนำรูปแบบไปใช้มีความเป็นไปได้ และมีความเป็นอยู่อยู่ในระดับมากที่สุด

กรอบแนวคิดในการวิจัย

จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับแนวทางการส่งเสริมจิตวิญญาณความเป็นครูของครูการศึกษาพิเศษ ผู้วิจัยนำเสนอกรอบแนวคิดในการวิจัย ดังภาพ 1

ภาพ 1 แสดงกรอบแนวคิดในการวิจัย

บทที่ 3

วิธีดำเนินงานวิจัย

การวิจัยเรื่อง แนวทางการส่งเสริมจิตวิญญาณความเป็นครูของครูการศึกษาพิเศษ กลุ่มเครือข่ายส่งเสริมประสิทธิภาพศูนย์การศึกษาพิเศษ กลุ่มเครือข่าย 7 สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษา ผู้วิจัยมีวิธีการวิจัยแบ่งออกเป็น 2 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาจิตวิญญาณความเป็นครูของครูการศึกษาพิเศษ กลุ่มเครือข่ายส่งเสริมประสิทธิภาพศูนย์การศึกษาพิเศษ กลุ่มเครือข่าย 7 สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร ได้แก่ ครูในสถานศึกษา กลุ่มเครือข่ายส่งเสริมประสิทธิภาพศูนย์การศึกษาพิเศษ กลุ่มเครือข่าย 7 สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ ปีการศึกษา 2566 จำนวน 478 คน จากทั้งหมด 9 สถานศึกษา ตามข้อมูล ณ วันที่ 15 พฤศจิกายน 2566

2. กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ครูในสถานศึกษา กลุ่มเครือข่ายส่งเสริมประสิทธิภาพศูนย์การศึกษาพิเศษ กลุ่มเครือข่าย 7 สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ ปีการศึกษา 2566 จำนวน 214 คน ได้มาโดยกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างด้วยการเปิดตารางเครจซี่และมอร์แกน (สถิรพร เขาวนชัย, 2561) และเลือกกลุ่มตัวอย่าง โดยวิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified random sampling) ตามสัดส่วนของครูในแต่ละสถานศึกษา กลุ่มเครือข่ายส่งเสริมประสิทธิภาพ ศูนย์การศึกษาพิเศษ กลุ่มเครือข่าย 7 สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ ปีการศึกษา 2566 จากทั้งหมด 9 สถานศึกษา ดังแสดงในตาราง 2

ตาราง 2 แสดงจำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างของครูผู้สอนในศูนย์การศึกษาพิเศษ กลุ่มเครือข่ายส่งเสริมประสิทธิภาพศูนย์การศึกษาพิเศษ กลุ่มเครือข่าย 7 สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ ปีการศึกษา 2566

กลุ่มโรงเรียน	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง
ศูนย์การศึกษาพิเศษ เขตการศึกษา 7 จังหวัดพิษณุโลก	72	32
ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดอุดรดิตถ์	51	23
ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดสุโขทัย	60	27
ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดตาก	51	23
ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดกำแพงเพชร	43	19
ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดพิจิตร	46	21
ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดเพชรบูรณ์	60	27
ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดนครสวรรค์	58	26
ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดอุทัยธานี	37	16
รวมทั้งสิ้น	478	214

ที่มา : ข้อมูลครูผู้สอนในศูนย์การศึกษาพิเศษ กลุ่มเครือข่ายส่งเสริมประสิทธิภาพศูนย์การศึกษาพิเศษ กลุ่มเครือข่าย 7 สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ ปีการศึกษา 2566 ณ วันที่ 15 พฤศจิกายน 2566

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

ลักษณะของเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบสอบถาม เรื่อง จิตวิญญาณความเป็นครู ของครูการศึกษาพิเศษ กลุ่มเครือข่ายส่งเสริมประสิทธิภาพศูนย์การศึกษาพิเศษ กลุ่มเครือข่าย 7 สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ 1 ฉบับ แบ่งออกเป็น 2 ตอนดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ประกอบด้วย เพศ วุฒิการศึกษาพิเศษ และประสบการณ์การทำงาน มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check List)

ตอนที่ 2 จิตวิญญาณความเป็นครูของครูการศึกษาพิเศษ ประกอบด้วย 5 ด้านข้อความ จำนวน 35 ข้อ มีรายละเอียด ดังนี้

1. ด้านการพัฒนาตนเอง	จำนวน 7 ข้อ
2. ด้านการมีคุณธรรม จริยธรรม	จำนวน 9 ข้อ
3. ด้านความรักและศรัทธาในวิชาชีพครู	จำนวน 7 ข้อ
4. ด้านการใช้จิตวิทยาในการจัดการเรียนรู้	จำนวน 7 ข้อ
5. ด้านการเป็นแบบอย่างที่ดีต่อศิษย์	จำนวน 5 ข้อ

โดยมีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วน ประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ กำหนดเกณฑ์การให้คะแนนดังนี้

5	หมายถึง มีจิตวิญญาณความเป็นครูของครูการศึกษาพิเศษ อยู่ในระดับมากที่สุด
4	หมายถึง มีจิตวิญญาณความเป็นครูของครูการศึกษาพิเศษ อยู่ในระดับมาก
3	หมายถึง มีจิตวิญญาณความเป็นครูของครูการศึกษาพิเศษ อยู่ในระดับปานกลาง
2	หมายถึง มีจิตวิญญาณความเป็นครูของครูการศึกษาพิเศษ อยู่ในระดับน้อย
1	หมายถึง มีจิตวิญญาณความเป็นครูของครูการศึกษาพิเศษ อยู่ในระดับน้อยที่สุด

การสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

แบบสอบถาม เรื่อง จิตวิญญาณความเป็นครูของครูการศึกษาพิเศษ กลุ่มเครือข่ายส่งเสริมประสิทธิภาพศูนย์การศึกษาพิเศษ กลุ่มเครือข่าย 7 สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ มีขั้นตอนในการสร้างและหาคุณภาพของเครื่องมือ ดังนี้

1. ผู้วิจัยศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับจิตวิญญาณความเป็นครูของครูการศึกษาพิเศษ
2. สังเคราะห์ องค์ประกอบจิตวิญญาณความเป็นครูของครูการศึกษาพิเศษแบ่งออกเป็น 5 องค์ประกอบ ได้แก่ ด้านการพัฒนาตนเอง ด้านคุณธรรม จริยธรรม ด้านรักและศรัทธาในวิชาชีพครู ด้านบทบาทหน้าที่การปฏิบัติการสอน และด้านการเป็นแบบอย่างที่ดีต่อศิษย์
3. กำหนดนิยามศัพท์เฉพาะ และสร้างข้อความให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์และนิยามศัพท์เฉพาะของงานวิจัย

4. สร้างแบบสอบถามฉบับร่างตามนิยามศัพท์เฉพาะ แล้วนำเสนออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อพิจารณาความถูกต้องเหมาะสม ความสอดคล้อง ความครอบคลุมเนื้อหา ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม จากนั้นนำแบบสอบถามมาปรับปรุงแก้ไขให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้นตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษา

5. ตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) เพื่อตรวจสอบความสอดคล้องระหว่างนิยามศัพท์เฉพาะกับข้อคำถามและหาค่าดัชนีความสอดคล้องของแบบสอบถาม (Index of Item Objective Congruence : IOC) และความเหมาะสมของภาษาของแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น โดยนำแบบสอบถามเสนอผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 คน มีรายนามผู้เชี่ยวชาญ ดังนี้

5.1 ดร. ศฤงคาร ใจปันทา ผู้อำนวยการชำนาญการพิเศษ โรงเรียนพิจิตรปัญญานุกูล สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ

5.2 ดร. กาญจนา ฮวดศรี ผู้อำนวยการเชี่ยวชาญ ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดนครสวรรค์ สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ

5.3 นางสาวชลธิชา เปรมปรี รองผู้อำนวยการชำนาญการ ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดพิจิตร สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ

โดยพิจารณาความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) แล้วนำคะแนนความสอดคล้องระหว่างนิยามศัพท์เฉพาะกับข้อคำถามที่ได้จากการลงความเห็นจากผู้เชี่ยวชาญทั้ง 3 คนมาคำนวณค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างนิยามศัพท์เฉพาะกับข้อคำถาม (IOC) ของแบบสอบถามจิตวิญญาณความเป็นครูของครูการศึกษาพิเศษ กลุ่มเครือข่ายส่งเสริมประสิทธิภาพศูนย์การศึกษาพิเศษ กลุ่มเครือข่าย 7 สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ ได้กำหนดเกณฑ์ในการพิจารณา ดังนี้

+1 หมายถึง แน่ใจว่าข้อคำถามสอดคล้องกับนิยามศัพท์เฉพาะ

0 หมายถึง ไม่แน่ใจว่าข้อคำถามสอดคล้องกับนิยามศัพท์เฉพาะ

-1 หมายถึง แน่ใจว่าข้อคำถามไม่สอดคล้องกับนิยามศัพท์เฉพาะ

ผู้เชี่ยวชาญพิจารณาความเหมาะสมของข้อคำถามในแบบสอบถามจิตวิญญาณความเป็นครูของครูการศึกษาพิเศษ กลุ่มเครือข่ายส่งเสริมประสิทธิภาพศูนย์การศึกษาพิเศษ กลุ่มเครือข่าย 7 สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ และให้ข้อเสนอแนะในการแก้ไขหรือเพิ่มเติมข้อคำถามให้สมบูรณ์มีความเหมาะสมตลอดจนปรับแก้ข้อความบางข้อความในการสื่อความหมายให้มีความชัดเจน

6. นำผลค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างนิยามศัพท์กับข้อคำถามของผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 คน คำนวณหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) โดยคัดเลือกข้อคำถามที่มีค่าดัชนีความสอดคล้อง

ตั้งแต่ 0.5 ขึ้นไป ถือว่าเป็นข้อคำถามที่นำไปใช้ได้ ผลปรากฏว่า แบบสอบถามจิตวิญญาณความเป็นครูของครูการศึกษาพิเศษ กลุ่มเครือข่ายส่งเสริมประสิทธิภาพศูนย์การศึกษาพิเศษ กลุ่มเครือข่าย 7 สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ ได้ข้อคำถามตามเกณฑ์ จำนวน 35 ข้อ จากทั้งหมด 35 ข้อ และปรับปรุงบางข้อ เพื่อให้ครอบคลุมทุกพฤติกรรมตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ ดังนั้น แบบสอบถามจิตวิญญาณความเป็นครูของครูการศึกษาพิเศษ กลุ่มเครือข่ายส่งเสริมประสิทธิภาพศูนย์การศึกษาพิเศษ กลุ่มเครือข่าย 7 สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ ได้ข้อคำถามที่นำไปใช้ได้รวมทั้งสิ้น 35 ข้อ ได้ค่า IOC ตั้งแต่ 0.5 ขึ้นไป (ผลการหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) อยู่ในภาคผนวก ค น.108)

7. นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นไปทดลองใช้ (try-out) กับครูผู้สอนกลุ่มเครือข่ายส่งเสริมประสิทธิภาพศูนย์การศึกษาพิเศษ กลุ่มเครือข่าย 7 สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน เพื่อหาความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถามด้วยการวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha-Coefficient) ของครอนบัท ผลปรากฏว่า ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับมีค่าเท่ากับ 0.976 (ผลการหาค่าความเชื่อมั่นอยู่ในภาคผนวก ง น.114)

8. นำผลการวิเคราะห์พิจารณาการปรับปรุงแก้ไขแล้วเสร็จแล้วจัดพิมพ์ แบบสอบถาม เรื่องจิตวิญญาณความเป็นครูของครูการศึกษาพิเศษ กลุ่มเครือข่ายส่งเสริมประสิทธิภาพศูนย์การศึกษาพิเศษ กลุ่มเครือข่าย 7 สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ ฉบับสมบูรณ์เพื่อนำไปเก็บรวบรวมข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอนซึ่งวิธีการ ดังนี้

1. ผู้วิจัยยื่นขอหนังสือขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร ถึงผู้อำนวยการสถานศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง กลุ่มเครือข่ายส่งเสริมประสิทธิภาพศูนย์การศึกษาพิเศษ กลุ่มเครือข่าย 7 สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากครูในสถานศึกษา

2. ผู้วิจัยส่งหนังสือขอความอนุเคราะห์และแบบสอบถาม ซึ่งมีการระบุวันรับแบบสอบถามคืนทั้งหมดจำนวน 214 ฉบับ ถึงครูในสถานศึกษา กลุ่มเครือข่ายส่งเสริมประสิทธิภาพศูนย์การศึกษา

พิเศษ กลุ่มเครือข่าย 7 สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษทางแบบฟอร์ม Google form ถึงผู้วิจัย เพื่อความสะดวกในการส่งกลับคืนให้ผู้วิจัย

3. ผู้วิจัยตรวจสอบจำนวนและความถูกต้องของแบบสอบถามที่ได้รับกลับคืน ซึ่งผู้วิจัยได้ส่งแบบสอบถามให้กลุ่มตัวอย่างทั้งหมด จำนวน 214 ฉบับ ได้รับฉบับที่สมบูรณ์กลับคืน จำนวน 214 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามและนำแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์มาวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมสำเร็จ โดยดำเนินการ ดังนี้

1. วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยใช้สถิติพื้นฐาน ได้แก่ ความถี่และร้อยละ

2. วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับจิตวิญญาณความเป็นครูของครูการศึกษาพิเศษ กลุ่มเครือข่าย ส่งเสริมประสิทธิภาพศูนย์การศึกษาพิเศษ กลุ่มเครือข่าย 7 สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ โดยใช้สถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) โดยแปลความหมายค่าเฉลี่ย จิตวิญญาณความเป็นครูของครูการศึกษาพิเศษ กลุ่มเครือข่ายส่งเสริมประสิทธิภาพศูนย์การศึกษาพิเศษ กลุ่มเครือข่าย 7 สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ กำหนดเกณฑ์ ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2560, น.121)

ค่าเฉลี่ย	4.51 - 5.00	หมายถึง มีจิตวิญญาณความเป็นครูของครูการศึกษาพิเศษ อยู่ในระดับมากที่สุด
ค่าเฉลี่ย	3.51 - 4.50	หมายถึง มีจิตวิญญาณความเป็นครูของครูการศึกษาพิเศษ อยู่ในระดับมาก
ค่าเฉลี่ย	2.51 - 3.50	หมายถึง มีจิตวิญญาณความเป็นครูของครูการศึกษาพิเศษ อยู่ในระดับปานกลาง
ค่าเฉลี่ย	1.51 - 2.50	หมายถึง มีจิตวิญญาณความเป็นครูของครูการศึกษาพิเศษ อยู่ในระดับน้อย
ค่าเฉลี่ย	1.00 - 1.50	หมายถึง มีจิตวิญญาณความเป็นครูของครูการศึกษาพิเศษ อยู่ในระดับน้อยที่สุด

ขั้นตอนที่ 2 การศึกษาแนวทางการส่งเสริมจิตวิญญาณความเป็นครูของครูการศึกษาพิเศษ กลุ่มเครือข่ายส่งเสริมประสิทธิภาพศูนย์การศึกษาพิเศษ กลุ่มเครือข่าย 7 สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ

กลุ่มผู้ให้ข้อมูล

กลุ่มผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ ผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความรู้และประสบการณ์เรื่องจิตวิญญาณความเป็นครูของครูการศึกษาพิเศษ จำนวน 5 คน โดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Selection) มีคุณสมบัติตามเกณฑ์ ดังนี้

1. ผู้บริหารสถานศึกษา ที่มีวุฒิการศึกษาปริญญาโทหรือเทียบเท่า มีวิทยฐานะชำนาญการขึ้นไป สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ มีความรู้และประสบการณ์ทางการบริหารครูการศึกษาพิเศษมาแล้วไม่น้อยกว่า 10 ปี จำนวน 3 คน ได้แก่ นายวิชณุ โพธิ์ใจ ผู้อำนวยการชำนาญการพิเศษ โรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 23 จังหวัดพิษณุโลก ดร.กาญจนา ฮวดศรี ผู้อำนวยการเชี่ยวชาญ ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดนครสวรรค์ และนายวิทยา นุ่นโหมม ผู้อำนวยการชำนาญการ ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดพิจิตร

2. อาจารย์ในสถาบันอุดมศึกษา ที่มีความรู้และประสบการณ์เกี่ยวกับการศึกษาพิเศษ โดยเป็นอาจารย์ผู้สอนในมหาวิทยาลัย สาขาการศึกษาพิเศษ และมีประสบการณ์ในการสอนทางการศึกษาพิเศษมาแล้วไม่น้อยกว่า 5 ปี จำนวน 2 คน ได้แก่ อาจารย์จิรุตต์ ภูเจริญ ประธานสาขาการศึกษาพิเศษ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม และ อาจารย์กาญจนา สุขพิทักษ์ อาจารย์สาขาการศึกษาพิเศษ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

ลักษณะของเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบสัมภาษณ์ เรื่อง แนวทางการส่งเสริมจิตวิญญาณความเป็นครูของครูการศึกษาพิเศษ กลุ่มเครือข่ายส่งเสริมประสิทธิภาพศูนย์การศึกษาพิเศษ กลุ่มเครือข่าย 7 สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ ผู้วิจัยใช้แบบสัมภาษณ์ แนวทางการส่งเสริมจิตวิญญาณความเป็นครูของครูการศึกษาพิเศษ กลุ่มเครือข่ายส่งเสริมประสิทธิภาพศูนย์การศึกษาพิเศษ กลุ่มเครือข่าย 7 สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ โดยเลือกจากข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดของแต่ละด้าน ในขั้นตอนที่ 1 มาสร้างแบบสัมภาษณ์ แบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ให้สัมภาษณ์ มีลักษณะเป็นแบบเติมคำตอบ

ตอนที่ 2 แนวทางการส่งเสริมจิตวิญญาณความเป็นครูของครูการศึกษาพิเศษ กลุ่มเครือข่ายส่งเสริมประสิทธิภาพศูนย์การศึกษาพิเศษ กลุ่มเครือข่าย 7 สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ

มีลักษณะเป็นแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง (Structured Interview) จำนวน 5 ด้าน ด้านละ 1 ข้อ รวมทั้งสิ้น 5 ข้อ

การสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

การสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลแบบสัมภาษณ์ เรื่อง แนวทางการส่งเสริมจิตวิญญาณความเป็นครูของครูการศึกษาพิเศษ กลุ่มเครือข่ายส่งเสริมประสิทธิภาพศูนย์การศึกษาพิเศษ กลุ่มเครือข่าย 7 สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ มีขั้นตอน ดังนี้

1. ศึกษาเอกสาร หลักการสัมภาษณ์ การสร้างคำถาม เพื่อนำมาเป็นกรอบแนวคิดในการสร้างเครื่องมือให้ครอบคลุมขอบเขตเนื้อหาตามที่กำหนด

2. สร้างคำถามในการสัมภาษณ์ โดยนำข้อมูลที่ได้จากการศึกษาเอกสาร และข้อมูลจากแบบสอบถามจิตวิญญาณความเป็นครูของครูการศึกษาพิเศษ กลุ่มเครือข่ายส่งเสริมประสิทธิภาพศูนย์การศึกษาพิเศษ กลุ่มเครือข่าย 7 จากด้านการมีจิตวิญญาณความเป็นครูการศึกษาพิเศษที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดของแต่ละด้าน ขั้นตอนที่ 1 มาเป็นกรอบแนวคิดในการวิจัย

3. สร้างข้อคำถามให้ครอบคลุมจากการศึกษา ในขั้นตอนที่ 1 แล้วนำเสนออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อพิจารณาความถูกต้องเหมาะสม ความสอดคล้อง ความครอบคลุมเนื้อหา ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม จากนั้นนำแบบสอบถามมาปรับปรุงแก้ไขให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้นตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษา

4. ตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) เพื่อตรวจสอบความสอดคล้องระหว่างผลจากการศึกษา ในขั้นตอนที่ 1 กับข้อคำถาม และหาค่าดัชนีความสอดคล้องของแบบสัมภาษณ์ (Index of Item Objective Congruence: IOC) และความเหมาะสมของภาษาของแบบสัมภาษณ์ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น โดยนำแบบสอบถามเสนอผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 คน มีรายนามผู้เชี่ยวชาญ ดังนี้

4.1 ดร.ศฤงคาร ใจปันหา ผู้อำนวยการชำนาญการพิเศษ โรงเรียนพิจิตรปัญญานุกูล สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ

4.2 ดร.กาญจนา ฮวดศรี ผู้อำนวยการเชี่ยวชาญ ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัด นครสวรรค์ สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ

4.3 นางสาวชลธิชา เปรมปรี รองผู้อำนวยการชำนาญการ ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดพิจิตร สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ

โดยพิจารณาความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) แล้วนำคะแนนความสอดคล้องระหว่างผลจากการศึกษา ในขั้นตอนที่ 1 กับข้อคำถามที่ได้จากการลงความเห็นจากผู้เชี่ยวชาญ

ทั้ง 3 คน มาคำนวณค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของแบบสัมภาษณ์ เรื่อง แนวทางการส่งเสริมจิตวิญญาณความเป็นครูของครูการศึกษาพิเศษ กลุ่มเครือข่ายส่งเสริมประสิทธิภาพศูนย์การศึกษาพิเศษ กลุ่มเครือข่าย 7 สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ ได้กำหนดเกณฑ์ในการพิจารณา ดังนี้

- +1 หมายถึง แน่ใจว่าข้อความสอดคล้องกับผลจากการศึกษา ในขั้นตอนที่ 1
- 0 หมายถึง ไม่แน่ใจว่าข้อความสอดคล้องกับผลจากการศึกษา ในขั้นตอนที่ 1
- 1 หมายถึง แน่ใจว่าข้อความไม่สอดคล้องกับผลจากการศึกษา ในขั้นตอนที่ 1

ผู้เชี่ยวชาญพิจารณาความเหมาะสมของข้อความในแบบสัมภาษณ์ เรื่อง แนวทางการส่งเสริมจิตวิญญาณความเป็นครูของครูการศึกษาพิเศษ กลุ่มเครือข่ายส่งเสริมประสิทธิภาพศูนย์การศึกษาพิเศษ กลุ่มเครือข่าย 7 สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ และให้ข้อเสนอแนะในการแก้ไขหรือเพิ่มเติมของข้อความให้สมบูรณ์มีความเหมาะสม ตลอดจนปรับแก้ไขข้อความบางข้อความในการสื่อความหมายให้มีความชัดเจน

5. นำผลค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างนิยามศัพท์เฉพาะกับผลจากการศึกษา ในขั้นตอนที่ 1 ของผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 คน คำนวณหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) โดยคัดเลือกข้อความที่มีค่าดัชนีความสอดคล้องตั้งแต่ 0.50 ขึ้นไป ถือว่าเป็นข้อความที่นำไปใช้ได้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2560) ผลปรากฏว่า แบบสัมภาษณ์ เรื่อง แนวทางการบริหารหลักสูตรสถานศึกษา ของโรงเรียนมาตรฐานสากล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา น่าน ได้ข้อความที่สามารถนำไปใช้ได้ รวมทั้งสิ้น 5 ข้อ ได้ค่า IOC 1.00 ทุกข้อ (ผลการหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) อยู่ในภาคผนวก จ น.115)

6. จัดพิมพ์แบบสัมภาษณ์ที่สมบูรณ์ และเตรียมนำไปเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยวิธีการดังนี้

1. ผู้วิจัยติดต่อขอหนังสือขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร เพื่อขอความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูลด้วยการสัมภาษณ์
2. ผู้วิจัยติดต่อบุคคลที่ผู้ทรงคุณวุฒิที่ให้สัมภาษณ์เป็นรายบุคคล นัดวัน และเวลาในการสัมภาษณ์
3. ดำเนินการสัมภาษณ์ตามแนวประเด็นที่กำหนดไว้ในแบบสัมภาษณ์ ในระหว่างวันที่ 13 ถึงวันที่ 19 เดือน กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2567 โดยมีรายละเอียด ดังตาราง

ตาราง 3 แสดงวัน และเวลาที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากการสัมภาษณ์

ที่	รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิ	วันที่สัมภาษณ์	เวลาที่สัมภาษณ์
1	ดร.กาญจนา ฮวดศรี	13 กุมภาพันธ์ 2567	10.00 – 12.00 น.
2	นายวิษณุ โพธิ์ใจ	14 กุมภาพันธ์ 2567	10.00 – 12.00 น.
3	อาจารย์กาญจนา สุขพิทักษ์	15 กุมภาพันธ์ 2567	13.00 – 15.00 น.
4	อาจารย์จิรุตต์ ภูเจริญ	15 กุมภาพันธ์ 2567	15.00 – 17.00 น.
5	นายวิทยา นุ่นโฉม	19 กุมภาพันธ์ 2567	10.00 – 12.00 น.

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับแนวทางการส่งเสริมจิตวิญญาณความเป็นครูของครูการศึกษาพิเศษ กลุ่มเครือข่ายส่งเสริมประสิทธิภาพศูนย์การศึกษาพิเศษ กลุ่มเครือข่าย 7 สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ โดยมีวิธีการดำเนินการ ดังนี้

1. นำข้อมูลที่ได้จากวิธีการจดบันทึกและการบันทึกเสียง มาจัดพิมพ์เป็นข้อมูล
2. ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์มาสังเคราะห์ข้อมูลเป็นความเรียงแบบพรรณนา แล้วสรุปประเด็นเนื้อหาข้อมูลตามวัตถุประสงค์ ด้วยการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

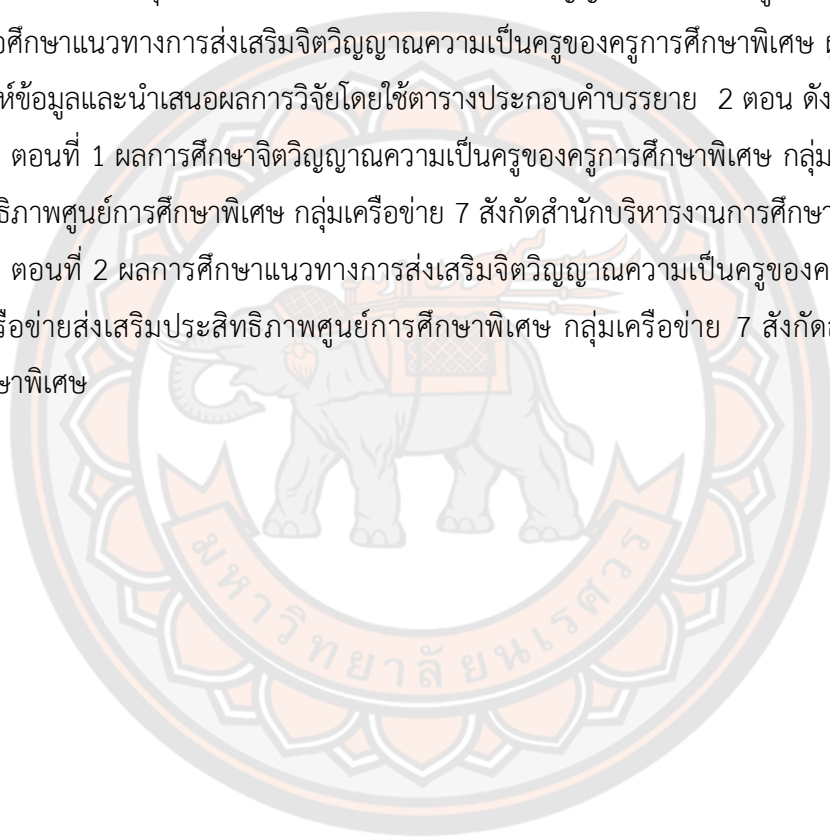
บทที่ 4

ผลการวิจัย

การวิจัยเรื่อง แนวทางการส่งเสริมจิตวิญญาณความเป็นครูของครูการศึกษาพิเศษ กลุ่มเครือข่ายส่งเสริมประสิทธิภาพศูนย์การศึกษาพิเศษ กลุ่มเครือข่าย 7 สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ มีวัตถุประสงค์ของการวิจัย เพื่อศึกษาจิตวิญญาณความเป็นครูของครูการศึกษาพิเศษ และเพื่อศึกษาแนวทางการส่งเสริมจิตวิญญาณความเป็นครูของครูการศึกษาพิเศษ ผู้วิจัยนำข้อมูลมาวิเคราะห์ข้อมูลและนำเสนอผลการวิจัยโดยใช้ตารางประกอบคำบรรยาย 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการศึกษาจิตวิญญาณความเป็นครูของครูการศึกษาพิเศษ กลุ่มเครือข่ายส่งเสริมประสิทธิภาพศูนย์การศึกษาพิเศษ กลุ่มเครือข่าย 7 สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ

ตอนที่ 2 ผลการศึกษาแนวทางการส่งเสริมจิตวิญญาณความเป็นครูของครูการศึกษาพิเศษ กลุ่มเครือข่ายส่งเสริมประสิทธิภาพศูนย์การศึกษาพิเศษ กลุ่มเครือข่าย 7 สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ

ตอนที่ 1 ผลการศึกษาจิตวิญญาณความเป็นครูของครูการศึกษาพิเศษ กลุ่มเครือข่ายส่งเสริม
ประสิทธิภาพศูนย์การศึกษาพิเศษ กลุ่มเครือข่าย 7 สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ

ตาราง 4 แสดงจำนวนและร้อยละของข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ข้อมูลทั่วไป	n = 214	
	จำนวน	ร้อยละ
1. เพศ		
1.1 ชาย	52	24.30
1.2 หญิง	162	75.70
2. วุฒิการศึกษาทางการศึกษาพิเศษ		
2.1 มีวุฒิปริญญาทางการศึกษาพิเศษ	71	33.18
2.2 วุฒิปับตรผ่านการอบรมด้านการสอนคนพิการตามหลักสูตรที่ ก.ค.ศ. รับรอง	81	37.85
2.3 ไม่มีวุฒิปริญญาทางการศึกษาพิเศษ	62	28.97
3. ประสบการณ์การทำงาน		
3.1 น้อยกว่า 5 ปี	132	61.68
3.2 5-10 ปี	54	25.23
3.3 มากกว่า 10 ปี	28	13.09
รวม	214	100

จากตาราง 4 แสดงจำนวนและร้อยละของข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่า ครูผู้สอนใน ศูนย์การศึกษาพิเศษ กลุ่มเครือข่ายส่งเสริมประสิทธิภาพศูนย์การศึกษาพิเศษ กลุ่มเครือข่าย 7 สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 214 คน แบ่งเป็น เพศชาย จำนวน 52 คน คิดเป็นร้อยละ 24.30 และเพศหญิง จำนวน 162 คน คิดเป็นร้อยละ 75.70 วุฒิปริญญาทางการศึกษาพิเศษ จำนวน 71 คน คิดเป็นร้อยละ 33.18 วุฒิบัตรผ่านการอบรมด้านการสอนคนพิการตามหลักสูตรที่ ก.ค.ศ. รับรอง จำนวน 81 คน คิดเป็นร้อยละ 37.85 และไม่มีวุฒิปริญญาทางการศึกษาพิเศษ จำนวน 62 คน คิดเป็นร้อยละ 28.97 ประสบการณ์การทำงานน้อยกว่า 5 ปี จำนวน 132 คน คิดเป็นร้อยละ 61.68 ประสบการณ์การทำงาน 5-10 ปี จำนวน 54 คน คิดเป็นร้อยละ 25.23 และประสบการณ์การทำงานมากกว่า 10 ปี จำนวน 28 คน คิดเป็นร้อยละ 13.09 ตามลำดับ

ตาราง 5 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับจิตวิญญาณความเป็นครูของครู การศึกษาพิเศษ กลุ่มเครือข่ายส่งเสริมประสิทธิภาพศูนย์การศึกษาพิเศษ กลุ่มเครือข่าย 7 สังกัด สำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ ในภาพรวม

ที่	จิตวิญญาณความเป็นครู ของครูการศึกษาพิเศษ	n = 214		ระดับ จิตวิญญาณ ความเป็นครู	
		\bar{X}	S.D.	อันดับ	อันดับ
1	ด้านความรักและศรัทธาในวิชาชีพครู	4.55	0.46	มากที่สุด	3
2	ด้านการมีคุณธรรม จริยธรรม	4.64	0.43	มากที่สุด	1
3	ด้านการเป็นแบบอย่างที่ดีต่อศิษย์	4.56	0.45	มากที่สุด	2
4	ด้านการจัดการเรียนรู้ที่ตอบสนองความแตกต่าง ระหว่างบุคคล	4.51	0.49	มากที่สุด	4
5	ด้านการพัฒนาตนเอง	4.44	0.49	มาก	5
รวม		4.55	0.40	มากที่สุด	

จากตาราง 5 จิตวิญญาณความเป็นครูของครูการศึกษาพิเศษ กลุ่มเครือข่ายส่งเสริม ประสิทธิภาพศูนย์การศึกษาพิเศษ กลุ่มเครือข่าย 7 สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ ในภาพรวม อยู่ในระดับมากที่สุด (\bar{X} = 4.55) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการมีคุณธรรม จริยธรรม อยู่ในระดับมากที่สุด (\bar{X} = 4.64) รองลงมา คือ ด้านการเป็นแบบอย่าง ที่ดีต่อศิษย์ อยู่ในระดับมากที่สุด (\bar{X} = 4.56) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านการพัฒนาตนเอง อยู่ในระดับมาก (\bar{X} = 4.44) ตามลำดับ

ตาราง 6 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับจิตวิญญาณความเป็นครูของครู การศึกษาพิเศษ กลุ่มเครือข่ายส่งเสริมประสิทธิภาพศูนย์การศึกษาพิเศษ กลุ่มเครือข่าย 7 สังกัด สำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ ด้านความรักและศรัทธาในวิชาชีพครู

ที่	ด้านความรักและศรัทธาในวิชาชีพครู	n = 214		ระดับ	
		\bar{X}	S.D.	จิตวิญญาณ ความเป็นครู	อันดับ
1	ครูประกอบวิชาชีพครูการศึกษาพิเศษด้วยความภาคภูมิใจ	4.54	0.60	มากที่สุด	5
2	ครูแสดงพฤติกรรมดีทั้งต่อหน้าและลับหลังเพื่อนร่วมวิชาชีพ	4.50	0.63	มาก	6
3	ครูปฏิบัติตามจรรยาบรรณวิชาชีพที่คุรุสภา กำหนด	4.55	0.62	มากที่สุด	4
4	ครูเข้าร่วมกิจกรรมทางวิชาชีพครูอย่างสม่ำเสมอ	4.48	0.63	มาก	7
5	ครูปฏิบัติหน้าที่ด้วยความมุ่งมั่นตั้งใจ	4.60	0.58	มากที่สุด	2
6	ครูเสียสละ และอุทิศเวลาเพื่อพัฒนาทักษะพื้นฐานของผู้เรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ	4.59	0.57	มากที่สุด	3
7	ครูรักและมีความสุขในการสอนผู้เรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ	4.61	0.59	มากที่สุด	1
รวม		4.55	0.46	มากที่สุด	

จากตาราง 6 จิตวิญญาณความเป็นครูของครูการศึกษาพิเศษ กลุ่มเครือข่ายส่งเสริมประสิทธิภาพศูนย์การศึกษาพิเศษ กลุ่มเครือข่าย 7 สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ ด้านความรักและศรัทธาในวิชาชีพครู พบว่า ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด (\bar{X} = 4.55) เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือครูรักและมีความสุขในการสอนผู้เรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ อยู่ในระดับมากที่สุด (\bar{X} = 4.61) รองลงมา คือ ครูปฏิบัติหน้าที่ด้วยความมุ่งมั่นตั้งใจ อยู่ในระดับมากที่สุด (\bar{X} = 4.60) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ครูเข้าร่วมกิจกรรมทางวิชาชีพครูอย่างสม่ำเสมอ อยู่ในระดับมาก (\bar{X} = 4.48) ตามลำดับ

ตาราง 7 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับจิตวิญญาณความเป็นครูของครู การศึกษาพิเศษ กลุ่มเครือข่ายส่งเสริมประสิทธิภาพศูนย์การศึกษาพิเศษ กลุ่มเครือข่าย 7 สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ ด้านการมีคุณธรรม จริยธรรม

ที่	ด้านการมีคุณธรรม จริยธรรม	n = 214		ระดับ	
		\bar{x}	S.D.	จิตวิญญาณ ความเป็นครู	อันดับ
1	ครูให้ความรักและเอ็นดูกับผู้เรียนที่มีความ ต้องการจำเป็นพิเศษ	4.69	0.49	มากที่สุด	1
2	ครูให้ความช่วยเหลือ ดูแล เอาใจใส่ผู้เรียนที่มี ความต้องการจำเป็นพิเศษ	4.67	0.52	มากที่สุด	4
3	ครูมุ่งมั่นพัฒนาทักษะพื้นฐานของผู้เรียนที่มี ความต้องการจำเป็นพิเศษ	4.64	0.53	มากที่สุด	6
4	ครูอดทนต่อสถานการณ์ต่าง ๆ ในการดูแล ผู้เรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ	4.58	0.59	มากที่สุด	8
5	ครูจริงใจต่อผู้เรียน ไม่เรียกร้องรับผลประโยชน์ จากผู้เรียนและผู้ปกครองของผู้เรียน	4.68	0.58	มากที่สุด	3
6	ครูปฏิบัติตามระเบียบราชการ อย่างเคร่งครัด	4.54	0.62	มากที่สุด	9
7	ครูปฏิบัติต่อผู้เรียนทุกคนอย่างเท่าเทียมและ เสมอภาค	4.64	0.57	มากที่สุด	6
8	ครูยอมรับความแตกต่างระหว่างบุคคลของ ผู้เรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ	4.67	0.53	มากที่สุด	4
9	ครูเคารพในศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ของผู้เรียน	4.69	0.56	มากที่สุด	1
รวม		4.64	0.43	มากที่สุด	

จากตาราง 7 จิตวิญญาณความเป็นครูของครูการศึกษาพิเศษ กลุ่มเครือข่ายส่งเสริม
ประสิทธิภาพศูนย์การศึกษาพิเศษ กลุ่มเครือข่าย 7 สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ
ด้านการมีคุณธรรม จริยธรรม พบว่า ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด (\bar{X} = 4.64) เมื่อพิจารณารายข้อ
พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ครูให้ความรักและเอ็นดูกับผู้เรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ
กับครูเคารพในศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ของผู้เรียน อยู่ในระดับมากที่สุด (\bar{X} = 4.69) รองลงมา คือ
ครูจริงใจต่อผู้เรียน ไม่เรียกร้องรับผลประโยชน์จากผู้เรียนและผู้ปกครองของผู้เรียน อยู่ในระดับมาก
ที่สุด (\bar{X} = 4.68) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ครูปฏิบัติตามระเบียบราชการอย่างเคร่งครัด อยู่ใน
ระดับมากที่สุด (\bar{X} = 4.54) ตามลำดับ

ตาราง 8 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับจิตวิญญาณความเป็นครูของครู การศึกษาพิเศษ กลุ่มเครือข่ายส่งเสริมประสิทธิภาพศูนย์การศึกษาพิเศษ กลุ่มเครือข่าย 7 สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ ด้านการเป็นแบบอย่างที่ดีต่อศิษย์

ที่	ด้านการเป็นแบบอย่างที่ดีต่อศิษย์	n = 214		ระดับ	
		\bar{x}	S.D.	จิตวิญญาณ ความเป็นครู	อันดับ
1	ครูประพฤติตนเป็นแบบอย่างที่ดีต่อผู้เรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ	4.51	0.59	มากที่สุด	6
2	ครูหลีกเลี่ยงการกระทำที่รุนแรงต่อผู้เรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ	4.63	0.51	มากที่สุด	1
3	ครูรักษาิริยามารยาทที่งดงามให้เหมาะสมกับครูการศึกษาพิเศษอยู่เสมอ	4.54	0.58	มากที่สุด	5
4	ครูวางตัวต่อผู้เรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษอย่างเหมาะสม	4.58	0.57	มากที่สุด	2
5	ครูแต่งกายสุภาพเรียบร้อยเหมาะสมกับกาลเทศะอยู่เสมอ	4.50	0.58	มาก	7
6	ครูประพฤติตนอย่างเหมาะสมทั้งต่อหน้าและลับหลังผู้เรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ	4.57	0.61	มากที่สุด	3
7	ครูเป็นผู้นำและพานักเรียนเข้าร่วมกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับวัฒนธรรมประเพณีที่ดีงามของไทย	4.56	0.62	มากที่สุด	4
รวม		4.56	0.45	มากที่สุด	

จากตาราง 8 จิตวิญญาณอันความเป็นครูของครูการศึกษาพิเศษ กลุ่มเครือข่ายส่งเสริม
ประสิทธิภาพศูนย์การศึกษาพิเศษ กลุ่มเครือข่าย 7 สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ
ด้านการเป็นแบบอย่างที่ดีต่อศิษย์ พบว่า ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด (\bar{X} = 4.56) เมื่อพิจารณา
รายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ครูหลีกเลี่ยงการกระทำที่รุนแรงต่อผู้เรียนที่มีความต้องการ
จำเป็นพิเศษ อยู่ในระดับมากที่สุด (\bar{X} = 4.63) รองลงมา คือ ครูวางตัวต่อผู้เรียนที่มีความต้องการ
จำเป็นพิเศษอย่างเหมาะสม อยู่ในระดับมากที่สุด (\bar{X} = 4.58) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ
ครูแต่งกายสุภาพเรียบร้อยเหมาะสมกับกาลเทศะอยู่เสมอ อยู่ในระดับมาก (\bar{X} = 4.50) ตามลำดับ

ตาราง 9 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับจิตวิญญาณความเป็นครูของครูการศึกษาพิเศษ กลุ่มเครือข่ายส่งเสริมประสิทธิภาพศูนย์การศึกษาพิเศษ กลุ่มเครือข่าย 7 สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ ด้านการจัดการเรียนรู้ที่ตอบสนองความแตกต่างระหว่างบุคคล

ที่	ด้านการจัดการเรียนการสอนที่ตอบสนองความแตกต่างระหว่างบุคคล	n = 214		ระดับ	อันดับ
		\bar{x}	S.D.	จิตวิญญาณความเป็นครู	
1	ครูจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP) ให้เหมาะสมกับผู้เรียนเป็นรายบุคคล	4.61	0.59	มากที่สุด	1
2	ครูคิดค้น ข้อมูลและปรับวิธีการจัดการเรียนการสอนอยู่เสมอ	4.52	0.62	มากที่สุด	4
3	ครูนำความรู้ประสบการณ์ที่มีมาจัดการเรียนการสอนได้อย่างเหมาะสมสอดคล้องกับศักยภาพผู้เรียน	4.50	0.58	มาก	6
4	ครูจัดการเรียนการสอนเฉพาะทางด้านการศึกษาพิเศษได้อย่างเชี่ยวชาญ	4.33	0.70	มาก	7
5	ครูกำหนดเป้าหมายในการทำงานเพื่อให้ผู้เรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษมีพัฒนาการที่ดีขึ้น	4.55	0.59	มากที่สุด	2
6	ครูให้แรงเสริมผู้เรียนเพื่อสร้างแรงจูงใจในการเรียนรู้และพัฒนาทักษะพื้นฐานที่จำเป็น	4.53	0.58	มากที่สุด	3
7	ครูนำหลักจิตวิทยามาใช้ในการจัดการเรียนการสอนผู้เรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ	4.51	0.60	มากที่สุด	5
รวม		4.51	0.49		

จากตาราง 9 จิตวิญญาณความเป็นครูของครูการศึกษาพิเศษ กลุ่มเครือข่ายส่งเสริม
ประสิทธิภาพศูนย์การศึกษาพิเศษ กลุ่มเครือข่าย 7 สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ
ด้านการจัดการเรียนรู้ที่ตอบสนองความแตกต่างระหว่างบุคคล พบว่า ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก
ที่สุด (\bar{X} = 4.51) เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ครูจัดทำแผนการจัดการศึกษา
เฉพาะบุคคล (IEP) ให้เหมาะสมกับผู้เรียนเป็นรายบุคคล อยู่ในระดับมากที่สุด (\bar{X} = 4.61) รองลงมา
คือ ครูกำหนดเป้าหมายในการทำงานเพื่อให้ผู้เรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษมีพัฒนาการที่ดีขึ้น
อยู่ในระดับมากที่สุด (\bar{X} = 4.55) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ครูจัดการเรียนการสอนเฉพาะทางด้าน
การศึกษาพิเศษได้อย่างเชี่ยวชาญ อยู่ในระดับมาก (\bar{X} = 4.33) ตามลำดับ

ตาราง 10 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับจิตวิญญาณความเป็นครูของครู
การศึกษาพิเศษ กลุ่มเครือข่ายส่งเสริมประสิทธิภาพศูนย์การศึกษาพิเศษ กลุ่มเครือข่าย 7 สังกัด
สำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ ด้านการพัฒนาตนเอง

ที่	ด้านการพัฒนาตนเอง	n = 214		ระดับ จิตวิญญาณ ความเป็นครู	อันดับ
		\bar{x}	S.D.		
1	ครูพัฒนาตนเองให้มีความรู้ ทักษะความสามารถ ในด้านการจัดการเรียนการสอน จากการเข้าร่วม อบรมเพื่อพัฒนาตนเองอยู่เสมอ	4.51	0.60	มากที่สุด	1
2	ครูพัฒนาตนเองโดยมีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ด้าน การจัดการเรียนการสอน ผ่านกระบวนการ ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC)	4.48	0.58	มาก	2
3	ครูรับรู้ข้อมูล ข่าวสาร เพื่อให้ทันต่อการ เปลี่ยนแปลงของเหตุการณ์บ้านเมืองอยู่เสมอ	4.42	0.64	มาก	4
4	ครูนำความรู้และเทคโนโลยี มาประยุกต์ใช้ ในการปฏิบัติงานด้านการศึกษาพิเศษ	4.36	0.63	มาก	5
5	ครูนำความรู้และเทคโนโลยี มาประยุกต์ใช้ ในการจัดการเรียนการสอนผู้เรียนที่มีความต้องการ จำเป็นพิเศษ	4.44	0.60	มาก	3
รวม		4.44	0.49	มาก	

จากตาราง 10 จิตวิญญานความเป็นครูของครูการศึกษาพิเศษ กลุ่มเครือข่ายส่งเสริม
ประสิทธิภาพศูนย์การศึกษาพิเศษ กลุ่มเครือข่าย 7 สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ
ด้านการพัฒนาตนเอง พบว่า ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก (\bar{X} = 4.44) เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า
ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ครูพัฒนาตนเองให้มีความรู้ ทักษะความสามารถในด้านการจัดการเรียน
การสอน จากการเข้าร่วมอบรมเพื่อพัฒนาตนเองอยู่เสมอ อยู่ในระดับมากที่สุด (\bar{X} = 4.51)
รองลงมา คือ ครูพัฒนาตนเองโดยมีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ด้านการจัดการเรียนการสอนผ่าน
กระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) อยู่ในระดับมาก (\bar{X} = 4.48) และข้อที่มี
ค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ครูนำความรู้และเทคโนโลยี มาประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติงานด้านการศึกษาพิเศษ
อยู่ในระดับมาก (\bar{X} = 4.36) ตามลำดับ

ตอนที่ 2 ผลการศึกษาแนวทางการส่งเสริมจิตวิญญาณความเป็นครูของครูการศึกษาพิเศษ กลุ่มเครือข่ายส่งเสริมประสิทธิภาพศูนย์การศึกษาพิเศษ กลุ่มเครือข่าย 7 สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ

ผู้วิจัยได้ดำเนินการสัมภาษณ์แนวทางการส่งเสริมจิตวิญญาณความเป็นครูของครูการศึกษาพิเศษ กลุ่มเครือข่ายส่งเสริมประสิทธิภาพศูนย์การศึกษาพิเศษ กลุ่มเครือข่าย 7 สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ โดยสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 คน สามารถแสดงผลการสัมภาษณ์ ได้ดังนี้

1. ด้านความรักและศรัทธาในวิชาชีพครู

จากประเด็นการสัมภาษณ์ ท่านมีแนวทางส่งเสริมให้ครูการศึกษาพิเศษเข้าร่วมกิจกรรมทางวิชาชีพครู จนทำให้ครูเกิดความรักและศรัทธาในวิชาชีพได้อย่างไร ผู้ทรงคุณวุฒิได้ให้ความเห็นไว้ดังนี้

1.1 ผู้บริหารสถานศึกษาควรส่งเสริมให้ครูเข้าร่วมกิจกรรมทางวิชาชีพครู อบรม พัฒนาตนเองตามหลักสูตรต่าง ๆ จากหน่วยงานจากต้นสังกัดหรือหน่วยงานที่สนใจ ดังคำสัมภาษณ์ต่อไปนี้

...ผู้บริหารปฐมนิเทศ อธิบาย ชี้แจงให้ครูการศึกษาพิเศษทราบถึงบทบาทและหน้าที่ของครูตามจรรยาบรรณวิชาชีพ ส่งเสริมให้ครูการศึกษาพิเศษ เข้าร่วมกิจกรรมทางวิชาชีพครูคือ ส่งเสริมให้ครูการศึกษาพิเศษเข้าร่วมอบรมหลักสูตรต่าง ๆ ทางการศึกษาพิเศษ ทั้งการอบรมครูด้านการสอนคนพิการ พ.ค.ก. และกิจกรรมทางวิชาชีพครูอื่นที่สำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษจัดขึ้น

(ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 1, 13 กุมภาพันธ์ 2567)

...ผู้บริหารส่งเสริมและเชิญชวนให้ครูเข้าร่วมกิจกรรมพัฒนาวิชาชีพ คือการอบรม และเสริมสร้างจรรยาบรรณวิชาชีพทั้งจากหน่วยงานต้นสังกัด คือ สำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษและจากสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน และส่งเสริมให้ครูการศึกษาพิเศษเข้าร่วมอบรมพัฒนาอย่างเข้มตำแหน่งครูผู้ช่วย

(ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 5, 19 กุมภาพันธ์ 2567)

...ผู้บริหารควรบูรณาการในเรื่องจิตวิญญาณความเป็นครู หน้าที่ความเป็นครู การรักการศรัทธาในวิชาชีพครู และส่งเสริมให้ครูเข้าร่วมกิจกรรมทางวิชาชีพครู เพื่อให้ครูเกิดความรักและศรัทธาในวิชาชีพครู

(ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 3, 15 กุมภาพันธ์ 2567)

...อธิบาย ชี้แจงให้ผู้ปฏิบัติสร้างความตระหนักในบทบาทและหน้าที่เรื่องการปฏิบัติตนในฐานะที่เป็นผู้ประกอบวิชาชีพครู เนื่องจากเป็นอาชีพที่สังคมมองและคาดหวังต่อค่าว่าครูเป็นอย่างสูง เพราะครูเป็นเบ้าหลอมให้กับสังคมในลักษณะการปฏิบัติงานในเรื่องกรอบการเป็นผู้ประพฤตินี้ รวมทั้งการส่งเสริมเชิญชวนให้ครูเข้าร่วมกิจกรรมที่ทางวิชาชีพครูจัดขึ้น เพื่อยกระดับวิชาชีพครูให้สูงขึ้น

(ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 4, 15 กุมภาพันธ์ 2567)

1.2 ผู้บริหารสถานศึกษาควรส่งเสริมให้ครูจัดตั้งกลุ่มชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) เพื่อสร้างเครือข่ายวิชาชีพครูและวิชาเอกของตนเอง ดังคำสัมภาษณ์ต่อไปนี้

...ผู้บริหารควรส่งเสริมให้ครูการศึกษาพิเศษทำกิจกรรมชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) ในวิชาชีพครู เพื่อให้ครูการศึกษาพิเศษสร้างเครือข่ายวิชาชีพและวิชาเอกของตนเอง

(ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 2, 14 กุมภาพันธ์ 2567)

...กิจกรรมชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) ก็เป็นกิจกรรมทางวิชาชีพครูอย่างหนึ่ง ที่ผู้บริหารควรส่งเสริมให้ครูเข้าร่วมเพื่อร่วมกันแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นกับผู้เรียน และพูดคุยแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นในการทำงาน รวมถึงพูดคุยเกี่ยวกับวิชาชีพเพื่อยกระดับวิชาชีพครูให้สูงขึ้น

(ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 5, 19 กุมภาพันธ์ 2567)

...ผู้บริหารควรส่งเสริมให้ครูจัดตั้งกลุ่มชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) เพื่อรวมพูดคุย แลกเปลี่ยนเรียนรู้กับเพื่อนร่วมวิชาชีพครูด้วยกัน

(ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 1, 13 กุมภาพันธ์ 2567)

1.3 ผู้บริหารสถานศึกษาควรสร้างความตระหนักให้ครูการศึกษาพิเศษที่ไม่ได้จบวิชาชีพครูมาโดยตรง ศึกษาต่อในระดับประกาศนียบัตรบัณฑิตวิชาชีพครู เพื่อให้มีความรู้และเข้าใจเกี่ยวกับวิชาชีพครู ดังคำสัมภาษณ์ต่อไปนี้

...ผู้บริหารควรส่งเสริมให้ครูการศึกษาพิเศษที่ไม่ได้จบครูมาโดยตรง เช่น นักกิจกรรมบำบัด นักกายภาพบำบัด ศึกษาต่อในระดับประกาศนียบัตรบัณฑิตวิชาชีพครู เพื่อให้รู้และเข้าใจเกี่ยวกับวิชาชีพครู ทั้งมาตรฐานการปฏิบัติงาน มาตรฐานการปฏิบัติตน หรือจรรยาบรรณวิชาชีพ

(ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 1, 13 กุมภาพันธ์ 2567)

...ควรส่งเสริมให้ครูที่ไม่ได้จบครูมาโดยตรง เช่น นักสหวิชาชีพ ทั้งนักกายภาพบำบัด นักกิจกรรมบำบัด แพทย์แผนไทย ศึกษาต่อในระดับประกาศนียบัตรบัณฑิตวิชาชีพครู เพื่อให้เข้าใจในมาตรฐานวิชาชีพครู

(ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 5, 19 กุมภาพันธ์ 2567)

2. ด้านการมีคุณธรรม จริยธรรม

จากประเด็นการสัมภาษณ์ ท่านมีแนวทางส่งเสริมให้ครูการศึกษาพิเศษปฏิบัติตน เพื่อให้เป็นไปตามระเบียบของทางราชการได้อย่างไร ผู้ทรงคุณวุฒิได้ให้ความเห็นไว้ดังนี้

2.1 ผู้บริหารสถานศึกษาควรปฐมนิเทศครู และบุคลากร ที่บรรจุใหม่ อบรมให้ความรู้ เกี่ยวกับวิธีปฏิบัติตนอย่างเหมาะสมตามระเบียบของทางราชการ ซึ่งให้เห็นว่า การปฏิบัติตนตามระเบียบของทางราชการจะเกิดประโยชน์และเกิดโทษอย่างไรหากไม่ปฏิบัติตามให้เป็นไปตามกรอบระเบียบของทางราชการ ดังคำสัมภาษณ์ต่อไปนี้

...ปฐมนิเทศครู บุคลากร ในการปฏิบัติงานให้เป็นไปตามระเบียบของทางราชการ ให้ฝ่ายบุคคลทำระเบียบของทางราชการชี้แจงบุคลากรในการประชุมประจำเดือน และชี้แจงให้บุคลากรทราบเกี่ยวกับระเบียบของทางราชการ ส่งเสริมให้ครูเข้าร่วมอบรมในเรื่องของระเบียบวินัย ความก้าวหน้าทางวิชาชีพครู และวิทยฐานะของครู และทำโครงการพัฒนาบุคลากรในเรื่องการพัฒนาด้านตามระเบียบวินัย การปฏิบัติงานและการปฏิบัติตนตามระเบียบราชการตามกฎหมาย ตามระเบียบวิชาชีพครู

(ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 1, 13 กุมภาพันธ์ 2567)

...ผู้บริหารควรชี้แจงบุคลากร ในการปฏิบัติงานให้เป็นไปตามระเบียบของทางราชการ กำกับ ติดตาม บุคลากรให้ปฏิบัติตามระเบียบของทางราชการ

(ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 4, 15 กุมภาพันธ์ 2567)

...จัดอบรมให้ความรู้ครูในเรื่องระเบียบวินัย และส่งเสริมให้ครูเข้าร่วมอบรมในเรื่องของระเบียบวินัยของทางราชการทั้งจากหน่วยงานจากต้นสังกัด ได้แก่ สำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ หน่วยงานภายนอก

(ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 5, 19 กุมภาพันธ์ 2567)

...จัดอบรมในเรื่อง ระเบียบวินัยของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา อบรมจรรยาบรรณวิชาชีพครูและแนวทางพัฒนาวิชาชีพครู

(ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 2, 14 กุมภาพันธ์ 2567)

2.2 ผู้บริหารสถานศึกษาควรส่งเสริมให้ครูตระหนักในเรื่องของระเบียบวินัยของทางราชการ การปฏิบัติตนตามระเบียบของทางราชการ ดังคำสัมภาษณ์ต่อไปนี้

...สร้างความตระหนักเรื่องระเบียบวินัยของทางราชการ ซึ่งให้เห็นว่าการปฏิบัติตนตามระเบียบของทางราชการจะเกิดประโยชน์และเกิดโทษอย่างไรหากไปปฏิบัติตามให้ เป็นไปตามกรอบระเบียบของทางราชการ

(ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 4, 15 กุมภาพันธ์ 2567)

...ผู้บริหารควรสร้างความตระหนักเรื่องระเบียบวินัยของทางราชการ ให้กับครูที่บรรจุเป็นข้าราชการทราบเกี่ยวกับระเบียบของทางราชการ

(ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 3, 15 กุมภาพันธ์ 2567)

2.3 ผู้บริหารสถานศึกษาควรสร้างความตระหนักให้ครูศึกษาหาความรู้เกี่ยวกับการประพฤติตนตามระเบียบของทางราชการด้วยตนเองผ่านการสืบค้นข้อมูลออนไลน์หรือฐานข้อมูล ดังคำสัมภาษณ์ต่อไปนี้

...ส่งเสริมให้ครูศึกษาหาความรู้เกี่ยวกับการประพฤติตนตามระเบียบของทางราชการ ผ่านการสืบค้นด้วยตนเองทางอินเทอร์เน็ต

(ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 5, 19 กุมภาพันธ์ 2567)

...ส่งเสริมให้ครูศึกษาเกี่ยวกับระเบียบของทางราชการ ผ่านทางสืบค้นข้อมูลออนไลน์

(ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 3, 15 กุมภาพันธ์ 2567)

2.4 ผู้บริหารสถานศึกษาควรประเมินการปฏิบัติงานของครูตามกรอบมาตรฐานการปฏิบัติงานและมาตรฐานการปฏิบัติตน (จรรยาบรรณวิชาชีพครู) ดังคำสัมภาษณ์ต่อไปนี้

...ประเมินครูผู้ช่วยตามกรอบมาตรฐานการปฏิบัติงานและมาตรฐานการปฏิบัติตน ซึ่งกรอบที่ใช้ในการประเมินครูผู้ช่วยนั้นจะครอบคลุมในเรื่องของระเบียบของทางราชการไว้อยู่แล้ว

(ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 1, 13 กุมภาพันธ์ 2567)

...ผู้บริหารประเมินครูผู้ช่วยที่บรรจุใหม่ตามกรอบจรรยาบรรณวิชาชีพครู และวินัยของทางราชการ ซึ่งเป็นกรอบที่กำหนดไว้ในการประเมินครูผู้ช่วยที่มาบรรจุใหม่อยู่แล้ว

(ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 5, 19 กุมภาพันธ์ 2567)

3. ด้านการเป็นแบบอย่างที่ดีต่อศิษย์

จากประเด็นการสัมภาษณ์ ท่านมีแนวทางส่งเสริมให้ครูการศึกษาพิเศษแต่งกายสุภาพเรียบร้อย เหมาะสมกับกาลเทศะได้อย่างไร ผู้ทรงคุณวุฒิได้ให้ความเห็นไว้ดังนี้

3.1 ผู้บริหารสถานศึกษาควรกำหนดวันแต่งกายให้ชัดเจน พร้อมเพียงเหมาะสมกับโอกาสและสถานที่ ดังคำสัมภาษณ์ต่อไปนี้

...ส่งเสริมให้ครูแต่งกายให้สุภาพเรียบร้อย โดยการกำหนดวันแต่งกายประจำวันขึ้น เพื่อให้ครูแต่งกายเหมือนกัน พร้อมเพียงกัน และเหมาะสมกับความเป็นครู

(ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 1, 13 กุมภาพันธ์ 2567)

...กำหนดวันในการแต่งกาย เพื่อให้ครูแต่งกายเป็นระเบียบทุกคน รวมทั้งสร้างจิตสำนึกในการแต่งกายให้เหมาะสมกับความเป็นครู

(ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 2, 14 กุมภาพันธ์ 2567)

...กำหนดวันแต่งกาย เช่น สวมชุดกากีในวันจันทร์ เพื่อให้ครูแต่งกายให้เหมาะสมกับความเป็นครู และเหมาะสมกับสภาพการจัดการเรียนการสอน และตามพิธีการที่หน่วยงานตนเองและหน่วยงานอื่น ๆ จัดขึ้น รวมทั้งการแต่งกายไปในสถานที่ที่เป็นแหล่งรวมของผู้คน ควรแต่งกายให้เหมาะสมกับโอกาสและสถานที่

(ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 5, 19 กุมภาพันธ์ 2567)

3.2 ผู้บริหารสถานศึกษาควรจัดทำข้อมูลประชาสัมพันธ์ รมรณรงค์ให้ครูเกิดจิตสำนึกในการแต่งกายให้เหมาะสมตามกาลเทศะ ดังคำสัมภาษณ์ต่อไปนี้

...ผู้บริหารรมรณรงค์ให้ครูเกิดจิตสำนึกในการแต่งกาย ชี้แจงให้เห็นถึงการประกอบอาชีพครู ซึ่งเป็นอาชีพที่สังคมคาดหวัง จุดเริ่มต้นของการตัดสินใจตัดสินใจคนอื่นเริ่มต้นจากการมอง การแต่งกายสุภาพเรียบร้อยจะทำให้ผู้อื่นมองในมุมมองเชิงบวก และการแต่งตัวให้ถูกตามกาลเทศะ เป็นการแต่งตัวเพื่อให้เกียรติกับบุคคลและสถานที่

(ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 4, 15 กุมภาพันธ์ 2567)

...ส่งเสริม ปลูกฝัง ให้ครูแต่งกายให้สุภาพเรียบร้อย เหมาะสมกับกาลเทศะ เนื่องจากครูเป็นอาชีพที่อยู่ในที่แจ้ง ซึ่งเป็นอาชีพที่ถูกจ้องมองจากคนในสังคม

(ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 3, 15 กุมภาพันธ์ 2567)

...จัดทำข้อมูลประชาสัมพันธ์เรื่องการแต่งกาย มอบรางวัลให้กับผู้ที่แต่งกายกายถูกระเบียบเรียบร้อย และสร้างขวัญกำลังใจในการแต่งกายในโอกาสต่าง ๆ ให้เหมาะสมกับกาลเทศะ

(ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 2, 14 กุมภาพันธ์ 2567)

3.3 ผู้บริหารสถานศึกษาควรเปิดโอกาสให้ครูมีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับระเบียบการแต่งกายของครูในแต่ละวัน ดังคำสัมภาษณ์ต่อไปนี้

...ผู้บริหารควรเปิดโอกาสให้ครูมีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับระเบียบการแต่งกายของครูในแต่ละวัน ผ่านการประชุมประจำเดือน

(ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 1, 13 กุมภาพันธ์ 2567)

...เปิดโอกาสให้ครูแสดงออก มีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการแต่งกายของครูในแต่ละวัน

(ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 5, 19 กุมภาพันธ์ 2567)

4. ด้านการจัดการเรียนการสอนที่ตอบสนองความแตกต่างระหว่างบุคคล

จากประเด็นการสัมภาษณ์ ท่านมีแนวทางส่งเสริมให้ครูการศึกษาพิเศษจัดการเรียนการสอนเฉพาะทางให้เกิดความเชี่ยวชาญได้อย่างไร ผู้ทรงคุณวุฒิได้ให้ความเห็นไว้ดังนี้

4.1 ผู้บริหารสถานศึกษาควรส่งเสริมให้ครูเข้าศึกษาต่อระดับปริญญาโทหรือเข้าร่วมอบรมเฉพาะทางการศึกษาพิเศษ และส่งเสริมให้เรียนรู้ด้วยตนเองจากการทำงานและจากการค้นคว้าทางอินเทอร์เน็ต ดังคำสัมภาษณ์ต่อไปนี้

...ส่งเสริมให้ครูการศึกษาพิเศษเรียนต่อระดับปริญญาโทด้านการศึกษาพิเศษ และหลักสูตรระยะสั้น ได้แก่ ล่ามภาษามือ เป็นต้น เพื่อให้เกิดความเชี่ยวชาญในการสอน ส่งเสริมให้ครูการศึกษาพิเศษเรียนรู้ด้วยตนเองจากการทำงานและจากการค้นคว้าทางอินเทอร์เน็ต และส่งเสริมให้ครูเข้าอบรมในหลักสูตรทางการศึกษาพิเศษทั้งจากออนไลน์และออนไลน์

(ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 1, 13 กุมภาพันธ์ 2567)

...จัดการอบรมในเรื่องการเขียนแผนการเรียนการสอนเฉพาะทางการศึกษาพิเศษและส่งเสริมการอบรมเฉพาะทางให้กับครูการศึกษาพิเศษ เช่น ล่ามภาษามือ อักษรเบล เป็นต้น

(ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 2, 14 กุมภาพันธ์ 2567)

...ส่งเสริมให้ครูการศึกษาพิเศษมีการพัฒนาตนเองในเรื่องการหาคำความรู้ในเรื่องการจัดการเรียนการสอน ศึกษาหลักสูตรสถานศึกษา การจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล IEP IIP การนำความรู้มาบูรณาการพัฒนาผู้เรียน

(ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 5, 19 กุมภาพันธ์ 2567)

...ผู้บริหารควรส่งเสริมให้ครูการศึกษาพิเศษอบรมและติดตาม เพื่อพัฒนาองค์ความรู้ด้านการศึกษาพิเศษจากผู้เชี่ยวชาญที่เข้ามาแบ่งปันในสิ่งที่ครูขาด โดยผ่านการสำรวจความต้องการของตนเองก่อน

(ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 4, 15 กุมภาพันธ์ 2567)

4.2 ผู้บริหารสถานศึกษาควรกำหนดให้มีการประกวดและทำวิจัยในชั้นเรียน เพื่อศึกษาแนวทางการจัดการเรียนการสอนเฉพาะทาง ดังคำสัมภาษณ์ต่อไปนี้

...ส่งเสริมให้ครูเข้าร่วมการประกวดวิจัย หรือส่งผลงานเข้าร่วมการแข่งขัน เช่น การประกวดสื่อ เป็นต้น รวมถึงส่งเสริมให้ครูเป็นวิทยากรทั้งจากหน่วยงานภายในและภายนอก เพราะการเป็นวิทยากรนั้นก็ช่วยเพิ่มความเชี่ยวชาญเฉพาะด้านให้กับครูการศึกษาพิเศษได้

(ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 1, 13 กุมภาพันธ์ 2567)

...ผู้บริหารควรส่งเสริมให้ครูการศึกษาพิเศษจัดทำวีดิทัศน์หรือสื่อการเรียนรู้ในรายวิชาที่สอน เพื่อแก้ปัญหาให้กับผู้เรียน

(ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 2, 14 กุมภาพันธ์ 2567)

...ส่งเสริมให้ครูการศึกษาพิเศษการประกวดและทำวิจัยในชั้นเรียน เพื่อวางแผนแนวทางการจัดการเรียนการสอน

(ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 5, 19 กุมภาพันธ์ 2567)

4.3 ผู้บริหารสถานศึกษาควรจัดอบรมศึกษาดูงานนอกสถานที่เกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนเฉพาะทางกับโรงเรียน หน่วยงาน และองค์กรภายนอก ดังคำสัมภาษณ์ต่อไปนี้

...ศึกษาดูงานจากหน่วยงานภายนอกหรือองค์กรที่เป็นต้นแบบหรือเป็น best practice

(ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 1, 13 กุมภาพันธ์ 2567)

...ศึกษาดูงานโรงเรียนหรือหน่วยงาน องค์กรภายนอก ที่มีความเฉพาะทางการศึกษาพิเศษ เพื่อนำความรู้ที่ได้มาประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียนการสอน

(ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 3, 15 กุมภาพันธ์ 2567)

5. ด้านการพัฒนาตนเอง

จากประเด็นการสัมภาษณ์ ท่านมีแนวทางส่งเสริมให้ครูการศึกษาพิเศษนำความรู้เทคโนโลยี มาประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติงานด้านการศึกษาพิเศษ ได้อย่างไร ผู้ทรงคุณวุฒิได้ให้ความเห็นไว้ดังนี้

5.1 ผู้บริหารสถานศึกษาควรส่งเสริมให้ครูการศึกษาพิเศษนำเทคโนโลยีที่พัฒนาขึ้นอย่างรวดเร็วในปัจจุบันมาใช้ในการปฏิบัติงาน และจัดการเรียนการสอน รวมทั้งประยุกต์ใช้สื่อเทคโนโลยี ในทิศทางที่ถูกต้องตามสิทธิเสรีภาพของผู้เรียน ดังคำสัมภาษณ์ต่อไปนี้

...ส่งเสริมให้ครูนำเทคโนโลยีมาใช้ในการปฏิบัติงานและจัดการเรียนการสอน ได้แก่ จัดทำช่องทางจัดการเรียนการสอนผู้เรียนออนไลน์ผ่านทางยูทูป เพื่อเป็นกระตุ้นให้ครูทำคลิปวิดีโอการจัดการเรียนการสอน และ ส่งเสริมให้ครูนำเอกสารงานต่าง ๆ เช่น งานประกันคุณภาพการศึกษา อีพโหลดไว้ใน google drive หรือ Microsoft Team

(ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 1, 13 กุมภาพันธ์ 2567)

...ส่งเสริมให้ครูการศึกษาพิเศษใช้เทคโนโลยีในการทำงานเพื่อให้เกิดทักษะในการจัดการเรียนรู้

(ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 2, 14 กุมภาพันธ์ 2567)

...ส่งเสริมให้ครูพัฒนาตนเองในการนำเทคโนโลยีใหม่ ๆ มาใช้ในการปฏิบัติงานและจัดการเรียนการสอน

(ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 5, 19 กุมภาพันธ์ 2567)

...ส่งเสริมให้ครูนำเทคโนโลยีที่พัฒนาขึ้นอย่างรวดเร็วในปัจจุบันมาใช้ในการจัดการเรียนรู้และการปฏิบัติงานเพื่อให้เกิดประโยชน์นักเรียนและพัฒนางานผ่านกระบวนการโดยการนำเทคโนโลยีมาใช้

(ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 4, 15 กุมภาพันธ์ 2567)

...ส่งเสริมให้ครูประยุกต์ความรู้โดยการใช้สื่อ เทคโนโลยี ในทิศทางที่ถูกต้องตามสิทธิ เสรีภาพของผู้เรียน

(ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 3, 15 กุมภาพันธ์ 2567)

5.2 ผู้บริหารสถานศึกษาควรจัดอบรม สัมมนา ให้ความรู้เกี่ยวกับการใช้เทคโนโลยีและการนำเทคโนโลยีมาประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติงานด้านการศึกษาพิเศษ ดังคำสัมภาษณ์ต่อไปนี้

...ส่งเสริมให้ครูอบรมในเรื่องของเทคโนโลยีและโปรแกรมใหม่ ๆ เพื่อให้ครูนำมาใช้ในการปฏิบัติงาน

(ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 1, 13 กุมภาพันธ์ 2567)

...จัดอบรม สัมมนา แลกเปลี่ยนเรียนรู้ให้กับครูและส่งเสริมให้ครูอบรมในการพัฒนาตนเองในรูปแบบต่าง ๆ

(ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 2, 14 กุมภาพันธ์ 2567)

...ส่งเสริมให้ครูเข้าร่วมการอบรมด้านเทคโนโลยี เพื่อนำมาใช้ในการปฏิบัติงาน และจัดการเรียนการสอน รวมทั้งส่งเสริมให้ครูพูดคุยแลกเปลี่ยนเรียนรู้เรื่องเทคโนโลยีหรือผ่านชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) และเป็นวิทยากรด้านเทคโนโลยีให้กับหน่วยงานอื่น ๆ

(ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 5, 19 กุมภาพันธ์ 2567)

...ส่งเสริมให้ครูอบรมในเรื่องของเทคโนโลยี เพื่อให้ครูนำไปใช้ในการจัดการเรียนการสอน

(ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 3, 15 กุมภาพันธ์ 2567)

5.3 ครูการศึกษาพิเศษศึกษาหาความรู้ด้วยตนเองเกี่ยวกับการใช้เทคโนโลยี และวิธีการนำเทคโนโลยีมาประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติงานด้านการศึกษาพิเศษผ่านการสืบค้นข้อมูลออนไลน์ หรือฐานข้อมูลต่าง ๆ ดังคำสัมภาษณ์ต่อไปนี้

...ส่งเสริมให้ครูศึกษาหาความรู้ด้วยตนเองเกี่ยวกับการใช้เทคโนโลยี ผ่านการสืบค้นข้อมูลทางอินเทอร์เน็ต

(ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 1, 13 กุมภาพันธ์ 2567)

...ส่งเสริมให้ครูศึกษาหาความรู้ด้วยตนเองและนำมาประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติงานด้านการศึกษาพิเศษ

(ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 4, 15 กุมภาพันธ์ 2567)

...ผู้บริหารควรส่งเสริมให้หาความรู้ด้วยตนเองผ่านการสืบค้นข้อมูลออนไลน์ หรือทางฐานข้อมูลอื่น ๆ

(ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 3, 15 กุมภาพันธ์ 2567)

ตาราง 11 แสดงแนวทางการส่งเสริมจิตวิญญาณความเป็นครูของครูการศึกษาพิเศษ กลุ่มเครือข่ายส่งเสริมประสิทธิภาพศูนย์การศึกษาพิเศษ กลุ่มเครือข่าย 7 สังกัดสำนักบริหารงาน การศึกษาพิเศษ ด้านความรักและศรัทธาในวิชาชีพครู

ด้านความรักและศรัทธาใน วิชาชีพครู	แนวทางการส่งเสริมจิตวิญญาณความเป็นครู ของครูการศึกษาพิเศษ
ท่านมีแนวทางส่งเสริมให้ครู การศึกษาพิเศษเข้าร่วม กิจกรรมทางวิชาชีพครู จนทำ ให้ครูเกิดความรักและศรัทธา ในวิชาชีพได้อย่างไร	1. ผู้บริหารสถานศึกษาควรส่งเสริมให้ครูเข้าร่วมกิจกรรมทาง วิชาชีพครู อบรม พัฒนาตนเองตามหลักสูตรต่าง ๆ จาก หน่วยงานจากต้นสังกัดหรือหน่วยงานที่สนใจ 2. ผู้บริหารสถานศึกษาควรส่งเสริมให้ครูจัดตั้งกลุ่มชุมชนแห่ง การเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) เพื่อสร้างเครือข่ายวิชาชีพครู และวิชาเอกของตนเอง
	3. ผู้บริหารสถานศึกษาควรสร้างความตระหนักให้ครู การศึกษาพิเศษที่ไม่ได้จบวิชาชีพครูมาโดยตรง ศึกษาต่อ ในระดับประกาศนียบัตรบัณฑิตวิชาชีพครู เพื่อให้มีความรู้ และเข้าใจเกี่ยวกับวิชาชีพครู

ตาราง 12 แสดงแนวทางการส่งเสริมจิตวิญญาณความเป็นครูของครูการศึกษาพิเศษ กลุ่มเครือข่ายส่งเสริมประสิทธิภาพศูนย์การศึกษาพิเศษ กลุ่มเครือข่าย 7 สังกัดสำนักบริหารงาน การศึกษาพิเศษ ด้านการมีคุณธรรม จริยธรรม

ด้านการมีคุณธรรม จริยธรรม	แนวทางการส่งเสริมจิตวิญญาณความเป็นครู ของครูการศึกษาพิเศษ
ท่านมีแนวทางส่งเสริมให้ครู การศึกษาพิเศษปฏิบัติตน เพื่อให้เป็นไปตามระเบียบของ ทางราชการได้อย่างไร	1. ผู้บริหารสถานศึกษาควรปฐมนิเทศครู และบุคลากร ที่บรรจุใหม่ อบรมให้ความรู้เกี่ยวกับวิธีปฏิบัติตนอย่าง เหมาะสมตามระเบียบของทางราชการ ชี้ให้เห็นว่าการปฏิบัติ ตนตามระเบียบของทางราชการจะเกิดประโยชน์และเกิดโทษ อย่างไรหากไม่ปฏิบัติตามให้เป็นไปตามกรอบระเบียบของ ทางราชการ
	2. ผู้บริหารสถานศึกษาควรส่งเสริมให้ครูตระหนักในเรื่องของ ระเบียบวินัยของทางราชการ การปฏิบัติตนตามระเบียบของ ทางราชการ
	3. ผู้บริหารสถานศึกษาควรสร้างความตระหนักให้ครูศึกษา หาความรู้เกี่ยวกับการประพฤติตนตามระเบียบของทาง ราชการด้วยตนเองผ่านการสืบค้นข้อมูลออนไลน์ หรือ ฐานข้อมูล
	4. ผู้บริหารสถานศึกษาควรประเมินการปฏิบัติงานของครูตาม กรอบมาตรฐานการปฏิบัติงานและมาตรฐานการปฏิบัติตน (จรรยาบรรณวิชาชีพครู)

ตาราง 13 แสดงแนวทางการส่งเสริมจิตวิญญาณความเป็นครูของครูการศึกษาพิเศษ กลุ่มเครือข่ายส่งเสริมประสิทธิภาพศูนย์การศึกษาพิเศษ กลุ่มเครือข่าย 7 สังกัดสำนักบริหารงาน การศึกษาพิเศษ ด้านการเป็นแบบอย่างที่ดีต่อศิษย์

ด้านการเป็นแบบอย่างที่ดี ต่อศิษย์	แนวทางการส่งเสริมจิตวิญญาณความเป็นครู ของครูการศึกษาพิเศษ
ท่านมีแนวทางส่งเสริมให้ครู การศึกษาพิเศษแต่งกายสุภาพ เรียบร้อย เหมาะสมกับ กาลเทศะได้อย่างไร	<ol style="list-style-type: none"> 1. ผู้บริหารสถานศึกษาควรกำหนดวันแต่งกายให้ชัดเจน พร้อมเพียงเหมาะสมกับโอกาสและสถานที่ 2. ผู้บริหารสถานศึกษาควรจัดทำข้อมูลประชาสัมพันธ์ รณรงค์ให้ครูเกิดจิตสำนึกในการแต่งกายให้เหมาะสมตาม กาลเทศะ 3. ผู้บริหารสถานศึกษาควรเปิดโอกาสให้ครูมีส่วนร่วมแสดง ความคิดเห็นเกี่ยวกับระเบียบการแต่งกายของครูในแต่ละวัน

ตาราง 14 แสดงแนวทางการส่งเสริมจิตวิญญาณความเป็นครูของครูการศึกษาพิเศษ กลุ่มเครือข่ายส่งเสริมประสิทธิภาพศูนย์การศึกษาพิเศษ กลุ่มเครือข่าย 7 สังกัดสำนักบริหารงาน การศึกษาพิเศษ ด้านการจัดการเรียนการสอนที่ตอบสนองความแตกต่างระหว่างบุคคล

ด้านการจัดการเรียนการสอน ที่ตอบสนองความแตกต่าง ระหว่างบุคคล	แนวทางการส่งเสริมจิตวิญญาณความเป็นครู ของครูการศึกษาพิเศษ
ท่านมีแนวทางส่งเสริมให้ครู การศึกษาพิเศษจัดการเรียน การสอนเฉพาะทาง ให้เกิด ความเชี่ยวชาญได้อย่างไร	<ol style="list-style-type: none"> <li data-bbox="691 689 1399 913">1. ผู้บริหารสถานศึกษาควรส่งเสริมให้ครูเข้าศึกษาต่อระดับ ปริญญาโทหรือเข้าร่วมอบรมเฉพาะทางการศึกษาพิเศษ และส่งเสริมให้เรียนรู้ด้วยตนเองจากการทำงานและจากการ ค้นคว้าทางอินเทอร์เน็ต <li data-bbox="691 913 1399 1093">2. ผู้บริหารสถานศึกษาควรกำหนดให้มีการประกวดและ ทำวิจัยในชั้นเรียน เพื่อศึกษาแนวทางการจัดการเรียนการ สอนเฉพาะทาง <li data-bbox="691 1093 1399 1254">3. ผู้บริหารสถานศึกษาควรจัดอบรมศึกษาดูงานนอกสถานที่ เกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนเฉพาะทางกับโรงเรียน หน่วยงาน และองค์กรภายนอก

ตาราง 15 แสดงแนวทางการส่งเสริมจิตวิญญาณความเป็นครูของครูการศึกษาพิเศษ กลุ่มเครือข่ายส่งเสริมประสิทธิภาพศูนย์การศึกษาพิเศษ กลุ่มเครือข่าย 7 สังกัดสำนักบริหารงาน การศึกษาพิเศษ ด้านการพัฒนาตนเอง

ด้านการพัฒนาตนเอง	แนวทางการส่งเสริมจิตวิญญาณความเป็นครู ของครูการศึกษาพิเศษ
ท่านมีแนวทางส่งเสริมให้ครู การศึกษาพิเศษนำความรู้ เทคโนโลยี มาประยุกต์ใช้ในการ ปฏิบัติงานด้านการศึกษา พิเศษได้อย่างไร	<ol style="list-style-type: none"> 1. ผู้บริหารสถานศึกษาควรส่งเสริมให้ครูการศึกษาพิเศษ นำเทคโนโลยีที่พัฒนาขึ้นอย่างรวดเร็วในปัจจุบันมาใช้ในการ การปฏิบัติงาน และจัดการเรียนการสอน รวมทั้งประยุกต์ใช้ สื่อ เทคโนโลยี ในทิศทางที่ถูกต้องตามสิทธิเสรีภาพของผู้เรียน 2. ผู้บริหารสถานศึกษาควรจัดอบรม สัมมนา ให้ความรู้ เกี่ยวกับการใช้เทคโนโลยีและการนำเทคโนโลยีมาประยุกต์ใช้ ในการปฏิบัติงานด้านการศึกษาพิเศษ 3. ครูการศึกษาพิเศษควรศึกษาหาความรู้ด้วยตนเองเกี่ยวกับ การใช้เทคโนโลยี และวิธีการนำเทคโนโลยีมาประยุกต์ใช้ใ นการปฏิบัติงานด้านการศึกษาพิเศษผ่านการสืบค้นข้อมูล ออนไลน์หรือฐานข้อมูลต่าง ๆ

บทที่ 5

บทสรุป

การวิจัยเรื่อง แนวทางการส่งเสริมจิตวิญญาณความเป็นครูของครูการศึกษาพิเศษ กลุ่มเครือข่ายส่งเสริมประสิทธิภาพศูนย์การศึกษาพิเศษ กลุ่มเครือข่าย 7 สังกัดสำนักบริหารงาน การศึกษาพิเศษ มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาจิตวิญญาณความเป็นครูของครูการศึกษาพิเศษ กลุ่มเครือข่ายส่งเสริมประสิทธิภาพศูนย์การศึกษาพิเศษ กลุ่มเครือข่าย 7 สังกัดสำนักบริหารงาน การศึกษาพิเศษ และเพื่อศึกษาแนวทางการส่งเสริมจิตวิญญาณความเป็นครูของครูการศึกษาพิเศษ กลุ่มเครือข่ายส่งเสริมประสิทธิภาพศูนย์การศึกษาพิเศษ กลุ่มเครือข่าย 7 สังกัดสำนักบริหารงาน การศึกษาพิเศษ มีวิธีดำเนินการวิจัย แบ่งออกเป็นขั้นตอนที่ 1 การศึกษาจิตวิญญาณความเป็นครูของ ครูการศึกษาพิเศษ กลุ่มเครือข่ายส่งเสริมประสิทธิภาพศูนย์การศึกษาพิเศษ กลุ่มเครือข่าย 7 สังกัด สำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ครูผู้สอนใน ศูนย์การศึกษาพิเศษ กลุ่มเครือข่าย ส่งเสริมประสิทธิภาพศูนย์การศึกษาพิเศษ กลุ่มเครือข่าย 7 สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ ปีการศึกษา 2566 จำนวน 214 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบสอบถาม เรื่องจิตวิญญาณความเป็นครูของครูการศึกษาพิเศษ กลุ่มเครือข่ายส่งเสริมประสิทธิภาพ ศูนย์การศึกษาพิเศษ กลุ่มเครือข่าย 7 สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ มีลักษณะเป็นมาตร ประมวลค่า 5 ระดับ วิเคราะห์ข้อมูลด้วยค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ขั้นตอนที่ 2 การศึกษาแนวทางการส่งเสริมจิตวิญญาณความเป็นครูของครูการศึกษาพิเศษ กลุ่มเครือข่ายส่งเสริม ประสิทธิภาพศูนย์การศึกษาพิเศษ กลุ่มเครือข่าย 7 สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ กลุ่มผู้ให้ ข้อมูล ได้แก่ ผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความรู้และประสบการณ์เรื่องจิตวิญญาณความเป็นครูของครูการศึกษา พิเศษ จำนวน 5 คน ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบสัมภาษณ์แนวทางการส่งเสริมจิตวิญญาณความเป็นครูของครูการศึกษาพิเศษ กลุ่มเครือข่าย ส่งเสริมประสิทธิภาพศูนย์การศึกษาพิเศษ กลุ่มเครือข่าย 7 สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ และวิเคราะห์ข้อมูลด้วยการวิเคราะห์เนื้อหา

สรุปผลการวิจัย

1. ผลการศึกษาจิตวิญญาณความเป็นครูของครูการศึกษาพิเศษ กลุ่มเครือข่ายส่งเสริม ประสิทธิภาพศูนย์การศึกษาพิเศษ กลุ่มเครือข่าย 7 สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ ทั้ง 5 ด้าน ในภาพรวม พบว่า จิตวิญญาณความเป็นครูของครูการศึกษาพิเศษ กลุ่มเครือข่ายส่งเสริม

ประสิทธิภาพศูนย์การศึกษาพิเศษ กลุ่มเครือข่าย 7 สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ ในภาพรวม อยู่ในระดับมากที่สุด ซึ่งด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการมีคุณธรรม จริยธรรม อยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมา คือ ด้านการเป็นแบบอย่างที่ดีต่อศิษย์ อยู่ในระดับมากที่สุด และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านการพัฒนาตนเอง อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า

1.1 ด้านความรักและศรัทธาในวิชาชีพครู พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ครูรักและมีความสุขในการสอนผู้เรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ อยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมา คือ ครูปฏิบัติหน้าที่ด้วยความมุ่งมั่นตั้งใจ อยู่ในระดับมากที่สุด อยู่ในระดับมากที่สุด และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ครูเข้าร่วมกิจกรรมทางวิชาชีพครูอย่างสม่ำเสมอ อยู่ในระดับมาก

1.2 ด้านการมีคุณธรรม จริยธรรม พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ครูให้ความรักและเอ็นดูกับผู้เรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ กับ ครูเคารพในศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ของผู้เรียน อยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมา คือ ครูจริงจังต่อผู้เรียน ไม่เรียกร้องรับผลประโยชน์จากผู้เรียนและผู้ปกครองของผู้เรียน อยู่ในระดับมากที่สุด และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ครูปฏิบัติตามระเบียบราชการ อย่างเคร่งครัด อยู่ในระดับมากที่สุด

1.3 ด้านการเป็นแบบอย่างที่ดีต่อศิษย์ พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ครูหลีกเลี่ยงการกระทำที่รุนแรงต่อผู้เรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ อยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมา คือ ครูวางตัวต่อผู้เรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษอย่างเหมาะสม อยู่ในระดับมากที่สุด และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ครูแต่งกายสุภาพเรียบร้อยเหมาะสมกับกาลเทศะอยู่เสมอ อยู่ในระดับมาก

1.4 ด้านการจัดการเรียนรู้ที่ตอบสนองความแตกต่างระหว่างบุคคล พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ครูจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP) ให้เหมาะสมกับผู้เรียนเป็นรายบุคคล อยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมา คือ ครูกำหนดเป้าหมายในการทำงานเพื่อให้ผู้เรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษมีพัฒนาการที่ดีขึ้น อยู่ในระดับมากที่สุด และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ครูจัดการเรียนการสอนเฉพาะทางด้านการศึกษาพิเศษได้อย่างเชี่ยวชาญ อยู่ในระดับมาก

1.5 ด้านการพัฒนาตนเอง พบว่า อยู่ในระดับมาก ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ครูพัฒนาตนเองให้มีความรู้ ทักษะความสามารถในด้านการจัดการเรียนการสอน จากการเข้าร่วมอบรมเพื่อพัฒนาตนเองอยู่เสมอ อยู่ในระดับมากที่สุด อยู่ในระดับมาก รองลงมา คือ ครูพัฒนาตนเองโดยมีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ด้านการจัดการเรียนการสอน ผ่านกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) อยู่ในระดับมาก และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ครูนำความรู้และเทคโนโลยี มาประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติงานด้านการศึกษาพิเศษ อยู่ในระดับมาก

2. ผลการศึกษา แนวทางการส่งเสริมจิตวิญญาณความเป็นครูของครูการศึกษาพิเศษ กลุ่มเครือข่ายส่งเสริมประสิทธิภาพศูนย์การศึกษาพิเศษ กลุ่มเครือข่าย 7 สังกัดสำนักบริหารงาน การศึกษาพิเศษ ซึ่งจากการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความรู้และมีประสบการณ์เรื่องจิตวิญญาณความ เป็นครูของครูการศึกษาพิเศษ จำนวน 5 คน ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง มีแนวทางการส่งเสริม จิตวิญญาณความเป็นครูของครูการศึกษาพิเศษ พบว่า

2.1 ด้านความรักและศรัทธาในวิชาชีพครู พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาควรส่งเสริมให้ครู เข้าร่วมกิจกรรมทางวิชาชีพ อบรม พัฒนาตนเองตามหลักสูตรต่าง ๆ ส่งเสริมให้ครูจัดตั้งกลุ่มชุมชน แห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) เพื่อสร้างเครือข่ายวิชาชีพครูและวิชาเอกของตนเอง รวมทั้งสร้าง ความตระหนักให้ครูการศึกษาพิเศษที่ไม่ได้จบวิชาชีพครูมาโดยตรง ศึกษาต่อในระดับประกาศนียบัตร บัณฑิตวิชาชีพครู เพื่อให้มีความรู้และเข้าใจเกี่ยวกับวิชาชีพครู

2.2 ด้านการมีคุณธรรม จริยธรรม พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาควรปฐมนิเทศครูและ บุคลากรก่อนเริ่มปฏิบัติงาน ซึ่งให้เห็นว่าการปฏิบัติตามระเบียบของทางราชการจะเกิดประโยชน์ และเกิดโทษอย่างไรหากไม่ปฏิบัติตามให้เป็นไปตามกรอบระเบียบของทางราชการ ส่งเสริมให้ครู ตระหนักในเรื่องของระเบียบวินัยของทางราชการ การปฏิบัติตามระเบียบของทางราชการ อบรม ให้ความรู้เกี่ยวกับวิธีปฏิบัติตนอย่างเหมาะสมตามระเบียบของทางราชการ ประเมินการปฏิบัติงาน ของครูตามกรอบมาตรฐานการปฏิบัติงานและมาตรฐานการปฏิบัติตน (จรรยาบรรณวิชาชีพครู)

2.3 ด้านการเป็นแบบอย่างที่ดีต่อศิษย์ พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาควรกำหนดวันแต่ง กายให้ชัดเจน พร้อมเพียงเหมาะสมกับโอกาสและสถานที่ จัดทำข้อมูลประชาสัมพันธ์ รณรงค์ให้ครู เกิดจิตสำนึกในการแต่งกายให้เหมาะสมตามกาลเทศะ และเปิดโอกาสให้ครูมีส่วนร่วมแสดงความ คิดเห็นเกี่ยวกับระเบียบการแต่งกายของครูในแต่ละวัน

2.4 ด้านการจัดการเรียนการสอนที่ตอบสนองความแตกต่างระหว่างบุคคล พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาควรส่งเสริมให้ครูเข้าศึกษาต่อระดับปริญญาโทหรือเข้าร่วมอบรมเฉพาะทาง การศึกษาพิเศษ ส่งเสริมให้เรียนรู้ด้วยตนเองจากการทำงานและจากการค้นคว้าทางอินเทอร์เน็ต กำหนดให้มีการประกวดและทำวิจัยในชั้นเรียน เพื่อศึกษาแนวทางการจัดการเรียนการสอน เฉพาะทาง รวมทั้งจัดอบรมศึกษาดูงานนอกสถานที่เกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนเฉพาะทางกับ โรงเรียน หน่วยงาน และองค์กรภายนอก

2.5 ด้านการพัฒนาตนเอง พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาควรส่งเสริมให้ครูการศึกษา พิเศษนำเทคโนโลยีที่พัฒนาขึ้นอย่างรวดเร็วในปัจจุบันมาใช้ในการปฏิบัติงาน และจัดการเรียนการ สอน รวมทั้งประยุกต์ใช้สื่อ เทคโนโลยี ในทิศทางที่ถูกต้องตามสิทธิเสรีภาพของผู้เรียน จัดอบรม สัมมนา ให้ความรู้เกี่ยวกับการใช้เทคโนโลยีและการนำเทคโนโลยีมาประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติงาน

ด้านการศึกษาพิเศษ และครูการศึกษาพิเศษศึกษาหาความรู้ด้วยตนเองเกี่ยวกับการใช้เทคโนโลยี รวมถึงวิธีการนำเทคโนโลยีมาประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติงานด้านการศึกษาพิเศษผ่านการสืบค้นข้อมูลออนไลน์หรือฐานข้อมูลต่าง ๆ

อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการวิจัย แนวทางการส่งเสริมจิตวิญญาณความเป็นครูของครูการศึกษาพิเศษ กลุ่มเครือข่ายส่งเสริมประสิทธิภาพศูนย์การศึกษาพิเศษ กลุ่มเครือข่าย 7 สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ สามารถอภิปรายผลการวิจัย ได้ดังนี้

1. จากการศึกษাজิตวิญญาณความเป็นครูของครูการศึกษาพิเศษ กลุ่มเครือข่ายส่งเสริมประสิทธิภาพศูนย์การศึกษาพิเศษ กลุ่มเครือข่าย 7 สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ พบว่า โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านด้านการมีคุณธรรม จริยธรรม และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านการพัฒนาตนเอง

1.1 จิตวิญญาณความเป็นครูของครูการศึกษาพิเศษโดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก ครูการศึกษาพิเศษ มีความตระหนักในจิตวิญญาณความเป็นครู มีการปฏิบัติตามมาตรฐานวิชาชีพครู ซึ่งประกอบไปด้วย มาตรฐานความรู้และประสบการณ์วิชาชีพ มาตรฐานการปฏิบัติงาน และมาตรฐานการปฏิบัติตนหรือจรรยาบรรณวิชาชีพครู และต้องดูแลจัดการเรียนการสอนผู้เรียนซึ่งเป็นเด็กพิเศษ หรือเด็กพิการ ซึ่งจำเป็นต้องใช้จิตวิญญาณความเป็นครูสูง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ พิมุขพัฒน์ จิรัชธรรมโชติ (2561) ที่ได้ทำวิจัยเรื่อง จิตวิญญาณความเป็นครูผู้สอนเด็กที่บกพร่องทางการเรียนรู้ ผลการวิจัยพบว่า ลักษณะของจิตวิญญาณความเป็นครูจากแบบวัดจิตวิญญาณความเป็นครู ในภาพรวมกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีคะแนนในระดับมากที่สุด และสอดคล้องกับงานวิจัยของ อริศรา แก้วสุข (2563) ที่ได้ทำวิจัยเรื่อง การวิเคราะห์ห้องค์ประกอบ จิตวิญญาณความเป็นครูของนิสิตคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา ผลการวิจัยพบว่า ระดับจิตวิญญาณความเป็นครูของนิสิตคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา โดยภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด และสอดคล้องกับงานวิจัยของ ชมแข พงษ์เจริญ (2564) ที่ได้ทำวิจัยเรื่อง คุณลักษณะของครูที่มีจิตวิญญาณความเป็นครูในโรงเรียนประถมศึกษาสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นนทบุรีเขต 1 ผลการวิจัยพบว่า มีคุณลักษณะของครูที่มีจิตวิญญาณความเป็นครูโดยรวมและรายด้าน อยู่ในระดับมากที่สุด เช่นกัน

1.2 ด้านการมีคุณธรรม จริยธรรม มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก ครูที่ปฏิบัติหน้าที่สอนในศูนย์การศึกษาพิเศษหรือครูการศึกษาพิเศษจำเป็นต้องมีความเมตตา กรุณา มีความวิริยะ อุตสาหะ อดทน มุ่งมั่น ในการดูแลผู้เรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษหรือผู้เรียนที่เป็นเด็ก พิการมากกว่าผู้เรียนที่เป็นเด็กปกติทั่วไป เนื่องจากผู้เรียนที่เป็นเด็กพิการนั้นจะมีความบกพร่องตาม

ความพิการทางการศึกษาทั้ง 9 ประเภท เช่น ผู้เรียนที่มีความบกพร่องทางด้านร่างกายหรือการเคลื่อนไหวหรือสุขภาพ เป็นต้น และต้องมีความซื่อสัตย์ สุจริตทั้งต่อเพื่อนครู ต่อผู้เรียน และต่อวิชาชีพครูด้านการศึกษาพิเศษ ปฏิบัติต่อศิษย์ด้วยความเสมอภาค และตระหนักในคุณค่าศักดิ์ศรีของความเป็นมนุษย์ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ ธีรังกูร วรบำรุงกุล (2560) ที่กล่าวว่า จิตวิญญาณของความเป็นครู คือ คุณลักษณะส่วนตัวของครูแต่ละคน ที่ประกอบด้วยคุณธรรม จริยธรรม มีความวิริยะอุตสาหะ เมตตา กรุณา ซื่อสัตย์ มีเหตุผลตระหนักถึงและปฏิบัติตนบนวิถีความเป็นครูด้วยการทำงานเพื่อสิทธิ ปฏิบัติตนตามจรรยาบรรณวิชาชีพครูเป็นแบบอย่างที่ดี มีความรักและศรัทธาในวิชาชีพครู มีความเชี่ยวชาญในการสอนมีการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่องตลอดจนไม่แสวงหาอามิสสินจ้างใด ๆ จากศิษย์ อุทิศตนในการอบรมสั่งสอนศิษย์ให้มีความรู้ คู่คุณธรรม เพื่อเป็นกำลังในการสร้างประเทศชาติต่อไป และสอดคล้องกับแนวคิดของ พรวิไล สุขมาก (2565, น.100) ที่กล่าวว่า ในฐานะครูเป็นผู้มีหน้าที่อบรมของเยาวชนให้เป็นดี มีคุณภาพ ครูจำเป็นต้องมีคุณธรรม จริยธรรมเป็นอย่างยิ่ง เพราะคุณธรรม จริยธรรม จะช่วยให้ครูเป็นผู้ที่มีความประพฤติดีงาม มีการวางตัวที่ดีเหมาะสมกับกาลเทศะ เป็นที่เคารพและเป็นผู้เชื่อถือของศิษย์ ผู้ประกอบวิชาชีพครูจึงจัดเป็นบุคคลที่ต้องมีคุณธรรมนำชีวิต และสอดคล้องกับงานวิจัยของ กัญญา เอี่ยมพญา (2561) ที่ได้ทำวิจัยเรื่อง การศึกษาเปรียบเทียบระดับจิตวิญญาณครู ของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ฉะเชิงเทรา เขต 1 กับจิตวิญญาณของครูตี ผลการวิจัยพบว่า ระดับจิตวิญญาณครูของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ฉะเชิงเทราเขตหนึ่งโดยรวมอยู่ในระดับสูง และเมื่อพิจารณาทางด้าน พบว่า ด้านคุณธรรม มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับสูงมากที่สุด เช่นกัน

1.3 ด้านการพัฒนาตนเอง มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ทั้งนี้ อาจเนื่องมาจาก ในปัจจุบันความก้าวหน้าของเทคโนโลยีและองค์ความรู้ด้านการจัดการเรียนการสอนเด็กพิการหรือผู้เรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษมีความก้าวหน้าเป็นอย่างมาก รวมทั้งงบประมาณในการดำเนินงานที่ได้รับจัดสรรจากต้นสังกัดมีค่อนข้างจำกัด ทำให้ครูได้รับการส่งเสริมในเรื่องของการพัฒนาตนเองจากต้นสังกัดมีค่อนข้างน้อยและไม่ทั่วถึง ผู้บริหารและหน่วยงานต้นสังกัดควรให้ความสำคัญในการพัฒนาครู ซึ่งเป็นผู้ปฏิบัติในสังกัดที่ทำหน้าที่จัดการเรียนการสอนให้กับผู้เรียน เพื่อให้สามารถจัดการเรียนรู้ผู้เรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ ปรียาภรณ์ ตั้งคุณานันต์ (2561) ที่กล่าวว่า สถานศึกษาจำเป็นต้องให้ความสำคัญกับการพัฒนาครูในสถานศึกษา ให้สามารถปฏิบัติการจัดการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ ตอบสนองการเปลี่ยนแปลงและความความหวังของสังคมในศตวรรษที่ 21 เพราะการพัฒนาครูเป็นกระบวนการหรือเครื่องมือในการเปลี่ยนแปลงความรู้ ทักษะ และทัศนคติของครูไปในทางที่พึงประสงค์อย่างต่อเนื่องและสนับสนุนให้สถานศึกษามุ่งสู่ความเป็นเลิศ และสอดคล้องกับแนวคิดของ ธารารัตน์ มาลัยเถาว์ (2561) ที่กล่าวว่า การเสริมสร้างสมรรถภาพครู ต้องจัดให้มีการอบรม ณ ที่ตั้งหรือในสถานศึกษา โดยผู้บริหารและคณะครูร่วมกันวางแผนและ

ดำเนินการในการพัฒนาครู เพื่อให้มีความรู้และทักษะที่จำเป็นตรงกับความต้องการและงานที่ปฏิบัติ รวมทั้งเปิดโอกาสให้ครูได้พัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง เช่น ส่งเสริมการ ศึกษาต่อ เป็นต้น และ สอดคล้องกับงานวิจัยของ ชมแข พงษ์เจริญ (2564) ที่ได้ทำวิจัยเรื่อง คุณลักษณะของครูที่มี จิตวิญญาณความเป็นครูในโรงเรียนประถมศึกษาสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวรี เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า มีคุณลักษณะของครูที่มีจิตวิญญาณความเป็นครูโดยรวมและรายด้านอยู่ใน ระดับมากที่สุด เรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยสูงไปหาต่ำได้แก่ ด้านความรักและเมตตาต่อศิษย์ ด้านความ เสียสละ ด้านความรักและศรัทธาในอาชีพครู ด้านการเป็นแบบอย่างที่ดี และด้านการศึกษาหาความ รู้อยู่เสมอ อยู่ในระดับต่ำที่สุดเช่นเดียวกัน

2. จากการศึกษาแนวทางการส่งเสริมจิตวิญญาณความเป็นครูของครูการศึกษาพิเศษ กลุ่มเครือข่ายส่งเสริมประสิทธิภาพศูนย์การศึกษาพิเศษ กลุ่มเครือข่าย 7 สังกัดสำนักบริหารงาน การศึกษาพิเศษ พบว่า สำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ ผู้บริหารสถานศึกษา ควรพัฒนา ส่งเสริม จิตวิญญาณความเป็นครูของครูการศึกษาพิเศษ ดังนี้

2.1 ด้านความรักและศรัทธาในวิชาชีพครู โดยผู้ทรงคุณวุฒิได้ให้แนวทางการส่งเสริม จิตวิญญาณความเป็นครูของครูการศึกษาพิเศษ ไว้ดังนี้ ผู้บริหารสถานศึกษาควรส่งเสริมให้ครูเข้าร่วม กิจกรรมทางวิชาชีพครู อบรม พัฒนาการตนเองตามหลักสูตรต่าง ๆ จากหน่วยงานจากต้นสังกัดหรือ หน่วยงานที่สนใจ ส่งเสริมให้ครูจัดตั้งกลุ่มชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) เพื่อสร้างเครือข่าย วิชาชีพครูและวิชาเอกของตนเอง ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก ครูที่บรรจุมาเป็นข้าราชการครูและบุคลากร ทางการศึกษาจำเป็นต้องร่วมกิจกรรมทางวิชาชีพครู และควรอบรม พัฒนาการตนเองตามหลักสูตรต่าง ๆ ที่ทางวิชาชีพครูจัดขึ้น รวมทั้งการเข้าร่วมกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ เสวนา เกี่ยวกับวิชาชีพครู ชุมชน แห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) เป็นต้น เพื่อพัฒนาวิชาชีพครูให้ก้าวหน้าอยู่เสมอ ผ่านสอดคล้อง กับแนวคิดของ ภณิดา มาประเสริฐ และคณะ (2552) ที่กล่าวว่า การร่วมพัฒนาวิชาชีพด้วยการศึกษา หาความรู้เกี่ยวกับการพัฒนาวิชาชีพ เข้าร่วมกิจกรรม หรือเป็นผู้นำกิจกรรมที่รักษาและยกระดับ มาตรฐานวิชาชีพ และจรรยาบรรณวิชาชีพอย่างสม่ำเสมอ และสอดคล้องกับแนวคิดของ พรวิไล สุขมาก (2565, น.45) ที่กล่าวว่า ครูจะต้องเป็นสมาชิกที่ดีของวงการวิชาชีพครู มีส่วน สร้างสรรค์จรรยาบรรณวิชาชีพครูให้มีศักดิ์ศรี มีเกียรติภูมิ และช่วยยกระดับฐานะอาชีพครูให้สูงขึ้น และสอดคล้องกับงานวิจัยของ อนุสรณ์ จันทร์ประทักษ์ และจันทร์เพ็ญ ภูโสภา (2563) ที่ได้ทำวิจัย เรื่อง การเสริมสร้างคุณลักษณะความเป็นครูด้านความรักและศรัทธาในวิชาชีพครูสำหรับนักศึกษาครู ศาสตร์มหาวิทาลัยราชภัฏมหาสารคาม พบว่า แนวทางการเสริมสร้างคุณลักษณะความเป็นครูด้าน ความรักและศรัทธาในวิชาชีพครู ประกอบด้วย การอบรมตามหลักสูตรต่าง ๆ การเปิดเวทีเสวนาด้าน วิชาชีพครู การเรียนรู้จากสถานการณ์จริงและเรียนรู้จากตัวแบบ ใช้วิธีการตามหลักศาสนาและหลัก จิตวิทยา

2.2 ด้านการมีคุณธรรม จริยธรรม โดยผู้ทรงคุณวุฒิได้ให้แนวทางการส่งเสริมจิตวิญญาณความเป็นครูของครูการศึกษาพิเศษ ไว้ดังนี้ ผู้บริหารสถานศึกษาควรปฐมนิเทศครู และบุคลากรที่บรรจุใหม่ ส่งเสริมให้ครูตระหนักในเรื่องของระเบียบวินัยของทางราชการ การปฏิบัติตนตามระเบียบของทางราชการ และประเมินการปฏิบัติงานของครูตามกรอบมาตรฐานการปฏิบัติงาน และมาตรฐานการปฏิบัติตน (จรรยาบรรณวิชาชีพครู) ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก ครูจำเป็นต้องปฏิบัติตนอย่างเหมาะสมตามกฎระเบียบของทางราชการ เนื่องจากอาชีพครูนั้นเป็นอาชีพที่มีเกียรติและสังคมให้ความคาดหวัง ครูควรมีความเมตตา กรุณา ต่อศิษย์ วิริยะ อุทสาหะ อุตทน มุ่งมั่นในการประกอบอาชีพ ความซื่อสัตย์ สุจริตทั้งต่อผู้เรียน ต่อเพื่อนครู และต่อวิชาชีพ ปฏิบัติต่อศิษย์ด้วยความเสมอภาค และตระหนักในคุณค่าศักดิ์ศรีของความเป็นมนุษย์ สอดคล้องกับแนวคิดของปรียาภรณ์ ตั้งคุณานันต์ (2561, น.76) ที่กล่าวว่า ครูไทยควรมีคุณธรรม จริยธรรม ซึ่งก็คือนิสัยหรือพฤติกรรมของครูไทย ในด้าน 1) ซื่อสัตย์ สุจริต 2) เสียสละ เห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าส่วนตัว 3) เมตตา กรุณา เอื้อเฟื้อ ช่วยเหลือนักเรียน เพื่อนร่วมงาน และสถานศึกษา 4) จริงใจ ยุติธรรม ไม่ลำเอียง 5) รับผิดชอบ อุตทน มุ่งมั่นพัฒนานักเรียนและวิชาชีพครูอย่างต่อเนื่อง 6) คิด วิเคราะห์ สร้างสรรค์อย่างมีเหตุผล 7) ภาควุมิใจในตนเองและวิชาชีพครู 8) เคารพในความแตกต่างระหว่างความคิดและบุคคล และ 9) ปฏิบัติตามกฎหมาย ระเบียบ และมาตรฐานวิชาชีพ และสอดคล้องกับแนวคิดของ ยนต์ ชุ่มจิต (2531) ที่กล่าวว่า คุณลักษณะของครูที่ดี ด้านคุณธรรม จริยธรรมและค่านิยม คือ ครูต้องเสียสละ อุตทน พึ่งพาตนเอง มีความรับผิดชอบสูง ประหยัดอดออม ปฏิบัติตามระเบียบวินัย เอื้ออารี มีไมตรีต่อผู้อื่น กตัญญูกตเวทีและสอดคล้องกับงานวิจัยของ ธนันทยา พิลางาม (2565) ที่ได้ทำวิจัยเรื่อง แนวทางการพัฒนาสมรรถนะครูประถมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในจังหวัดหนองคาย ได้กล่าวว่า แนวทางการพัฒนาสมรรถนะครูประถมวัยในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดหนองคาย ด้านจริยธรรมและจรรยาบรรณวิชาชีพ พบว่า ผู้บริหารต้องปฏิบัติตนตามระเบียบวินัยข้าราชการอย่างเคร่งครัด ส่งเสริมให้ครูปฏิบัติตามกฎระเบียบต่าง ๆ โดยการเข้ารับการอบรมเพื่อรับทราบกฎระเบียบที่ออกมาใหม่ รวมถึงผู้บริหารต้องปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีเพื่อให้ผู้ใต้บังคับบัญชาใช้เป็นแนวทางในการปฏิบัติงาน หากผู้ใต้บังคับบัญชากระทำการผิดวินัยก็ต้องมีการดำเนินการทางวินัยอย่างเหมาะสมและเป็นธรรม

2.3 ด้านการเป็นแบบอย่างที่ดีต่อศิษย์ โดยผู้ทรงคุณวุฒิได้ให้แนวทางการส่งเสริมจิตวิญญาณความเป็นครูของครูการศึกษาพิเศษ ไว้ดังนี้ ผู้บริหารสถานศึกษาควรกำหนดวันแต่งกายให้ชัดเจน พร้อมเพียงเหมาะสมกับโอกาสและสถานที่ รมรงค์ให้ครูเกิดจิตสำนึกในการแต่งกายให้เหมาะสมตามกาลเทศะ และเปิดโอกาสให้ครูมีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับระเบียบการแต่งกายของครูในแต่ละวัน ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก ครูควรประพฤติตนเป็นแบบอย่างที่ดีต่อผู้เรียน

มีความระมัดระวังในการกระทำของตนเอง มีบุคลิกภาพและแต่งกายสุภาพเรียบร้อยเหมาะสมกับกาลเทศะและวิชาชีพครู กระทำตนให้สอดคล้องกับวัฒนธรรมประเพณีที่พึงงามของไทย ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ กฤษดา ผ่องพิทยา (2563) ที่กล่าวว่า องค์กรประกอบของจิตวิญญาณความเป็นครูด้านการเป็นแบบอย่างที่ดีต่อศิษย์นั้น ครูควรประพฤติตนเป็นแบบอย่างที่ดี ระมัดระวังในการกระทำและการพูดของตนอยู่เสมอ กระทำตนให้สอดคล้องกับวัฒนธรรมประเพณีที่พึงงาม มีกิจกรรมารยาทและการแต่งกายสุภาพเรียบร้อย เหมาะสมกับกาลเทศะ เพื่อเป็นแนวทางในการดำเนินตนของศิษย์ และสอดคล้องกับแนวคิดของ ปริญญา บัญญัติ (2564) ที่กล่าวว่า องค์กรประกอบด้านการเป็นแบบอย่างที่ดีของครูที่มีจิตวิญญาณความเป็นครู นั้นครูต้องมีบุคลิกภาพที่ดี มีกิริยา วาจา สุภาพเรียบร้อย มีสุขภาพกายและใจที่สมบูรณ์ แข็งแรง และสอดคล้องกับงานวิจัยของ พระใบฎีกาเอกกมล กิตติภทโท (2564) ที่ได้ทำวิจัยเรื่อง ศึกษาการพัฒนาคุณลักษณะของครูในศตวรรษที่ 21 โรงเรียนประถมศึกษาเขตจตุจักรกรุงเทพมหานคร ได้กล่าวว่า แนวทางการพัฒนาคุณลักษณะของครูในศตวรรษที่ 21 โรงเรียนประถมศึกษา เขตจตุจักร กรุงเทพมหานคร ด้านครูต้องประพฤติปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ศิษย์ พบว่า ครูต้องประพฤติปฏิบัติตนอยู่ในจรรยาบรรณวิชาชีพ เป็นตัวอย่างหรือเป็นครูต้นแบบแสดงตนความเป็นครูอยู่ในคุณธรรมให้ความรู้กับศิษย์ที่ดี ทั้งทางกาย วาจา และจิตใจ การแสดงออกอย่างสม่ำเสมอของศิษย์ที่ศิษย์สามารถสังเกตรับรู้ได้เอง และเป็นการแสดงที่เป็นไปตามมาตรฐานแห่งพฤติกรรมระดับสูงตามค่านิยม คุณธรรม และวัฒนธรรมอันดีงามเช่น ครูจะต้องเป็นแบบอย่างที่ดีในเรื่องของการวางตัวในทุก ๆ ด้านเพื่อที่เด็กจะได้นำไปเป็นแบบที่ดี อย่างเช่น การไหว้ การแต่งกาย และการพูดจาต้องมีกาลเทศะ

2.4 ด้านการจัดการเรียนการสอนที่ตอบสนองความแตกต่างระหว่างบุคคล โดยผู้ทรงคุณวุฒิได้ให้แนวทางการส่งเสริมจิตวิญญาณความเป็นครูของครูการศึกษาพิเศษ ไว้ดังนี้ ผู้บริหารสถานศึกษาควรส่งเสริมให้ครูเข้าศึกษาต่อระดับปริญญาโทหรือเข้าร่วมอบรมเฉพาะทางการศึกษาพิเศษ ส่งเสริมให้เรียนรู้ด้วยตนเองจากการทำงานและจากการค้นคว้าทางอินเทอร์เน็ต กำหนดให้มีการประกวดและทำวิจัยในชั้นเรียน จัดอบรมศึกษาดูงานนอกสถานที่เกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนเฉพาะทางกับโรงเรียน หน่วยงาน และองค์กรภายนอก ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก ครูควรแสวงหาความรู้ เพิ่มพูนทักษะ วิธีการในการจัดการเรียนการสอน เพื่อนำมาใช้ในการจัดการเรียนการสอนผู้เรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ และผู้เรียนแต่ละบุคคลมีความแตกต่างกัน ครูควรมีกระบวนการจัดทำวิจัยในชั้นเรียนเพื่อแก้ปัญหาหรือส่งเสริมผู้เรียนให้สามารถเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพตามความแตกต่างระหว่างบุคคล ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ ยุวดี วิริยางกูร (2565) ที่กล่าวว่า ครูควรปรับการเรียนการสอนให้เหมาะสมกับความต้องการเฉพาะตัวของนักเรียนเป็นรายบุคคล ดังนั้นครูที่ดีจึงไม่ควรเหมารวมว่านักเรียนทุกคนจะมีลักษณะและความสามารถเหมือนกัน ครูต้องคำนึงถึงความต้องการเฉพาะตัวแล้วสอนและให้ความช่วยเหลือนักเรียนเป็นรายบุคคล และสอดคล้องกับแนวคิดของ นิวัตต์

น้อยมณี (2560) ที่กล่าวว่า ครูจะต้องมีความรอบรู้ในศาสตร์ต่าง ๆ เพียงพอที่จะจัดการเรียนการสอน และสนับสนุนให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ด้วยกระบวนการที่เหมาะสมกับผู้เรียนแต่ละวัย และสอดคล้องกับงานวิจัยของ กาญจนา ฮวดศรี (2566) ที่ได้ทำวิจัยเรื่อง รูปแบบการพัฒนาสมรรถนะครูการศึกษาพิเศษ สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ ได้กล่าวว่า สมรรถนะครูการศึกษาพิเศษด้านการจัดการเรียนรู้และพัฒนาศักยภาพเด็กที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ พบว่า ครูสามารถวิเคราะห์หลักสูตร และนำหลักสูตรไปใช้ในการออกแบบการแผนการสอน (IEP, IIP) อย่างเหมาะสม ใช้เทคนิคการสอนที่หลากหลายเหมาะสม สามารถจัดการเรียนเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญตามความต้องการจำเป็น และศักยภาพแต่ละบุคคล สามารถจัดทำวิจัยในชั้นเรียนและนำผลการวิจัยไปใช้ในการพัฒนาเด็กที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ สามารถติดตามความก้าวหน้า วัดและประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียนอย่างเหมาะสมและต่อเนื่อง

2.5 ด้านการพัฒนาตนเอง โดยผู้ทรงคุณวุฒิได้ให้แนวทางการส่งเสริมจิตวิญญาณความเป็นครูของครูการศึกษาพิเศษ ไว้ดังนี้ ผู้บริหารสถานศึกษาควรส่งเสริมให้ครูการศึกษาพิเศษ นำเทคโนโลยีที่พัฒนาขึ้นอย่างรวดเร็วในปัจจุบันมาใช้ในการปฏิบัติงาน และจัดการเรียนการสอน รวมทั้งประยุกต์ใช้สื่อ เทคโนโลยี ในทิศทางที่ถูกต้องตามสิทธิเสรีภาพของผู้เรียน จัดอบรม สัมมนา ให้ความรู้เกี่ยวกับการใช้เทคโนโลยีและการนำเทคโนโลยีมาประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติงาน ด้านการศึกษาพิเศษ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก ในปัจจุบันนี้เทคโนโลยีพัฒนาขึ้นอย่างรวดเร็ว ครูควรปรับตัวให้ทันต่อการพัฒนาของเทคโนโลยี เพื่อให้สามารถนำประโยชน์จากเทคโนโลยีมาประยุกต์ใช้ เทคโนโลยีต่าง ๆ ในการจัดการเรียนการสอนและการปฏิบัติงาน ในทางกลับกันเพื่อป้องกันไม่ให้เกิดเป็นเหยื่อของเทคโนโลยี และสามารถเป็นผู้นำในการสอนผู้เรียนและเพื่อนร่วมวิชาชีพครูได้ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ รักชิต สุทธิพงษ์ (2563) ที่กล่าวว่า ครูเป็นผู้ศึกษาค้นคว้าและพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง เป็นแบบอย่างที่ดีให้กับผู้เรียนทางวิชาการและวิชาชีพ เป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้เป็นผู้นำทางวิชาการ พัฒนาตนเองตามสมรรถนะวิชาชีพครูและจรรยาบรรณวิชาชีพครู และสอดคล้องกับแนวคิดของ ชาราร์ตัน มัลลีย์เถาว์ (2561, น.59) ที่กล่าวว่า การจัดการเรียนรู้แนวใหม่ในศตวรรษ ที่ 21 มิได้ละทิ้งทฤษฎีการเรียนรู้ที่มีอยู่เดิมแต่เป็นการเพิ่มพูนการเรียนรู้ ครูสามารถศึกษาหาความรู้ความรู้ผ่านเทคโนโลยีเพื่อให้ทันยุคทันสมัยครูเลือกจัดการเรียนการสอนให้ผู้เรียนเกิดทักษะที่เพิ่มขึ้นในศตวรรษที่ 21 โดยเลือกตามความถนัด ตามความสนใจ และเหมาะสมกับผู้เรียน และสอดคล้อง กับแนวคิดของ Harrison, C and Killion, J. (2007 น. 74-77) ที่กล่าวว่า ครูที่เป็นผู้นำควรมีบทบาท เช่น ครูควรจัดหาทรัพยากรทางการศึกษา กระตุ้นให้เกิดการเปลี่ยนแปลงและเป็นผู้เรียนรู้สิ่งใหม่ ๆ และสอดคล้องกับงานวิจัยของ ภาสกร เรืองรอง และคณะ (2557) ที่ได้ทำวิจัยเรื่อง เทคโนโลยีการศึกษากับครูไทยในศตวรรษที่ 21 ได้กล่าวว่า แนวทางและความเป็นไปได้ในการพัฒนาครูในศตวรรษที่ 21 ด้านการพัฒนาตนเองของครู พบว่า ผู้ที่ได้ชื่อว่า ครู เป็นบุคคลสำคัญยิ่ง

ต่อภารกิจในการพัฒนาเยาวชนของชาติ โดยนอกจากครูจะต้องมีจิตวิญญาณความเป็นครูแล้ว ยังต้องเป็นผู้ทรงความรู้ในเนื้อหาที่จะถ่ายทอดสู่ผู้เรียน และครูยังต้องจัดการการเรียนการสอนได้อย่างเป็นระบบและมีประสิทธิภาพ นอกจากนี้ ยังต้องพัฒนาศิษย์ให้มีทักษะที่จำเป็นในการดำรงชีวิตอยู่ในสังคม ดังนั้น ครูจึงต้องเรียนรู้ที่จะปรับตัวและพัฒนาตนเองอยู่เสมอ ไม่ทะนงตนเองเป็นผู้ทรงมีความรู้ แต่เป็นผู้เรียนรู้คนหนึ่ง ซึ่งพร้อมที่จะเรียนรู้ร่วมกันกับนักเรียนด้วย

ข้อเสนอแนะ

จากการศึกษา แนวทางการส่งเสริมจิตวิญญาณความเป็นครูของครูการศึกษาพิเศษ กลุ่มเครือข่ายส่งเสริมประสิทธิภาพศูนย์การศึกษาพิเศษ กลุ่มเครือข่าย 7 สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ มีข้อเสนอแนะดังนี้

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 จากการศึกษাজิตวิญญาณความเป็นครูของครูการศึกษาพิเศษ กลุ่มเครือข่ายส่งเสริมประสิทธิภาพศูนย์การศึกษาพิเศษ กลุ่มเครือข่าย 7 สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ พบว่าด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านการพัฒนาตนเอง ดังนั้น ครูควรแสวงหาองค์ความรู้ในการพัฒนาตนเองผ่านการสืบค้นข้อมูลออนไลน์หรือฐานข้อมูลต่าง ๆ ผู้บริหารสถานศึกษารวมทั้งหน่วยงานต้นสังกัดควรส่งเสริม สนับสนุนให้ครูผู้สอนในศูนย์การศึกษาพิเศษ ได้แสวงหาความรู้ และพัฒนาตนเองให้ดียิ่งขึ้น รวมทั้งจัดอบรมเพื่อพัฒนาให้ครูนำองค์ความรู้ เทคนิค วิธีการสอนใหม่ ๆ มาประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียนการสอน

1.2 จากการศึกษาแนวทางการส่งเสริมจิตวิญญาณความเป็นครูของครูการศึกษาพิเศษ กลุ่มเครือข่ายส่งเสริมประสิทธิภาพศูนย์การศึกษาพิเศษ กลุ่มเครือข่าย 7 สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาและสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ ควรสร้างความตระหนักให้ครูเข้าร่วมกิจกรรมทางวิชาชีพครูและประพฤติตนตามระเบียบของทางราชการ ส่งเสริมหรือจัดอบรมหลักสูตรต่าง ๆ ให้ครูเข้าร่วม รวมทั้งส่งเสริมให้ครูประยุกต์ใช้สื่อ เทคโนโลยี ในการจัดการเรียนการสอนและการปฏิบัติงานด้านการศึกษาพิเศษ

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อจิตวิญญาณความเป็นครูของครูการศึกษาพิเศษ กลุ่มเครือข่ายส่งเสริมประสิทธิภาพศูนย์การศึกษาพิเศษ กลุ่มเครือข่าย 7 สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ

2.2 ควรศึกษาและเปรียบเทียบจิตวิญญาณความเป็นครูของครูการศึกษาพิเศษ กลุ่มเครือข่ายส่งเสริมประสิทธิภาพศูนย์การศึกษาพิเศษ กลุ่มเครือข่าย 7 สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กรองทอง จุฬิรัชนิกร. (2554). *การจัดการศึกษาสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษระดับปฐมวัย*.
กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- กัญญากร เอี่ยมพญา. (2561). การศึกษาเปรียบเทียบระดับจิตวิญญาณครู ของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 1 กับจิตวิญญาณของครูดี. *วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร*, 15(1), 1-14.
- กาญจนา ฮวดศรี. (2566). *รูปแบบการพัฒนาสมรรถนะครูศูนย์การศึกษาพิเศษ สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทศึกษาศาสตร์)*.
พิษณุโลก: มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- กิตติชัย สุธาสิโนบล. (2564). *ครูมืออาชีพ : จิตวิญญาณแห่งศาสตร์และศิลป์ของความเป็นครู*.
กรุงเทพฯ: บริษัท คอมเมอร์เชียล เวิลด์ มีเดีย จำกัด.
- กฤษดา ผ่องพิทยา. (2563). *คุณธรรมจริยธรรม จรรยาบรรณ และจิตวิญญาณความเป็นครู* (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ หจก. วรานนท์ เอ็นเตอร์ไพรส์.
- ชมแข พงษ์เจริญ. (2564). คุณลักษณะของครูที่มีจิตวิญญาณความเป็นครูในโรงเรียนประถมศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานนทบุรีเขต 1. *วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร*, 12(2), 155-172.
- ดวงใจ ชนะสิทธิ์. (2562). *ปัจจัยเชิงสาเหตุของการส่งเสริมจิตวิญญาณความเป็นครูของนักศึกษา คณะครุศาสตร์มหาวิทยาลัยราชภัฏภูมิภาคตะวันตก* (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทศึกษาศาสตร์).
ชลบุรี: มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ธนันท์ยา พิลางาม. (2565). แนวทางการพัฒนาสมรรถนะครูประถมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองท้องถิ่นในจังหวัดหนองคาย. *Journal of Modern Learning Development*, 7(10), 61-78.
- ธารารัตน์ มัลย์เถาว์. (2561). *ความเป็นครูมืออาชีพ Self Actualization for Professional Teachers*. พะเยา: หจก. โรงพิมพ์เจริญอักษร.
- ธีรศักดิ์ (อุปรมัย) อุไปมยอริชัย. (2563). *ความเป็นครู แนวทางการพัฒนาเชิงทฤษฎีสู่การปฏิบัติ*.
กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ธีรังกูล วรบำรุงกุล. (2560). *ความเป็นครู*. จันทบุรี: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี.
- นิวัตต์ น้อยมณี. (2560). *จิตวิญญาณครู*. นนทบุรี: 21 เซ็นจูรี จำกัด.

- บ้านเมือง. (27 กันยายน 2563). *กสม.ห่วงครูตีเด็ก แน่ชัด. สร้างมีจิตวิญญาณครูและ*
ทักษะดูแลเด็ก. บ้านเมือง. <https://www.banmuang.co.th/news/politic/207346>
- บุญชม ศรีสะอาด. (2560). *การวิจัยเบื้องต้น* (พิมพ์ครั้งที่ 10). กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- พระราชบัญญัติการจัดการศึกษาสำหรับคนพิการ เรื่อง การจัดการศึกษาสำหรับคนพิการ
 พ.ศ. 2551. (5 กุมภาพันธ์ 2551). *ราชกิจจานุเบกษา.* เล่ม 125 ตอนที่ 28 ก หน้า 1-13.
- ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง การปฏิบัติหน้าที่อื่นของศูนย์การศึกษาพิเศษ พ.ศ. 2553.
 (6 สิงหาคม 2553). *ราชกิจจานุเบกษา.* เล่ม 127 ตอนที่ 95 ง หน้า 23.
- ปริญญา บัญญัติ. (2564). *การสร้างแบบวัดจิตวิญญาณความเป็นครูสำหรับนักศึกษาคณะ*
ครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรดิตถ์โดยใช้มาตราวัดเจตคติแบบนัยจำแนก
(วิทยานิพนธ์ปริญญาคุชฎีบัณฑิต). อุตรดิตถ์: มหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรดิตถ์.
- ปริยาภรณ์ ตั้งคุณานันต์. (2561). *ความเป็นครูมืออาชีพ SELF-ACTUALIZATION FOR A*
PROFESSIONAL TEACHERS. กรุงเทพฯ: มิน เซอร์วิซ ซัพพลาย.
- พรวิไล สุขมาก. (2565). *หลักวิชาชีพครู.* กรุงเทพฯ: ศูนย์ผลิตตำราเรียนและสิ่งพิมพ์ดิจิทัล
 มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ.
- พระใบฎีกาเอกกมล กิตติภทโท (บุญเกิดรอด). (2564). *ศึกษาการพัฒนาคุณลักษณะของครูใน*
ศตวรรษที่ 21 โรงเรียนประถมศึกษาเขตจตุจักร กรุงเทพมหานคร. วารสารบัณฑิต
ศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย, 19(2), 15-26.
- พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542. (19 สิงหาคม 2542). *ราชกิจจานุเบกษา.* เล่ม 116
 ตอนที่ 74 ก หน้า 4.
- พิมพ์พัฒน์ จิรัชธรรมโชติ. (2561). *จิตวิญญาณความเป็นครูผู้สอนเด็กที่บกพร่องทางการเรียนรู้*
(การค้นคว้าอิสระปริญญาโทบัณฑิต). เชียงใหม่: มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- ภนิดา มาประเสริฐ และคณะ. (2552). *พื้นฐานวิชาชีพครู.* นนทบุรี:
 โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.
- ภาวิดา มหาวงศ์. (2561). *การพัฒนาารูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างจิตวิญญาณความเป็น*
ครูของนักศึกษาวิชาชีพครุศาสตร์มหาวิทยาลัยราชภัฏ. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ภาสกร เรืองรอง และคณะ. (2557). *เทคโนโลยีการศึกษากับครูไทยในศตวรรษที่ 21. วารสารปัญญา*
ทัศน์, 5(ฉบับพิเศษ) 195-207.
- มลิวัลย์ สมศักดิ์, นิตยารัตน์ คงนาลิก, ทิพวรรณ ทองขุนดำ, รพีพรรณ อักษราวดีวัฒน์. (2561).
 องค์ประกอบและตัวชี้วัดจิตวิญญาณความเป็นครูของนักศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัย
 ราชภัฏ. *วารสารเทคโนโลยีภาคใต้, 11(1), 51-58.*

- ยุวดี วิริยางกูร. (2565). *ครูวิเศษ สอนเด็กพิเศษ : ความรู้พื้นฐานการศึกษาพิเศษ*. เชียงใหม่: โรงพิมพ์ จิรภัทร99 จำกัด.
- ยนต์ ชุ่มจิต. (2558). *ความเป็นครู Self Actualization for Teachers* (พิมพ์ครั้งที่ 6). กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.
- รักชิต สุทธิพงษ์. (2563). *จิตวิญญาณและอุดมการณ์ความเป็นครู*. กรุงเทพฯ: บริษัท ดีเซมเบอร์ จำกัด.
- รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560. (6 เมษายน 2560). *ราชกิจจานุเบกษา*. เล่ม 134 ตอนที่ 40 ก หน้า 14.
- วารี ธีระจิตร. (2545). *การศึกษาสำหรับเด็กพิเศษ* (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- วีไล ตั้งจิตสมคิด. (2557). *ความเป็นครู* (พิมพ์ครั้งที่ 4). กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.
- สถิรพร เขาวนชัย. (2561). *การวิจัยทางการบริหารการศึกษา เอกสารประกอบการสอนวิชา 354517 การวิจัยทางการบริหารการศึกษา*. พิษณุโลก: มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- สันติ บุญภิรมย์. (2557). *ความเป็นครู SELF ACTUALIZATION FOR TEACHER*. กรุงเทพฯ: บริษัท ทริปเพิ้ล กรุ๊ป จำกัด.
- สุพิชญา โคทวิ. (2557). *การพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนตามแนวคิดจิตตปัญญาศึกษาเพื่อสร้างเสริมจิตวิญญาณความเป็นครู สำหรับนักศึกษาครุศาสตร์ในสังกัดมหาวิทยาลัยราชภัฏ (วิทยานิพนธ์ปริญญาคุุณบัณฑิต)*. พิษณุโลก: มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2560). *แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2560-2579*. กรุงเทพฯ: พริกหวานกราฟฟิค จำกัด.
- สำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ. (2564). *ประวัติศูนย์การศึกษาพิเศษ สำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ*. กรุงเทพฯ: สำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ.
- สำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ. (2555). *คู่มือการปฏิบัติงานศูนย์การศึกษาพิเศษ*. กรุงเทพฯ: สำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ.
- เสาวลักษณ์ รอดอุตม์. (2563). *การศึกษาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูการศึกษาพิเศษ เครื่องช่วยส่งเสริมประสิทธิภาพศูนย์การศึกษาพิเศษ กลุ่มเครือข่ายที่ 7 สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ (การค้นคว้าอิสระปริญญามหาบัณฑิต)*. พิษณุโลก: มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- อนุสรณ์ จันท์ประทักษ์ และ จันท์เพ็ญ ภูโสภา (2563). *การเสริมสร้างคุณลักษณะความเป็นครูด้านความรักและศรัทธาในวิชาชีพครู สำหรับนักศึกษาคณะครุศาสตร์มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม*. *วารสารครุศาสตร์มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม*, 17(1), 543-555.

อริศรา แก้วสุข. (2562). การวิเคราะห์องค์ประกอบจิตวิญญาณความเป็นครูของนิสิตคณะ
ศึกษาศาสตร์มหาวิทยาลัยบูรพา (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารศึกษาดุษฎีบัณฑิต). ชลบุรี: มหาวิทยาลัย
บูรพา.

Harrison, C and Killion, J. (2007). "Ten Roles for Teacher Leaders" *Teacher as
Leaders*. September 2007, 65(1): 74-77.

ภาคผนวก ก รายชื่อผู้เชี่ยวชาญและผู้ทรงคุณวุฒิ

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญในการตรวจแบบสอบถาม จิตวิญญาณความเป็นครูของครูการศึกษาพิเศษ กลุ่มเครือข่ายส่งเสริมประสิทธิภาพศูนย์การศึกษาพิเศษ กลุ่มเครือข่าย 7 สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ

1. ดร. ศฤงคาร ใจปันทา ผู้อำนวยการชำนาญการพิเศษ โรงเรียนพิจิตรปัญญานุกูล สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ

2. ดร. กาญจนา ฮวดศรี ผู้อำนวยการเชี่ยวชาญ ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดนครสวรรค์ สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ

3. นางสาวชลธิชา เปรมปรี รองผู้อำนวยการชำนาญการ ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดพิจิตร สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ

รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิให้แนวทางการส่งเสริมจิตวิญญาณความเป็นครูของครูการศึกษาพิเศษ กลุ่มเครือข่ายส่งเสริมประสิทธิภาพศูนย์การศึกษาพิเศษ กลุ่มเครือข่าย 7 สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ

1. นายวิษณุ โปธิ์ใจ ผู้อำนวยการชำนาญการพิเศษ โรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 23 จังหวัดพิษณุโลก

2. ดร.กาญจนา ฮวดศรี ผู้อำนวยการเชี่ยวชาญ ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดนครสวรรค์

3. นายวิทยา นุ่นโหม ผู้อำนวยการชำนาญการ ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดพิจิตร

4. นายจิรัฐ ภูเจริญ ประธานสาขาการศึกษาพิเศษ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม

5. นางสาวกาญจนา สุขพิทักษ์ อาจารย์สาขาการศึกษาพิเศษ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม

ภาคผนวก ข เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

ขั้นตอนที่ 1

แบบสอบถาม

เรื่อง จิตวิญญาณความเป็นครูของครูการศึกษาพิเศษ กลุ่มเครือข่ายส่งเสริมประสิทธิภาพศูนย์การศึกษาพิเศษ กลุ่มเครือข่าย 7 สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามนี้เป็นส่วนหนึ่งของงานวิจัย เรื่อง แนวทางการส่งเสริมจิตวิญญาณความเป็นครูของครูการศึกษาพิเศษ กลุ่มเครือข่ายส่งเสริมประสิทธิภาพศูนย์การศึกษาพิเศษ กลุ่มเครือข่าย 7 สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ ของ นายฉัตรนัยน์ พุ่มพุก นิสิตปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สถิรพร เขาวรรณชัย เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา

2. แบบสอบถามนี้มีวัตถุประสงค์ของการวิจัยเพื่อศึกษาเรื่อง จิตวิญญาณความเป็นครูของครูการศึกษาพิเศษ กลุ่มเครือข่ายส่งเสริมประสิทธิภาพศูนย์การศึกษาพิเศษ กลุ่มเครือข่าย 7 สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ

3. แบบสอบถามฉบับนี้แบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ประกอบด้วย เพศ วุฒิปริญญาทางการศึกษาพิเศษ และประสบการณ์การทำงาน มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check List)

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับจิตวิญญาณความเป็นครูของครูการศึกษาพิเศษ กลุ่มเครือข่ายส่งเสริมประสิทธิภาพศูนย์การศึกษาพิเศษ กลุ่มเครือข่ายที่ 7 สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ ข้อคำถามมีลักษณะเป็นแบบประเมินมาตรฐานประมาณค่า (Rating Scale) จำนวน 35 ข้อ

จึงขอความกรุณาจากท่านได้ตอบแบบสอบถามตามความเป็นจริง ผู้วิจัยจะเก็บรักษาคำตอบของท่านไว้เป็นความลับ โดยจะนำมาวิเคราะห์ในภาพรวม ซึ่งไม่มีผลกระทบต่อท่านใด ๆ ทั้งสิ้นและขอขอบคุณทุกท่านเป็นอย่างสูงที่ให้ความอนุเคราะห์ในการตอบคำถามครั้งนี้

นายฉัตรนัยน์ พุ่มพุก

นิสิตปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง กรุณาทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน ตามสภาพความเป็นจริง

1. เพศ

1.1 ชาย

1.2 หญิง

2. วุฒิการศึกษาพิเศษ

2.1 มีวุฒิปริญญาทางการศึกษาพิเศษ

2.2 วุฒิปัตถ์ผ่านการอบรมด้านการสอนคนพิการ ตามหลักสูตรที่ ก.ค.ศ. รับรอง

2.3 ไม่มีวุฒิปริญญาทางการศึกษาพิเศษ

3. ประสบการณ์การทำงาน

3.1 มีวุฒิปริญญาทางการศึกษาพิเศษ

3.2 วุฒิปัตถ์ผ่านการอบรมด้านการสอนคนพิการ ตามหลักสูตรที่ ก.ค.ศ. รับรอง

3.3 ไม่มีวุฒิปริญญาทางการศึกษาพิเศษ

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับจิตวิญญาณความเป็นครูของครูการศึกษาพิเศษ กลุ่มเครือข่าย
ส่งเสริมประสิทธิภาพ ศูนย์การศึกษาพิเศษ กลุ่มเครือข่ายที่ 7 สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษา
พิเศษ

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ลงใน ตามระดับจิตวิญญาณความเป็นครูของครูการศึกษา
พิเศษตามสภาพจริง โดยกำหนดการให้ระดับคะแนนมีความหมายในการตอบแต่ละช่อง ดังนี้

เกณฑ์ระดับคะแนน

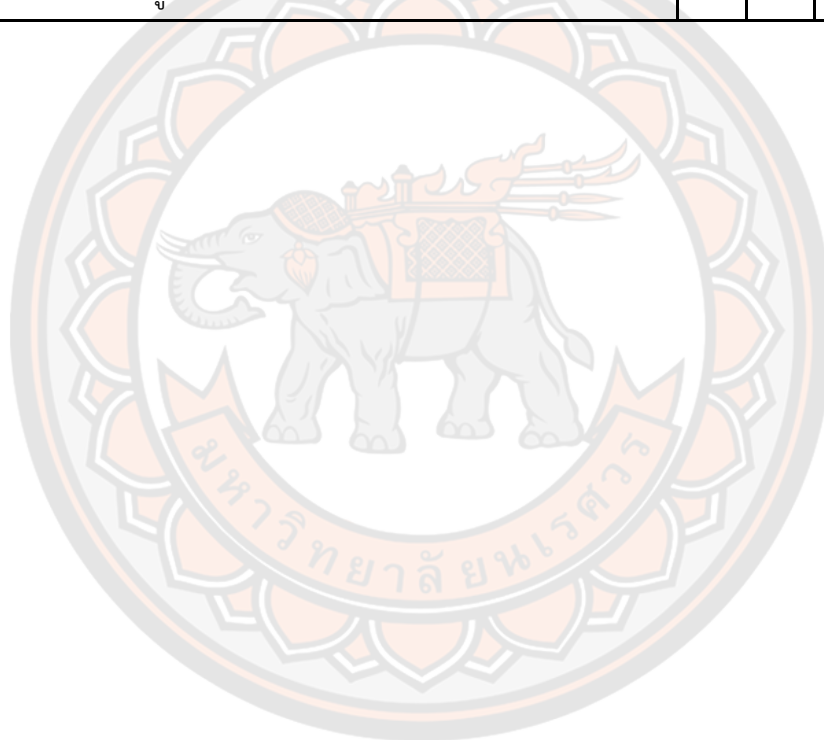
- 5 หมายถึง มีจิตวิญญาณความเป็นครูของครูการศึกษาพิเศษ อยู่ในระดับ **มากที่สุด**
4 หมายถึง มีจิตวิญญาณความเป็นครูของครูการศึกษาพิเศษ อยู่ในระดับ **มาก**
3 หมายถึง มีจิตวิญญาณความเป็นครูของครูการศึกษาพิเศษ อยู่ในระดับ **ปานกลาง**
2 หมายถึง มีจิตวิญญาณความเป็นครูของครูการศึกษาพิเศษ อยู่ในระดับ **น้อย**
1 หมายถึง มีจิตวิญญาณความเป็นครูของครูการศึกษาพิเศษ อยู่ในระดับ **น้อยที่สุด**

ข้อ	จิตวิญญาณความเป็นครูของครูการศึกษาพิเศษ กลุ่มเครือข่ายส่งเสริมประสิทธิภาพศูนย์การศึกษาพิเศษ กลุ่มเครือข่าย 7 สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ	ระดับจิตวิญญาณความเป็น ครูของครูการศึกษาพิเศษ				
		5	4	3	2	1
ด้านที่ 1 ด้านความรักและศรัทธาในวิชาชีพครู						
1	ครูประกอบวิชาชีพครูการศึกษาพิเศษด้วยความภาคภูมิใจ					
2	ครูแสดงพฤติกรรมดีทั้งต่อหน้าและลับหลังเพื่อนร่วมวิชาชีพ					
3	ครูปฏิบัติตามจรรยาบรรณวิชาชีพที่คุรุสภากำหนด					
4	ครูเข้าร่วมกิจกรรมทางวิชาชีพครูอย่างสม่ำเสมอ					
5	ครูปฏิบัติหน้าที่ด้วยความมุ่งมั่นตั้งใจ					
6	ครูเสียสละ และอุทิศเวลาเพื่อพัฒนาทักษะพื้นฐานของ ผู้เรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ					
7	ครูรักและมีความสุขในการสอนผู้เรียนที่มีความต้องการ จำเป็นพิเศษ					

ข้อ	จิตวิญญาณความเป็นครูของครูการศึกษาพิเศษ กลุ่มเครือข่ายส่งเสริมประสิทธิภาพศูนย์การศึกษาพิเศษ กลุ่มเครือข่าย 7 สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ	ระดับจิตวิญญาณความเป็น ครูของครูการศึกษาพิเศษ				
		5	4	3	2	1
ด้านที่ 2 ด้านการมีคุณธรรม จริยธรรม						
8	ครูให้ความรักและเอ็นดูกับผู้เรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ					
9	ครูให้ความช่วยเหลือ ดูแล เอาใจใส่ผู้เรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ					
10	ครูมุ่งมั่นพัฒนาทักษะพื้นฐานของผู้เรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ					
11	ครูอดทนต่อสถานการณ์ต่าง ๆ ในการดูแลผู้เรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ					
12	ครูจริงใจต่อผู้เรียน ไม่เรียกร้องรับผลประโยชน์จากผู้เรียนและผู้ปกครองของผู้เรียน					
13	ครูปฏิบัติตามระเบียบราชการ อย่างเคร่งครัด					
14	ครูปฏิบัติต่อผู้เรียนทุกคนอย่างเท่าเทียมและเสมอภาค					
15	ครูยอมรับความแตกต่างระหว่างบุคคลของผู้เรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ					
16	ครูเคารพในศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ของผู้เรียน					
ด้านที่ 3 ด้านการเป็นแบบอย่างที่ดีต่อศิษย์						
17	ครูประพฤติตนเป็นแบบอย่างที่ดีต่อผู้เรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ					
18	ครูหลีกเลี่ยงการกระทำที่รุนแรงต่อผู้เรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ					
19	ครูรักษากิริยามารยาทที่งดงามให้เหมาะสมกับครูการศึกษาพิเศษอยู่เสมอ					
20	ครูวางตัวต่อผู้เรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษอย่างเหมาะสม					
21	ครูแต่งกายสุภาพเรียบร้อยเหมาะสมกับกาลเทศะอยู่เสมอ					

ข้อ	จิตวิญญาณความเป็นครูของครูการศึกษาพิเศษ กลุ่มเครือข่ายส่งเสริมประสิทธิภาพศูนย์การศึกษาพิเศษ กลุ่มเครือข่าย 7 สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ	ระดับจิตวิญญาณความเป็น ครูของครูการศึกษาพิเศษ				
		5	4	3	2	1
22	ครูประพฤติตนอย่างเหมาะสมทั้งต่อหน้าและลับหลังผู้เรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ					
23	ครูเป็นผู้นำและพานักเรียนเข้าร่วมกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับวัฒนธรรมประเพณีที่ดั่งงามของไทย					
ด้านที่ 4 ด้านการจัดการเรียนรู้ที่ตอบสนองความแตกต่างระหว่างบุคคล						
24	ครูจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP) ให้เหมาะสมกับผู้เรียนเป็นรายบุคคล					
25	ครูกัดคั้น ข้อมูลและปรับวิธีการจัดการเรียนการสอนอยู่เสมอ					
26	ครูนำความรู้ประสบการณ์ที่มีมาจัดการเรียนการสอนได้อย่างเหมาะสมสอดคล้องกับศักยภาพผู้เรียน					
27	ครูจัดการเรียนการสอนเฉพาะทางด้านการศึกษาพิเศษได้อย่างเชี่ยวชาญ					
28	ครูกำหนดเป้าหมายในการทำงานเพื่อให้ผู้เรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษมีพัฒนาการที่ดีขึ้น					
29	ครูให้แรงเสริมผู้เรียนเพื่อสร้างแรงจูงใจในการเรียนรู้และพัฒนาทักษะพื้นฐานที่จำเป็น					
30	ครูนำหลักจิตวิทยามาใช้ในการจัดการเรียนการสอนผู้เรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ					
ด้านที่ 5 ด้านการพัฒนาตนเอง						
31	ครูพัฒนาตนเองให้มีความรู้ ทักษะความสามารถในด้านการจัดการเรียนการสอน จากการเข้าร่วมอบรมเพื่อพัฒนาตนเองอยู่เสมอ					
32	ครูพัฒนาตนเองโดยมีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ด้านการจัดการเรียนการสอน ผ่านกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC)					

ข้อ	จิตวิญญาณความเป็นครูของครูการศึกษาพิเศษ กลุ่มเครือข่ายส่งเสริมประสิทธิภาพศูนย์การศึกษาพิเศษ กลุ่มเครือข่าย 7 สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ	ระดับจิตวิญญาณความเป็น ครูของครูการศึกษาพิเศษ				
		5	4	3	2	1
33	ครูรับรู้ข้อมูล ข่าวสาร เพื่อให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงของ เหตุการณ์บ้านเมืองอยู่เสมอ					
34	ครูนำความรู้และเทคโนโลยี มาประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติงาน ด้านการศึกษาพิเศษ					
35	ครูนำความรู้และเทคโนโลยี มาประยุกต์ใช้ในการจัดการ เรียนการสอนผู้เรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ					

แบบสัมภาษณ์

เรื่อง แนวทางการส่งเสริมจิตวิญญาณความเป็นครูของครูการศึกษาพิเศษ
 กลุ่มเครือข่ายส่งเสริมประสิทธิภาพศูนย์การศึกษาพิเศษ กลุ่มเครือข่าย 7
 สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ

คำชี้แจง

1. แบบสัมภาษณ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของงานวิจัย เรื่อง แนวทางการส่งเสริมจิตวิญญาณความเป็นครูของครูการศึกษาพิเศษ กลุ่มเครือข่ายส่งเสริมประสิทธิภาพศูนย์การศึกษาพิเศษ กลุ่มเครือข่าย 7 สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ ของ นายฉัตรนัยน์ พุฒพิท นิสิตปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สธิพร เขาวนชัย เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา

2. แบบสัมภาษณ์นี้มีวัตถุประสงค์ของการวิจัย คือ เพื่อหาแนวทางการส่งเสริมจิตวิญญาณความเป็นครูของครูการศึกษาพิเศษ กลุ่มเครือข่ายส่งเสริมประสิทธิภาพศูนย์การศึกษาพิเศษ กลุ่มเครือข่าย 7 สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ

3. แบบสัมภาษณ์ฉบับนี้แบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ให้สัมภาษณ์ ประกอบด้วย ชื่อ-สกุล ตำแหน่ง หน่วยงาน ที่สังกัด วันที่สัมภาษณ์ และระยะเวลาสัมภาษณ์

ตอนที่ 2 แบบสัมภาษณ์ความคิดเห็นเกี่ยวกับแนวทางการส่งเสริมจิตวิญญาณความเป็นครูของครูการศึกษาพิเศษ กลุ่มเครือข่ายส่งเสริมประสิทธิภาพศูนย์การศึกษาพิเศษ กลุ่มเครือข่ายที่ 7 สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ จำนวน 5 ข้อ

นายฉัตรนัยน์ พุฒพิท
 นิสิตปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
 คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

1. ชื่อ-สกุลผู้ให้สัมภาษณ์.....
2. ตำแหน่ง.....
3. หน่วยงานที่สังกัด.....
4. สัมภาษณ์วัน.....ที่.....เดือน.....พ.ศ.....
5. เริ่มสัมภาษณ์เวลา.....น. สิ้นสุดการสัมภาษณ์เวลา.....น.

ตอนที่ 2 แนวทางการส่งเสริมจิตวิญญาณความเป็นครูของครูการศึกษาพิเศษ กลุ่มเครือข่ายส่งเสริมประสิทธิภาพศูนย์การศึกษาพิเศษ กลุ่มเครือข่าย 7 สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ

1. ท่านมีแนวทางส่งเสริมให้ครูการศึกษาพิเศษเข้าร่วมกิจกรรมทางวิชาชีพครู จนทำให้ครูเกิดความรักและศรัทธาในวิชาชีพได้อย่างไร

.....

.....

.....

.....

2. ท่านมีแนวทางส่งเสริมให้ครูการศึกษาพิเศษปฏิบัติตน เพื่อให้เป็นไปตามระเบียบของทางราชการได้อย่างไร

.....

.....

.....

.....

3. ท่านมีแนวทางส่งเสริมให้ครูการศึกษาพิเศษแต่งกายสุภาพเรียบร้อย เหมาะสมกับกาลเทศะได้อย่างไร

.....

.....

.....

.....

4. ท่านมีแนวทางส่งเสริมให้ครูการศึกษาพิเศษจัดการเรียนการสอนเฉพาะทาง ให้เกิดความเชี่ยวชาญได้อย่างไร

.....

.....

.....

.....

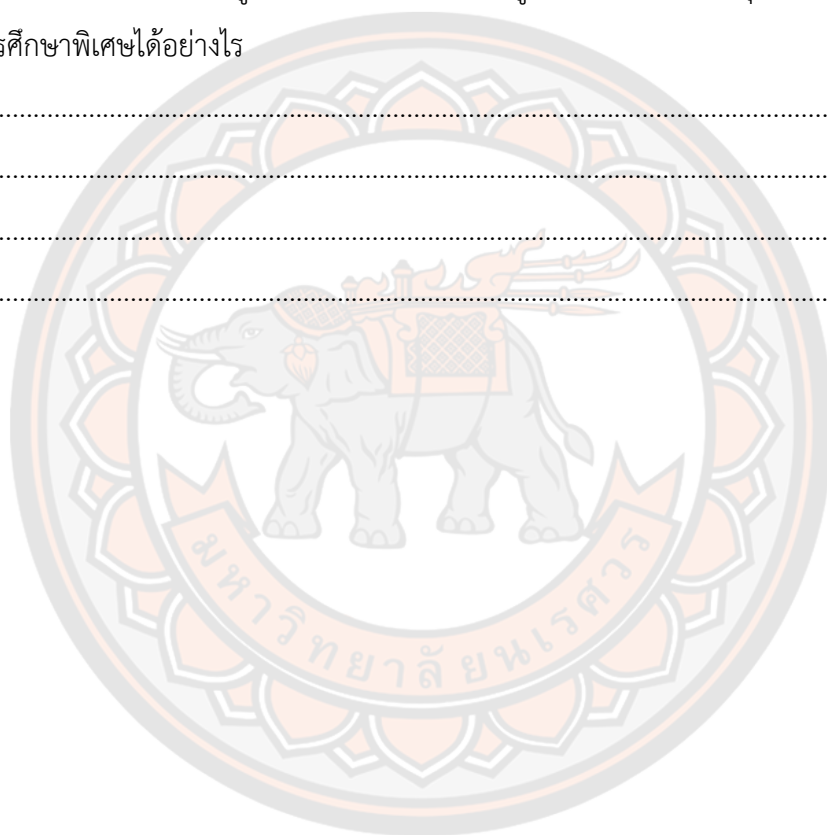
5. ท่านมีแนวทางส่งเสริมให้ครูการศึกษาพิเศษนำความรู้ เทคโนโลยี มาประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติงาน ด้านการศึกษาพิเศษได้อย่างไร

.....

.....

.....

.....

ภาคผนวก ค ผลการหาค่าดัชนีความสอดคล้องของเครื่องมือวิจัย (IOC) ของผู้เชี่ยวชาญที่มีต่อแบบสอบถาม จิตวิญญาณความเป็นครูของครูการศึกษาพิเศษ กลุ่มเครือข่ายส่งเสริมประสิทธิภาพศูนย์การศึกษาพิเศษ กลุ่มเครือข่าย 7 สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ

ข้อ	จิตวิญญาณความเป็นครูของ ครูการศึกษาพิเศษ กลุ่มเครือข่ายส่งเสริม ประสิทธิภาพศูนย์การศึกษา พิเศษ กลุ่มเครือข่าย 7 สังกัด สำนักบริหารงานการศึกษา พิเศษ	ความคิดเห็น ของผู้เชี่ยวชาญ			รวม	IOC	แปลผล
		คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3			
ด้านที่ 1 ด้านความรักและศรัทธาในวิชาชีพครู							
1	ครูประกอบวิชาชีพครู การศึกษาพิเศษด้วยความ ภาคภูมิใจ	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
2	ครูแสดงพฤติกรรมดีทั้งต่อหน้า และลับหลังเพื่อนร่วมวิชาชีพ	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
3	ครูปฏิบัติตามจรรยาบรรณ วิชาชีพที่คุรุสภากำหนด	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
4	ครูเข้าร่วมกิจกรรมทางวิชาชีพ ครูอย่างสม่ำเสมอ	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
5	ครูปฏิบัติหน้าที่ด้วยความ มุ่งมั่นตั้งใจ	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
6	ครูเสียสละ และอุทิศเวลาเพื่อ พัฒนาทักษะพื้นฐานของ ผู้เรียนที่มีความต้องการจำเป็น พิเศษ	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
7	ครูรักและมีความสุขในการ สอนผู้เรียนที่มีความต้องการ จำเป็นพิเศษ	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้

ข้อ	จิตวิญญาณความเป็นครูของ ครูการศึกษาพิเศษ กลุ่มเครือข่ายส่งเสริม ประสิทธิภาพศูนย์การศึกษา พิเศษ กลุ่มเครือข่าย 7 สังกัด สำนักบริหารงานการศึกษา พิเศษ	ความคิดเห็น ของผู้เชี่ยวชาญ			รวม	IOC	แปลผล
		คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3			
ด้านที่ 2 ด้านการมีคุณธรรม จริยธรรม							
8	ครูให้ความรักและเอ็นดูกับ ผู้เรียนที่มีความต้องการจำเป็น พิเศษ	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
9	ครูให้ความช่วยเหลือ ดูแล เอา ใจใส่ผู้เรียนที่มีความต้องการ จำเป็นพิเศษ	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
10	ครูมุ่งมั่นพัฒนาทักษะพื้นฐาน ของผู้เรียนที่มีความต้องการ จำเป็นพิเศษ	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
11	ครูอดทนต่อสถานการณ์ต่าง ๆ ในการดูแลผู้เรียนที่มีความ ต้องการจำเป็นพิเศษ	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
12	ครูจริงใจต่อผู้เรียน ไม่ เรียกร้องรับผลประโยชน์จาก ผู้เรียนและผู้ปกครองของ ผู้เรียน	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
13	ครูปฏิบัติตามระเบียบราชการ ข้อกำหนดและข้อบังคับทาง วิชาชีพอย่างเคร่งครัด	+1	+1	0	2	0.67	ใช้ได้
14	ครูปฏิบัติต่อผู้เรียนทุกคนอย่าง เท่าเทียมและเสมอภาค	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้

ข้อ	จิตวิญญาณความเป็นครูของ ครูการศึกษาพิเศษ กลุ่มเครือข่ายส่งเสริม ประสิทธิภาพศูนย์การศึกษา พิเศษ กลุ่มเครือข่าย 7 สังกัด สำนักบริหารงานการศึกษา พิเศษ	ความคิดเห็น ของผู้เชี่ยวชาญ			รวม	IOC	แปลผล
		คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3			
15	ครูยอมรับความแตกต่าง ระหว่างบุคคลของผู้เรียนที่มี ความต้องการจำเป็นพิเศษ	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
16	ครูเคารพในศักดิ์ศรีความเป็น มนุษย์ของผู้เรียน	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
ด้านที่ 3 ด้านการเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ศิษย์							
17	ครูประพฤติตนเป็นแบบอย่าง ที่ดีต่อผู้เรียนที่มีความต้องการ จำเป็นพิเศษ	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
18	ครูหลีกเลี่ยงการกระทำที่ รุนแรงต่อผู้เรียนที่มีความ ต้องการจำเป็นพิเศษ	+1	+1	0	2	0.67	ใช้ได้
19	ครูรักษากิริยามารยาทที่ดีงาม ให้เหมาะสมกับครูการศึกษา พิเศษอยู่เสมอ	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
20	ครูวางตัวต่อผู้เรียนที่มีความ ต้องการจำเป็นพิเศษอย่าง เหมาะสม	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
21	ครูแต่งกายสุภาพเรียบร้อย เหมาะสมกับกาลเทศะอยู่เสมอ	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้

ข้อ	จิตวิญญาณความเป็นครูของ ครูการศึกษาพิเศษ กลุ่มเครือข่ายส่งเสริม ประสิทธิภาพศูนย์การศึกษา พิเศษ กลุ่มเครือข่าย 7 สังกัด สำนักบริหารงานการศึกษา พิเศษ	ความคิดเห็น ของผู้เชี่ยวชาญ			รวม	IOC	แปลผล
		คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3			
22	ครูประพฤติตนอย่างเหมาะสม ทั้งต่อหน้าและลับหลังผู้เรียนที่ มีความต้องการจำเป็นพิเศษ	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
23	ครูเป็นผู้นำในการเข้าร่วม กิจกรรมเกี่ยวข้องกับ วัฒนธรรมประเพณีที่ดั่งงามของ ไทย	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
ด้านที่ 4 ด้านการจัดการเรียนรู้ที่ตอบสนองความแตกต่างระหว่างบุคคล							
24	ครูจัดทำแผนการจัดการศึกษา เฉพาะบุคคล (IEP) ให้ เหมาะสมกับผู้เรียนแต่ละ บุคคล	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
25	ครูพัฒนาวิธีการจัดการ เรียนการสอนผู้เรียนที่มีความ ต้องการจำเป็นพิเศษให้มี ประสิทธิภาพ	+1	+1	0	2	0.67	ใช้ได้
26	ครูนำความรู้ที่เกี่ยวข้องกับ การศึกษาพิเศษมาจัดการเรียน การสอนได้อย่างเหมาะสม	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
27	ครูจัดการเรียนการสอนเฉพาะ ทางด้านการศึกษาพิเศษได้ อย่างเชี่ยวชาญ	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้

ข้อ	จิตวิญญาณความเป็นครูของ ครูการศึกษาพิเศษ กลุ่มเครือข่ายส่งเสริม ประสิทธิภาพศูนย์การศึกษา พิเศษ กลุ่มเครือข่าย 7 สังกัด สำนักบริหารงานการศึกษา พิเศษ	ความคิดเห็น ของผู้เชี่ยวชาญ			รวม	IOC	แปลผล
		คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3			
28	ครูกำหนดเป้าหมายในการ ทำงานเพื่อให้ผู้เรียนที่มีความ ต้องการจำเป็นพิเศษสามารถ พึ่งพาตนเองได้	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
29	ครูสร้างแรงจูงใจให้ผู้เรียน สนใจที่จะเรียนรู้และพัฒนา ทักษะพื้นฐานที่จำเป็น	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
30	ครูนำหลักจิตวิทยามาใช้ในการ จัดการเรียนการสอนผู้เรียนที่มี ความต้องการจำเป็นพิเศษ	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
ด้านที่ 5 ด้านการพัฒนาตนเอง							
31	ครูแสวงหาความรู้ ทักษะ ความสามารถเกี่ยวกับ การศึกษาพิเศษจากการเข้า ร่วมอบรมเพื่อพัฒนาตนเองอยู่ เสมอ	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
32	ครูแสวงหาความรู้ ทักษะ ความสามารถเกี่ยวกับ การศึกษาพิเศษจาก แหล่งข้อมูลที่หลากหลาย	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้

ข้อ	จิตวิญญาณความเป็นครูของ ครูการศึกษาพิเศษ กลุ่มเครือข่ายส่งเสริม ประสิทธิภาพศูนย์การศึกษา พิเศษ กลุ่มเครือข่าย 7 สังกัด สำนักบริหารงานการศึกษา พิเศษ	ความคิดเห็น ของผู้เชี่ยวชาญ			รวม	IOC	แปลผล
		คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3			
33	ครูรับรู้ข้อมูล ข่าวสาร เพื่อให้ ทันต่อการเปลี่ยนแปลงของ เหตุการณ์บ้านเมืองอยู่เสมอ	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
34	ครูนำความรู้และเทคโนโลยี มาประยุกต์ใช้ในการ ปฏิบัติงานด้านการศึกษาพิเศษ	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
35	ครูนำความรู้และเทคโนโลยี มาประยุกต์ใช้ในการจัดการ เรียนการสอนผู้เรียนที่มีความ ต้องการจำเป็นพิเศษ	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้

ภาคผนวก ง ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม เรื่อง จิตวิญญาณความเป็นครูของครูการศึกษาพิเศษ กลุ่มเครือข่ายส่งเสริมประสิทธิภาพศูนย์การศึกษาพิเศษ กลุ่มเครือข่าย 7 สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ

Reliability

Scale: ALL VARIABLES

		N	%
Cases	Valid	30	100.0
	Excluded ^a	0	.0
	Total	30	100.0

a. Listwise deletion based on all variables in the procedure.

Cronbach's Alpha	N of Items
.976	35

ภาคผนวก จ ผลการหาค่าดัชนีความสอดคล้องของเครื่องมือวิจัย (IOC) ของผู้เชี่ยวชาญที่มีต่อแบบสัมภาษณ์ เรื่อง แนวทางการส่งเสริมจิตวิญญาณความเป็นครูของครูการศึกษาพิเศษ กลุ่มเครือข่ายส่งเสริมประสิทธิภาพศูนย์การศึกษาพิเศษ กลุ่มเครือข่าย 7 สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ

ข้อ	แนวทางการส่งเสริมจิตวิญญาณความเป็นครูของครูการศึกษาพิเศษ กลุ่มเครือข่ายส่งเสริมประสิทธิภาพศูนย์การศึกษาพิเศษ กลุ่มเครือข่าย 7 สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ			รวม	IOC	แปลผล
		คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3			
ด้านความรักและศรัทธาในวิชาชีพครู							
1	ท่านมีแนวทางส่งเสริมให้ครูการศึกษาพิเศษเข้าร่วมกิจกรรมทางวิชาชีพครู จนทำให้ครูเกิดความรักและศรัทธาในวิชาชีพได้อย่างไร	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
ด้านการมีคุณธรรม จริยธรรม							
2	ท่านมีแนวทางส่งเสริมให้ครูการศึกษาพิเศษปฏิบัติตน เพื่อให้เป็นไปตามระเบียบของทางราชการได้อย่างไร	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
ด้านการเป็นแบบอย่างที่ดีต่อศิษย์							
3	ท่านมีแนวทางส่งเสริมให้ครูการศึกษาพิเศษแต่งกายสุภาพเรียบร้อย เหมาะสมกับกาลเทศะได้อย่างไร	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
ด้านการจัดการเรียนรู้ที่ตอบสนองความแตกต่างระหว่างบุคคล							
4	ท่านมีแนวทางส่งเสริมให้ครูการศึกษาพิเศษจัดการเรียนการสอนเฉพาะทาง ให้เกิดความเชี่ยวชาญได้อย่างไร	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้

ข้อ	แนวทางการส่งเสริมจิตวิญญาณความเป็นครูของครูการศึกษาพิเศษ กลุ่มเครือข่ายส่งเสริมประสิทธิภาพศูนย์การศึกษาพิเศษ กลุ่มเครือข่าย 7 สังกัด สำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ	ความคิดเห็น ของผู้เชี่ยวชาญ			รวม	IOC	แปล ผล
		คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3			
ด้านการพัฒนาตนเอง							
5	ท่านมีแนวทางส่งเสริมให้ครูการศึกษาพิเศษนำความรู้ เทคโนโลยี มาประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติงานด้านการการศึกษาพิเศษได้อย่างไร	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้

